

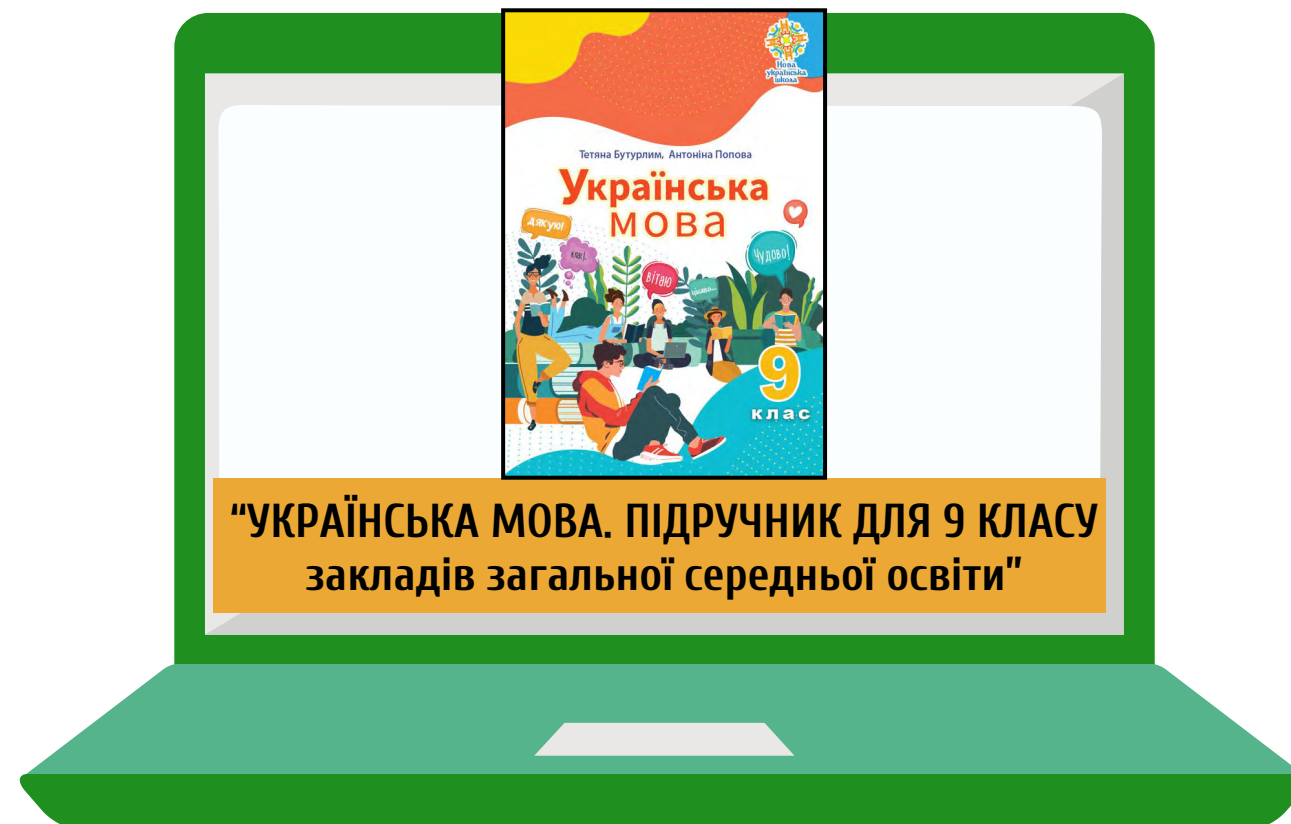
Освітній захід

*«Модернізація уроку української мови:
від нудних вправ до професійних кейсів»*

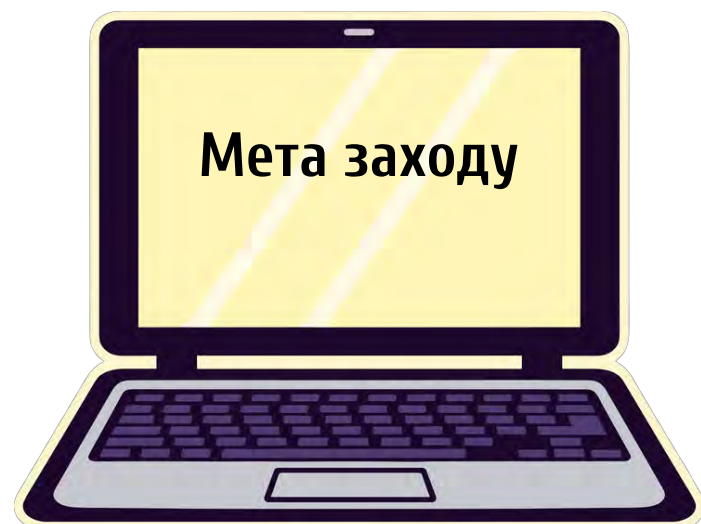

**Тетяна
Бутурлим**

Презентація підручника

**Антоніна
Попова**

Мета заходу

- презентувати інноваційний підручник з української мови для 9 класу;
- продемонструвати його можливості щодо трансформаційного підходу до навчання (зміщення акценту з репродуктивного виконання вправ на розв'язання реальних завдань-кейсів, що відповідають викликам сучасності та вимогам НУШ).

- засновниця й керівниця Центру мовної та цифрової освіти «Школа успіху»;
- засновниця та голова ГО «Крок до зіркової мрії»;
- провідний науковий співробітник ПУ «Інститут прикладної педагогіки»;
- кандидатка педагогічних наук, психологиня, тьюторка, СЕН-педагогиня;
- спеціаліст вищої категорії, старший учитель;
- учителька української мови та літератури ОЦ «Школа успіху»;
- підприємниця, блогерка, авторка цифрового контенту;
- експертка з методики викладання в НУШ, використання цифрових ресурсів, штучного інтелекту;
- експертка з вивчення педагогічного досвіду учасників (-иць) сертифікації 2023, 2024, 2025 рр.;
- сертифікована коучиня, тренерка зі швидкочитання, тренерка НУШ;
- тренерка року в онлайн-освіті для вчителів (відзнака від Аналітичного центру «Вибір Країни»)
- авторка 46 усеукраїнських та міжнародних освітніх проєктів;
- авторка / співавторка 48 посібників, робочих зошитів, 170 статей, 1 підручника з укр. мови;
- спікерка 115 вебінарів, 44 онлайн-курсів, 45 майстерок, 115 тренінгів, 119 практикумів
- призер 52 освітніх конкурсів:
 - переможниця Усеукраїнського конкурсу для підприємців та власників бізнесу «Знак якості», Усеукраїнського конкурсу на кращий урок із питань подолання насильства в сім'ї, V Міжнародного форуму «Інноватика в сучасній освіті», IV Українсько-канадського конкурсу інноваційних проєктів у галузі освіти ім. Ореста Цапа», VIII Міжнародного фестивалю педагогічних інновацій, Усеукраїнського освітнього батлу Літньої школи;
 - фіналістка Усеукраїнського освітньо-методологічного відбору «Родовід Учитель», Усеукраїнського конкурсу «Герої малого бізнесу», Міжнародних грантових програм «Мрії та досягай», «Мрії в дії»;
 - півфіналістка Національної освітньої премії «Global Teacher Prize Ukraine» (2017 р., 2018 р., 2021 р., 2025 р.) та ін.
- організаторка заходів для освітян (вебінарів, онлайн-практикумів, освітніх конкурсів, проєктів).

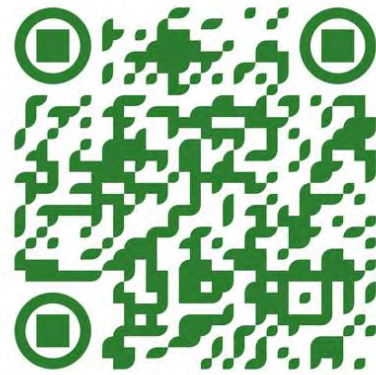

**Тетяна
Бутурлим**

Тетяна Бутурлим, Антоніна Попова

«УКРАЇНСЬКА МОВА. ПІДРУЧНИК ДЛЯ 9 КЛАСУ закладів загальної середньої освіти»

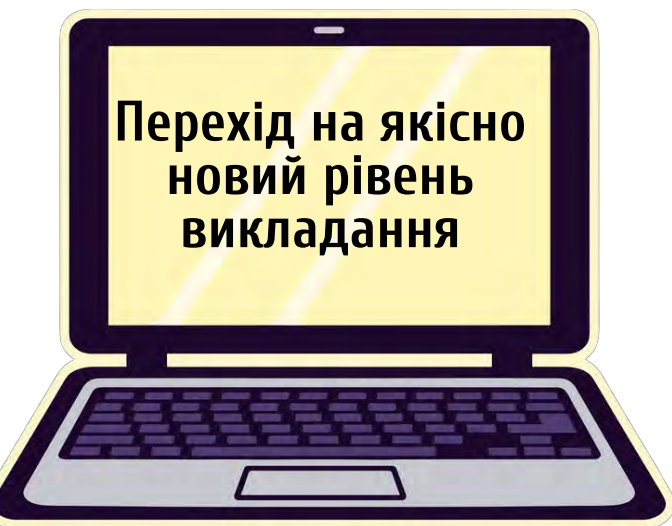
- *учителька української мови й літератури Ніжинської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 7, спеціаліст вищої категорії, учитель-методит;*
- *сертифікована тренерка НУШ, сертифікована тренерка курсу щодо подолання освітніх втрат “Наздоженемо...”;*
- *переможниця Всеукраїнського освітньо-методологічного відбору «Родовід Учитель» (2022), I етапу «Учитель року – 2005 р.»; призерка Всеукраїнського конкурсу фахової майстерності для вчителів-україністів та вчителів початкових класів «Соняшник» (2020), обласного конкурсу «Використання ІКТ у навчально-виховному процесі» (2015-2016), міського конкурсу «Талант року» (2018);*
- *експертка з вивчення педагогічного досвіду учасників (-иць) сертифікації 2025;*
- *координаторка магістральної (не)конференції mini-EdCamp Nizhyn-2019;*
- *спікерка проєктів «Інноваційні практики у світовому освітньому процесі: навчання без кордонів» (2022), «Освітня батл-дипломатія: крок до взаєморозуміння» (2021);*
- *авторка 2 вебінарів від «Школи успіху», авторка ютуб-каналу «Urok_na_zubok»;*
- *співавторка навчальних посібників: «Знай українську! (сучасний підхід у підготовці до ЗНО)», «Пізнай мистецтво художнього слова (сучасний підхід у підготовці до ЗНО)», «Органайзер учителя НУШ (інноваційний підхід до викладання української мови в 5 класі)», «Надійний мотиватор тренувань: збірник практичних завдань з української мови», «Дайджест вправ і завдань з української мови в 7 класу НУШ».*

**Антоніна
Попова**

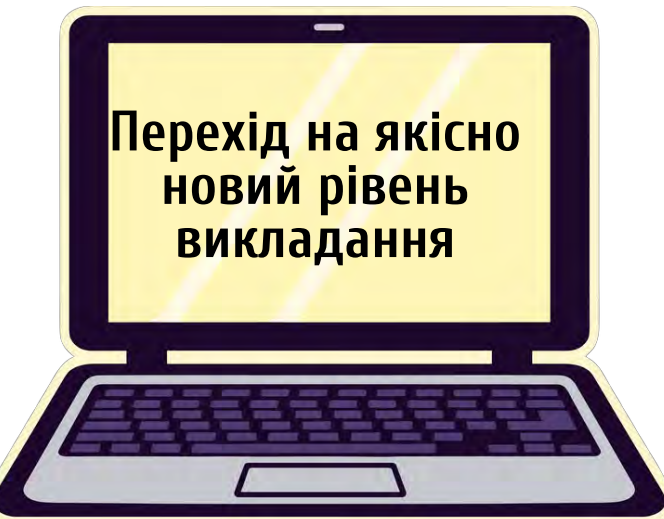
- Учнівство сприймає світ як гру, де кожен крок має надавати досвід та нові можливості. Навчання за принципом «прочитай і перепиши» для них – це «баг, який вибиває із системи».
- Покоління «альфа» **НЕ ХОЧЕ** знати правила заради правил – вони **ПРАГНУТЬ ДІЗНАТИСЯ**, як цей інструмент допоможе здобути перемогу в реальному житті.
- Якщо ми пропонуємо сучасному учнівству вправи ХХ століття, утрачаємо зв'язок із їхньою реальністю.
- Настав час **ТРАНСФОРМУВАТИ** нудні завдання в **ПРАКТИЧНІ КЕЙСИ**.
- Перед авторами підручника для 9 класу постало **ЗАВДАННЯ** – як написати «сценарій», який «залетить», як створити контент відповідно до потреб підлітків, як бути зрозумілим у світі кліпового мислення.

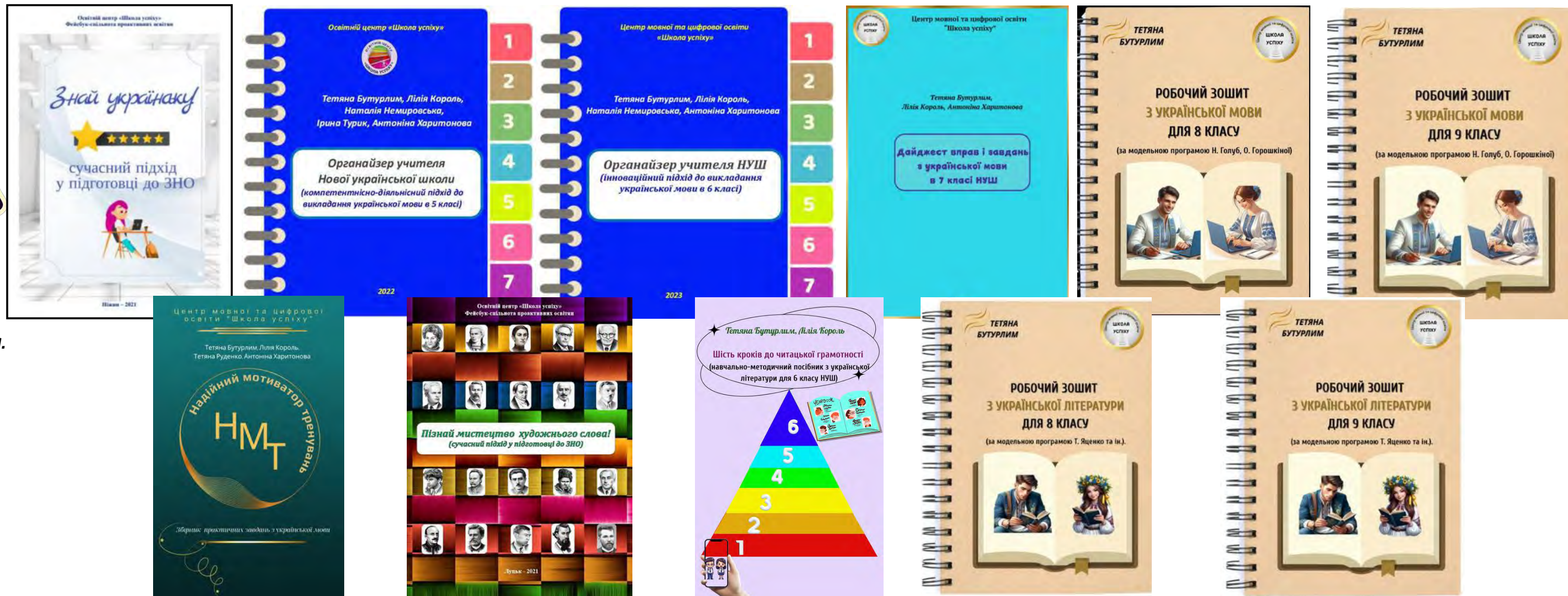
Освітній захід «Модернізація уроку української мови: від нудних вправ до професійних кейсів»

- «Світ «альфа» — це швидкість, яскраві сенси та відсутність зайвої «води». Їхня увага — це найцінніша валюта, і ми не можемо витратити її на репродуктивне переписування.
- Саме тому є необхідність у здійсненні «Upgrade»: замість довгих монологів — **ПРОФЕСІЙНІ КЕЙСИ**, замість нудних вправ — **ІНТЕРАКТИВНІ ЧЕЛЕНДЖІ**.
- Ми розпочали це робити з **2021 р.** — створили 11 інноваційних посібників, робочих зошитів для 5-9 класів.

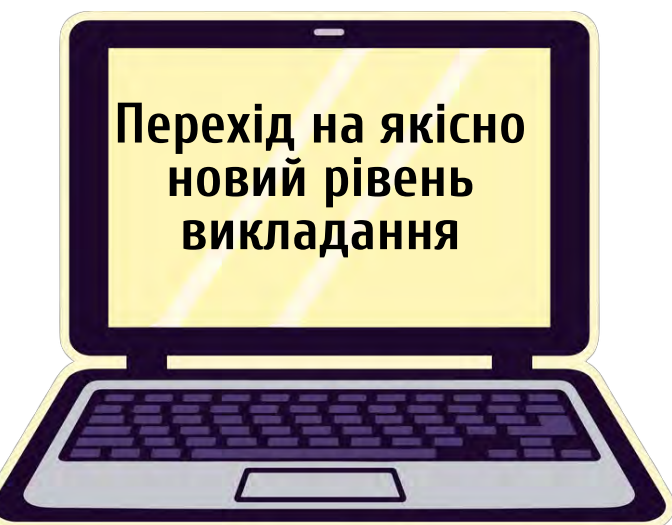

Апгрейд — збільшення продуктивності системи шляхом заміни модулів або додавання додаткових елементів, модернізація.

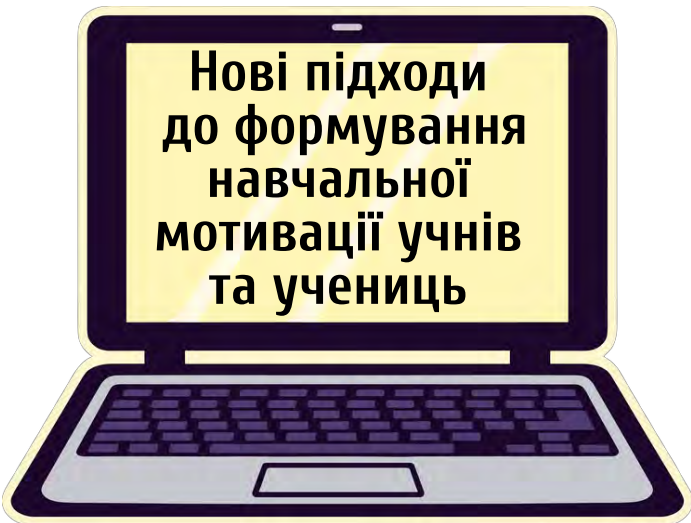
- Сьогодні презентуємо підручник, який говорить однією мовою з підлітками.
- Це перехід від навчання «тому що треба» до навчання «тому що це круто й працює».

ВІДГУКИ ПРО ПІДРУЧНИК

АВТОНОМІЯ. Надання учням / ученицям, учителям / учителькам права вибору (тем проєктів, завдань, формату виконання домашнього завдання тощо).

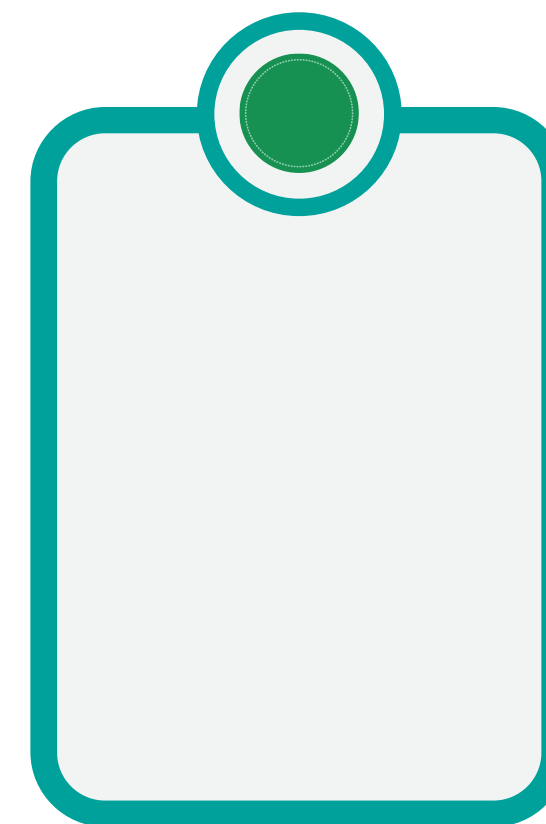
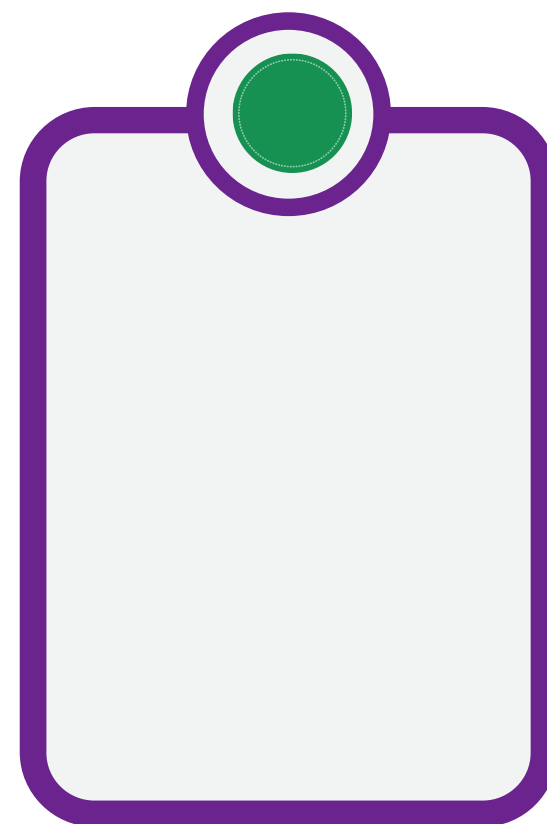
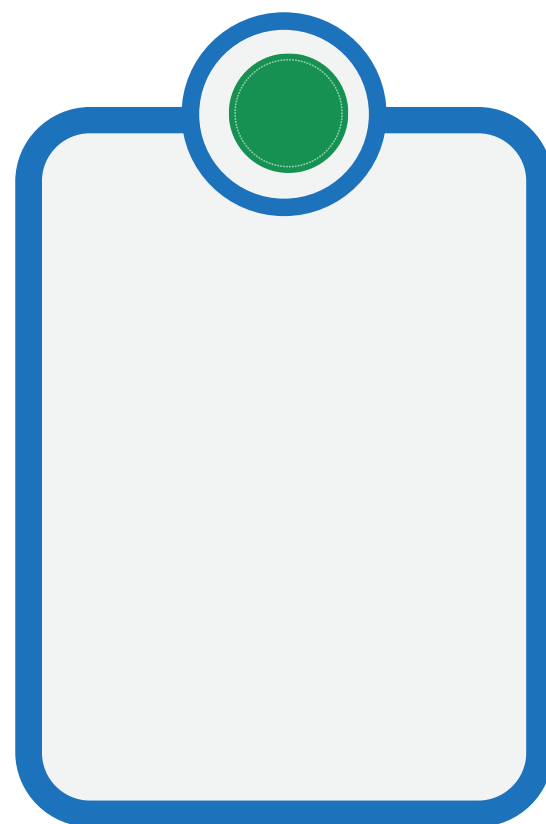
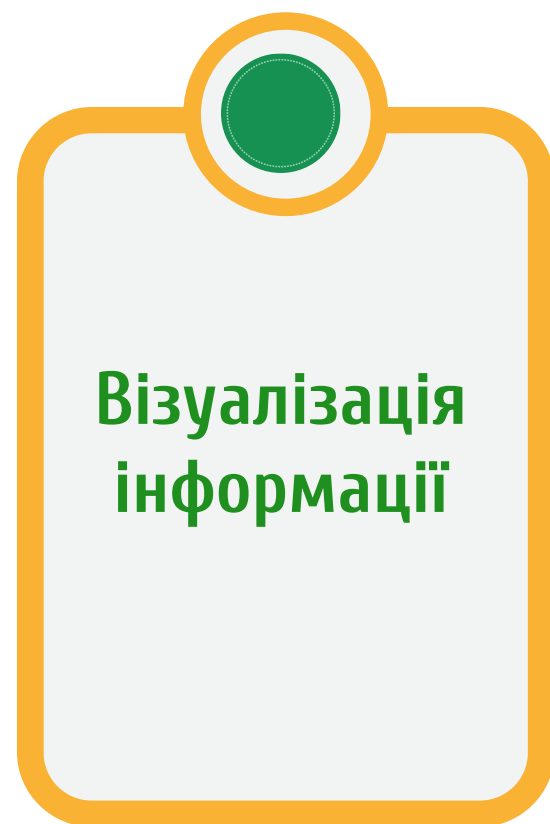
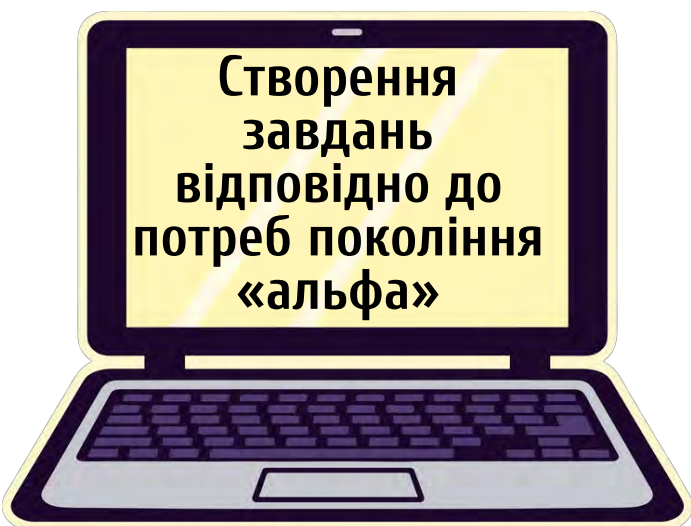
КОМПЕТЕНТНІСТЬ. Відчуття успіху. Завдання мають бути досить складними, щоб кидати виклик, але й достатньо зрозумілими, щоб їх можна було виконати.

СОЦІАЛЬНА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ. Навчання через співпрацю, а не конкуренцію.

ЦИФРОВІЗАЦІЯ. Це не лише планшети замість підручників, а використання ігрових методик, ШІ, роботи в різних застосунках для підтримки інтересу.

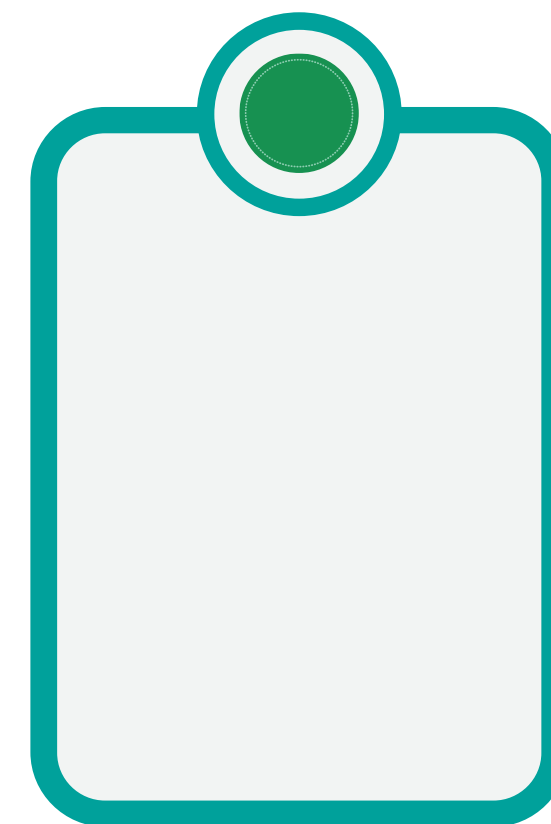
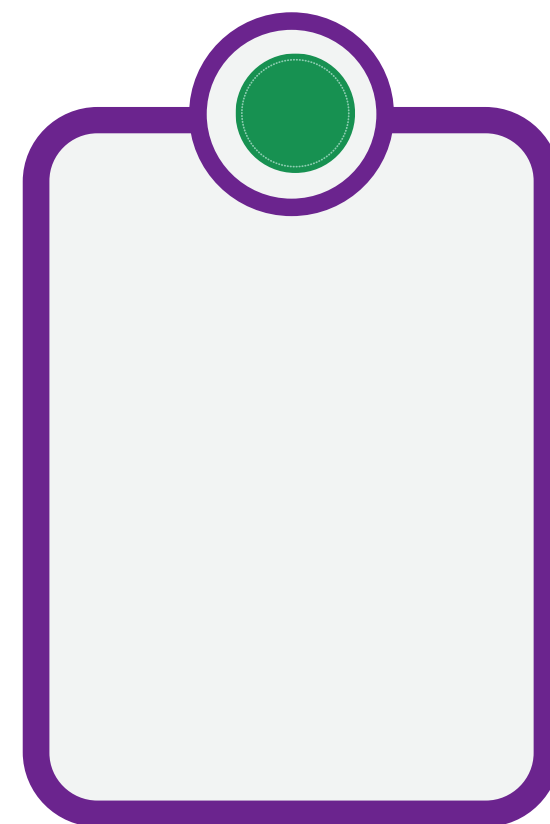
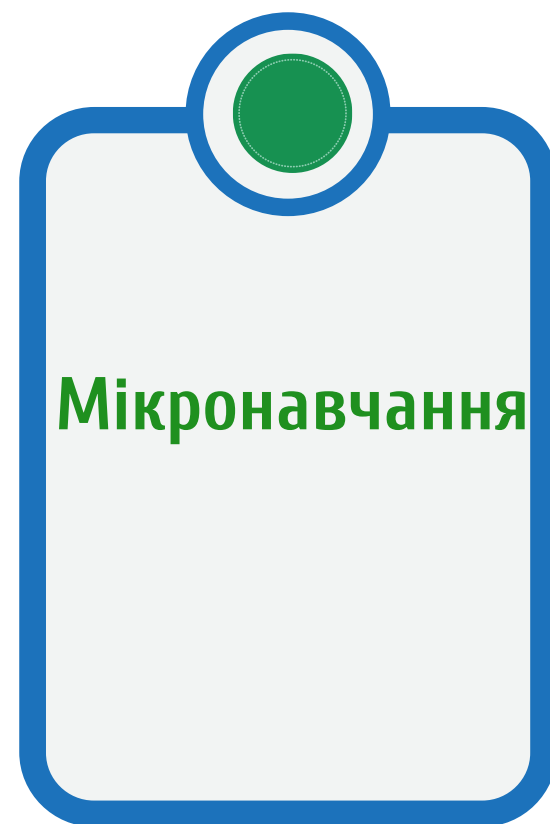
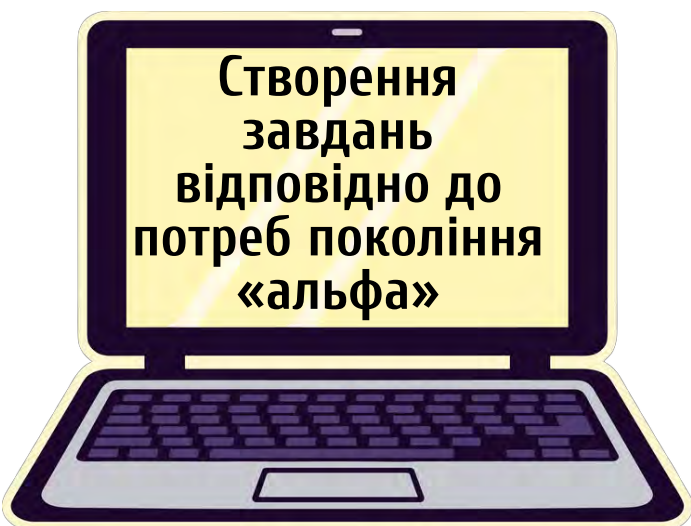

Потреби покоління «альфа»

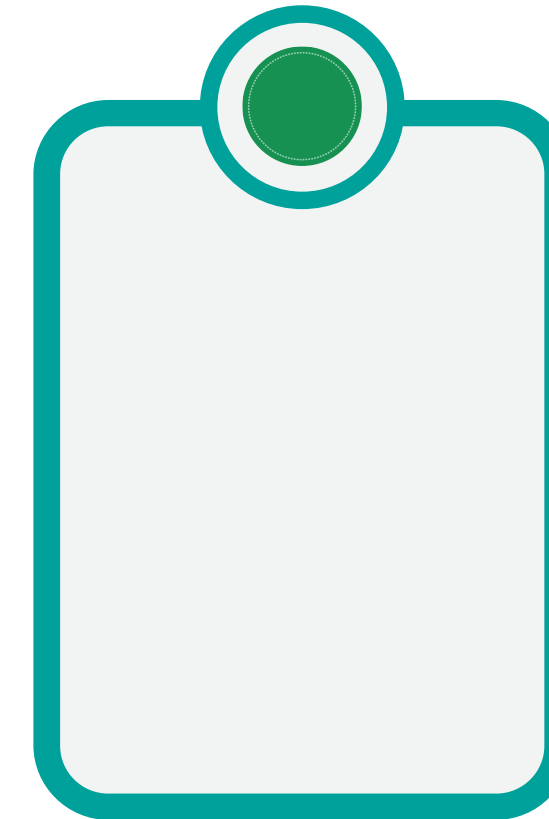
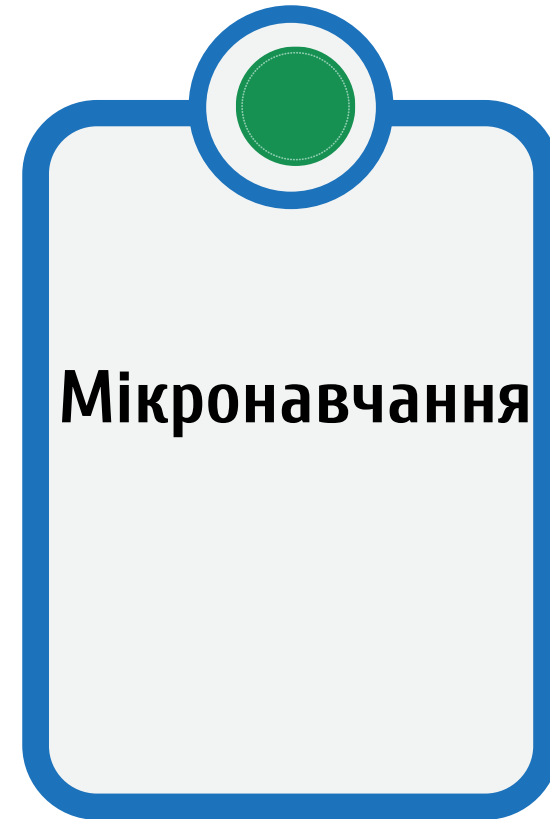
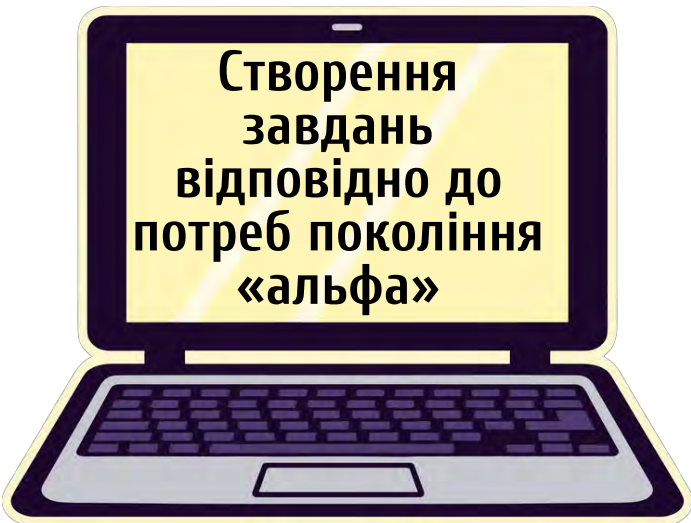
- звикли до швидкої зміни кадрів (TikTok, YouTube Shorts);
- довгі тексти без ілюстрацій сприймаються складно;
- потребують навчального контенту у формі інфографіки, інтерактиву, відеоконтенту.

Потреби покоління «альфа»

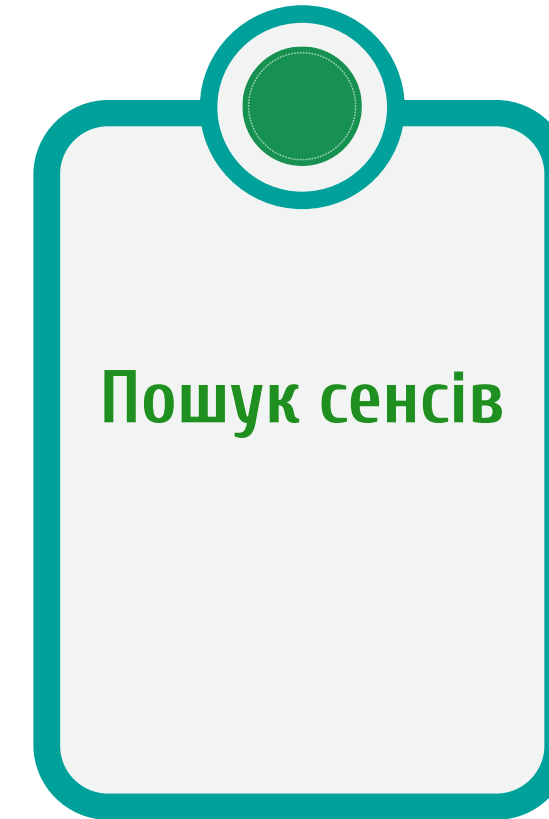
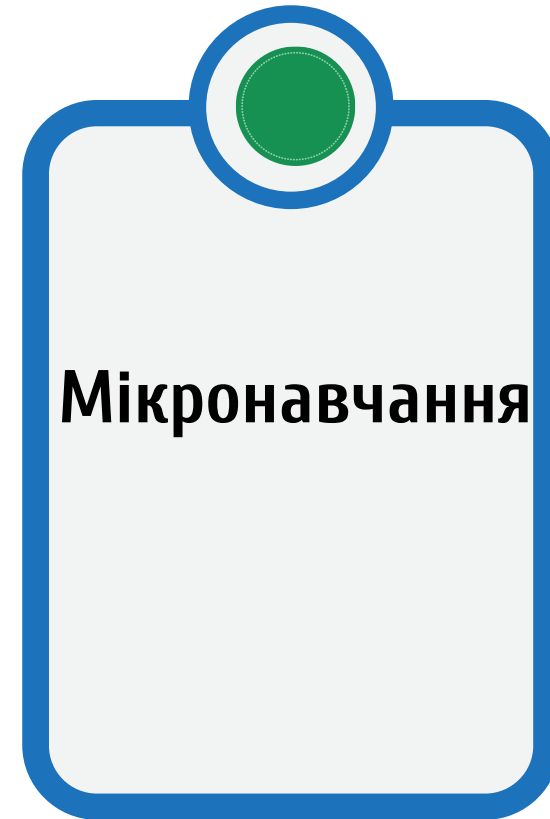
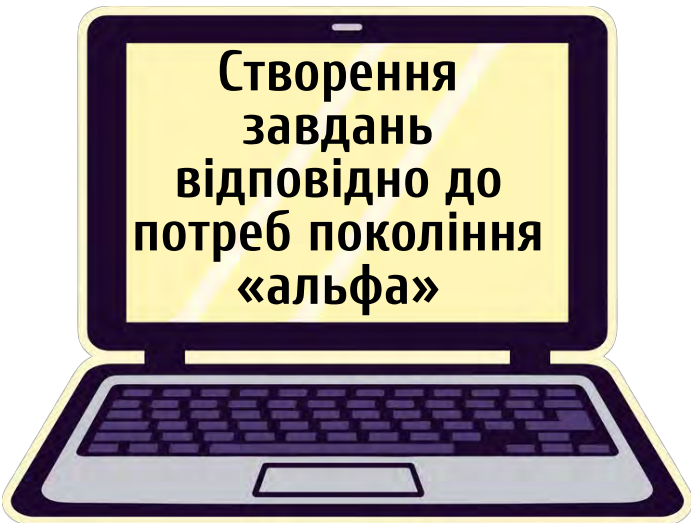
- значні обсяги інформації поділяти на короткі «порції»;
- навчання має бути динамічним;
- відмовитися від однотипних вправ;
- постійно чергувати різні види роботи на уроці.

Потреби покоління «альфа»

- організація навчання через гру;
- система бонусів, рівнів та миттєвих нагород є найкращим стимулом.

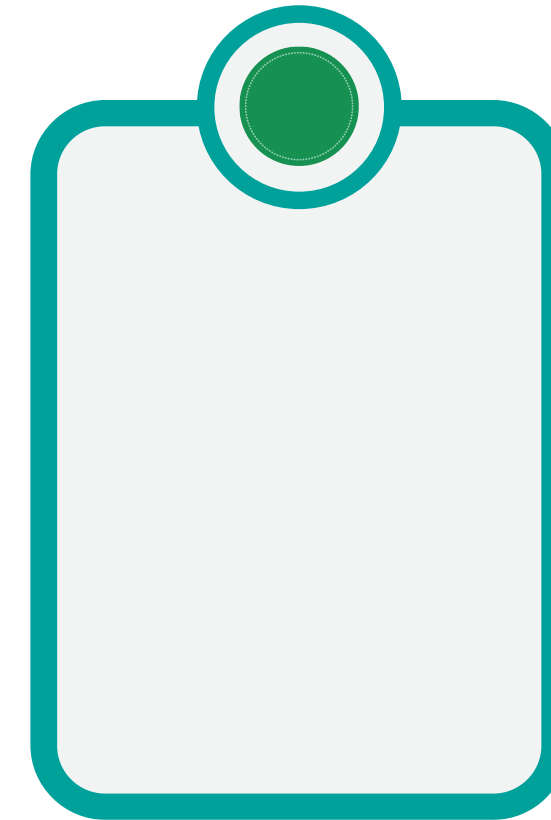
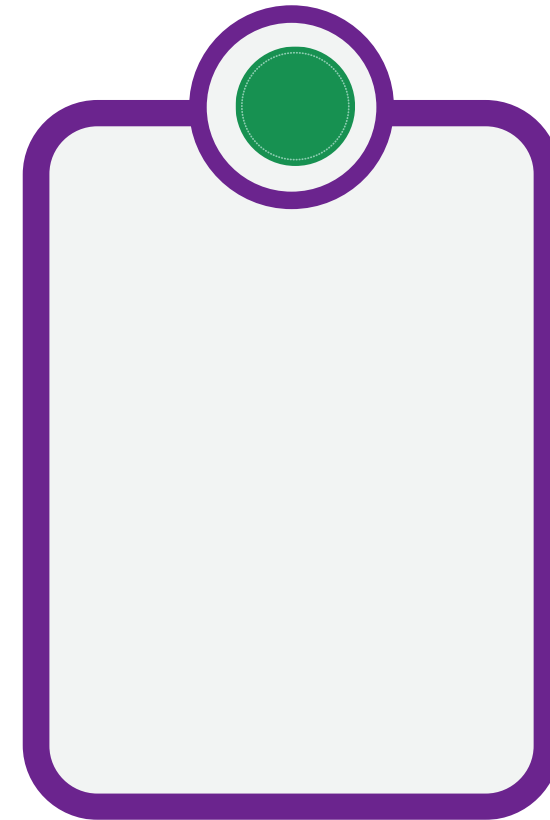
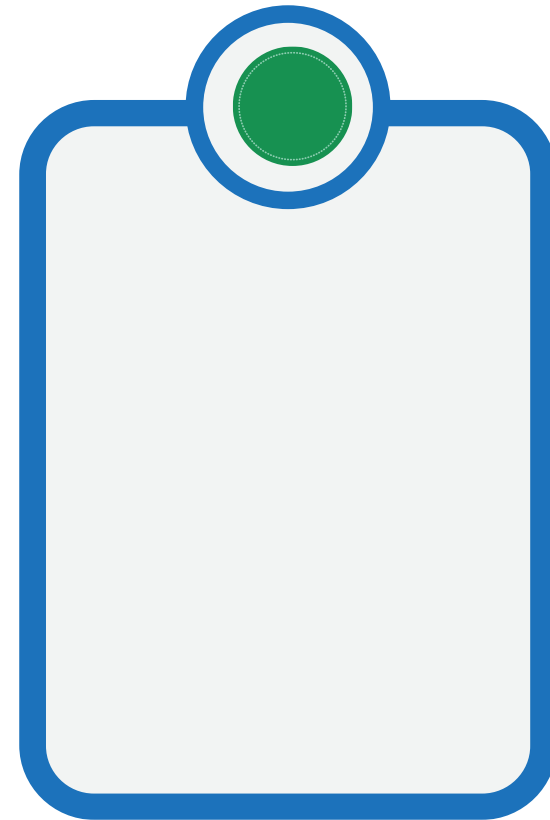
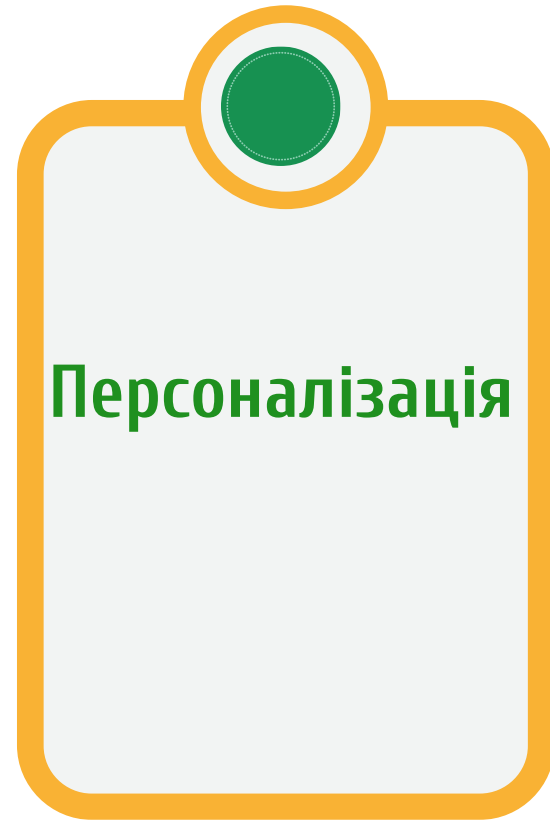
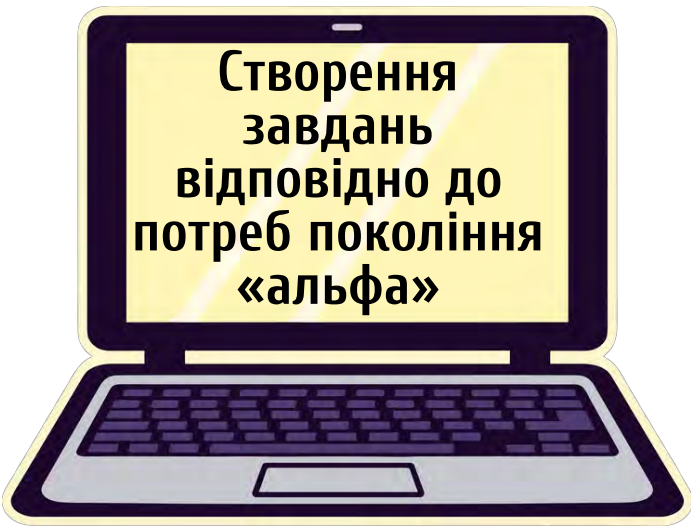
Потреби покоління «альфа»

- усвідомлення, як можна використати ці знання вже зараз у реальному житті

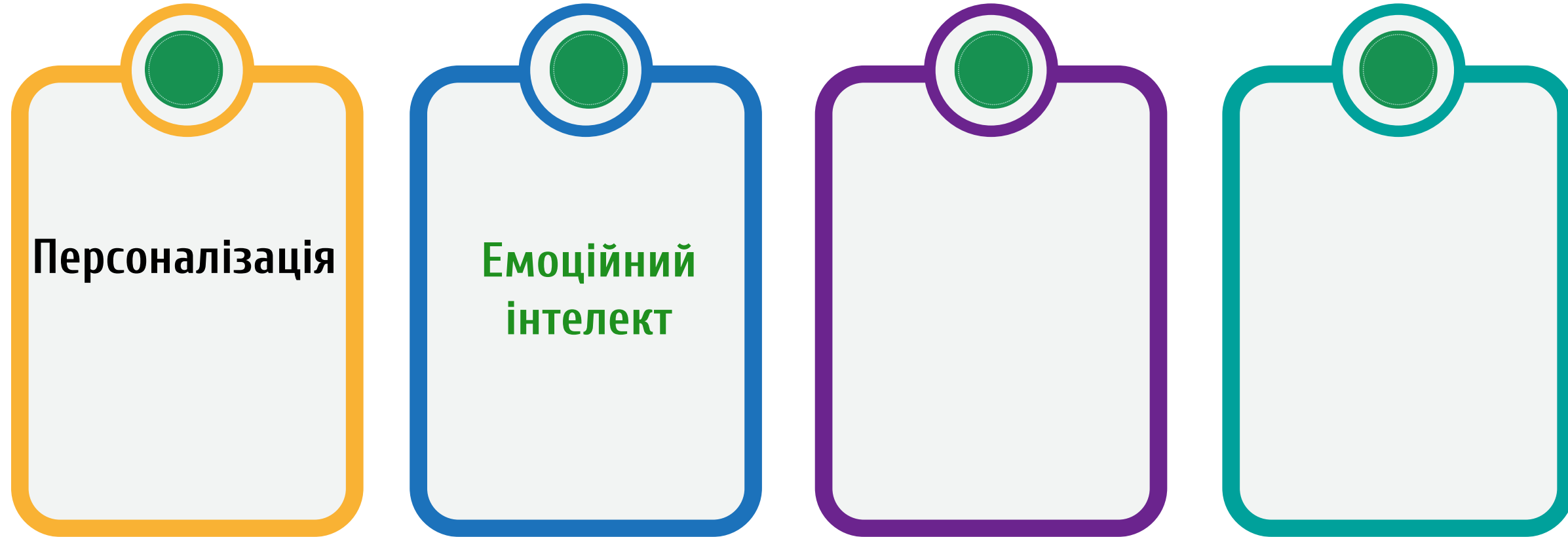
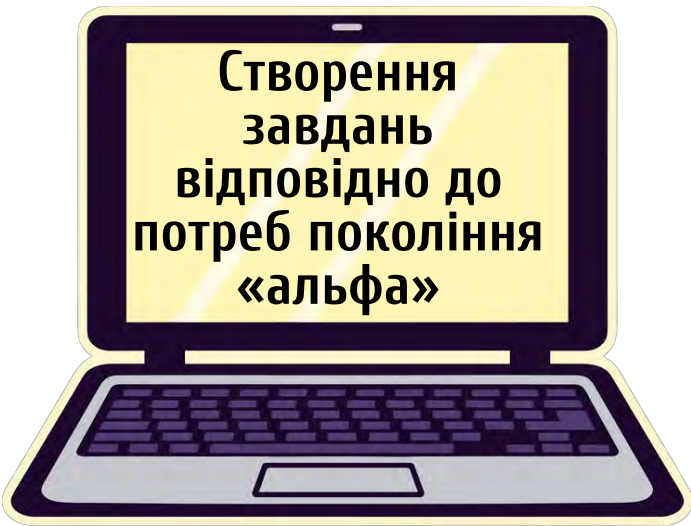
Потреби покоління «альфа»

- очікують, щоб навчальні завдання відповідали саме їхнім інтересам

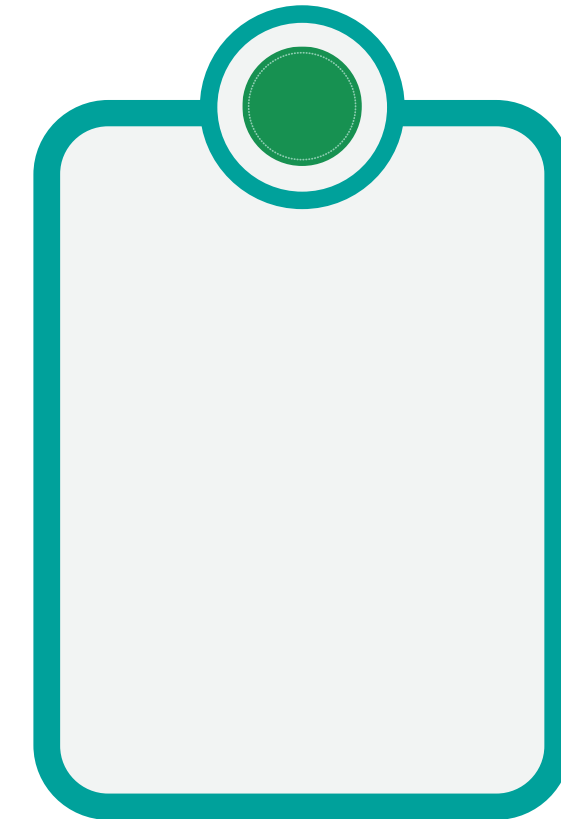
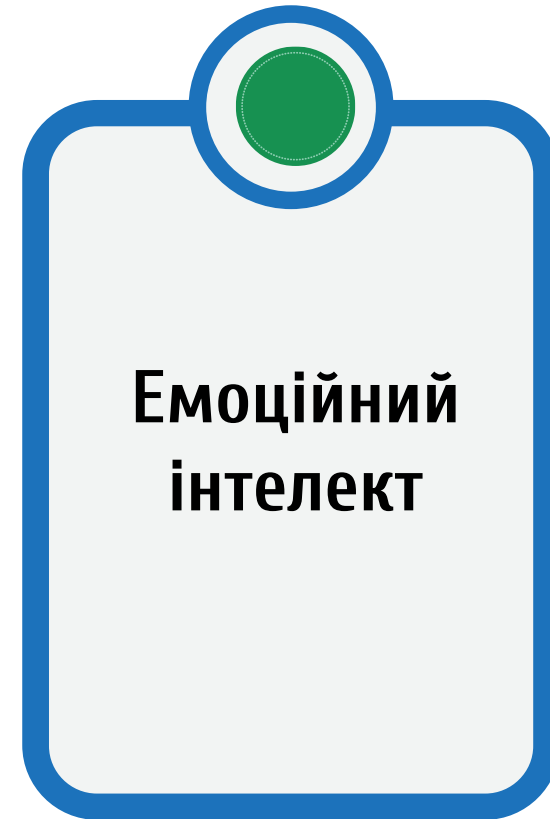
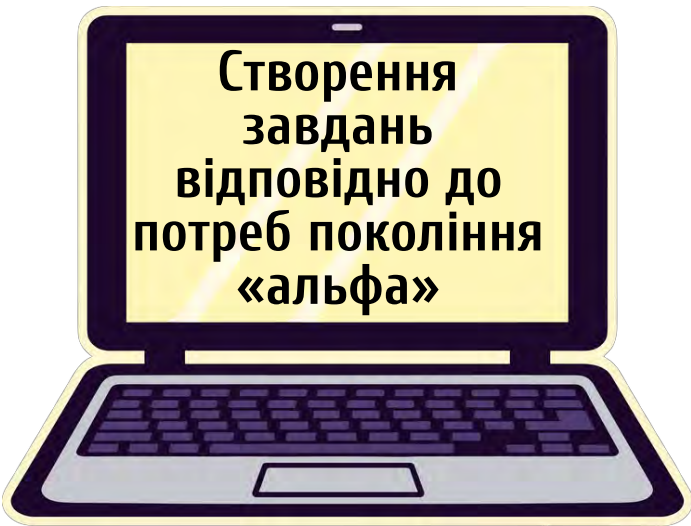

Потреби покоління «альфа»

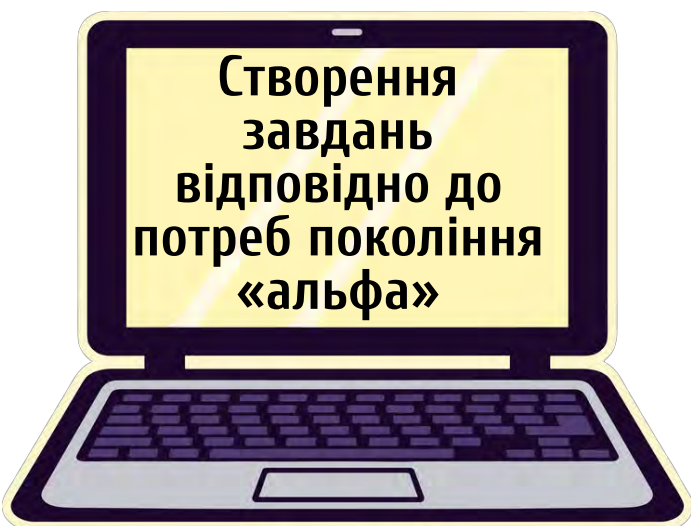
- потребують підтримки ментального здоров'я

Потреби покоління «альфа»

- потребують середовища, де немає дискримінації

Потреби покоління «альфа»

Персоналізація

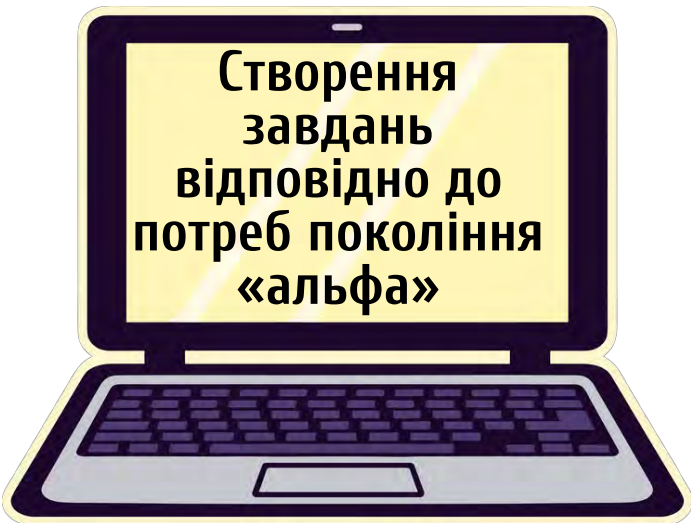
Емоційний інтелект

Паритетність

Швидкий зворотний зв'язок

- не люблять чекати: для них важливо отримувати реакцію на свої дії тут і зараз

Потреби покоління «альфа»

Візуальне та
іммерсивне
сприйняття

Комунікація
у віртуальному
світі

Авторитети –
ШІ-помічники,
алгоритми
рекомендацій

Наноувага
як механізм
захисту від
інформаційного
перевантаження

- Протягом 3-ох секунд відбувається прийняття рішення, чи вартий контент уваги.
- Якщо протягом першої секунди відео чи розповідь учителя / учительки не захопили її (візуально, емоційно або через особисту вигоду), мозок автоматично «відфільтровує» цю інформацію як фоновий шум.
- Традиційні лекції або довгі тексти сприймаються як «білий шум», бо вони не мають динаміки.
- Можуть годинами грати в складну гру або монтувати відео, якщо цей процес дає насолоду.

64. **Визнач** тип тексту за метою висловлювання: «...Його хороше, сонцем обпалене й здоровим рум'янцем осяяне, одверте, щире лице»; «мов здоровий дубчак між явориною, визначався між усім тухольським парубоцтвом»; «...перший удалець на всю тухольську верховину» (Максим Беркут).

Яке із ШІ-зображень найбільше відповідає опису зовнішності Максима Беркута? **Обгрунтуй** свою думку.

Скористайся сервісом штучного інтелекту для створення промпту портрета художнього персонажа.

Генератор промптів: <https://edodatok.com/el/7921/>

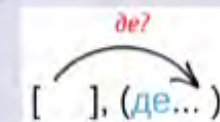
234. **Проаналізуй** мальопис «Діалог у кафе». **Створи** власний варіант творчої роботи про мистецтво слухати. (Мальопис шукайте за покликанням: <https://edodatok.com/el/9724/>)

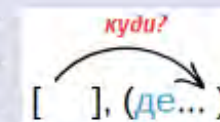
Від головної до підрядної частини можна поставити запитання: **де? куди? звідки?**

Підрядна частина приєднується до головної за допомогою **сполучних слів**: де, куди, звідки. Підрядна частина пояснює головну **загалом**.

У головній частині речення можуть бути **вказівні слова**: там, тут, скрізь, туди, звідти, кудись.
Наприклад: Ресторатор працює **там**, **де** кожна страва народжується з любові до традицій.

Підрядна частина може займати довільну позицію щодо головної.
Наприклад: Я піду туди, **де** мене чекає затишна атмосфера.
Це складне речення, складається із двох частин.
Я піду туди – це головна частина, **де** мене чекає затишна атмосфера – підрядна частина. Підрядна частина розташована після головної. Частини поєднані сполучним словом **де**. Підрядна частина пояснює головну **загалом**.

81. **Розглянь** ШІ-зображення. **Запиши** три складні речення на тему «Створення іміджу сучасних підлітків».

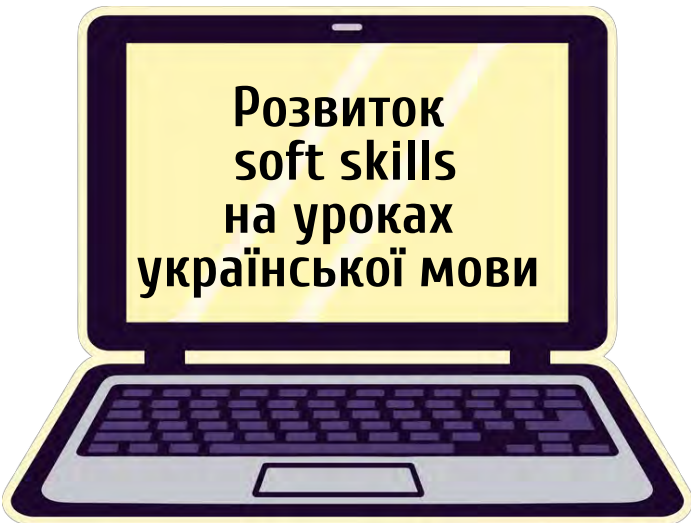

Типе	
[] – [] наслідок	[] – і [] наслідок
[] – [] висновок	[] – і [] висновок
[] – [] різка зміна подій	[] – і [] різка зміна подій
[] – [] час	[] – [] порівняння
[] – [] зіставлення/протиставлення	[] – і [] зіставлення/протиставлення
(Хто...) – [д.]	Хто? – [д.]

- **Адаптивність у світі, що швидко змінюється**
- **Комунікація як основа командної роботи**
- **Вирішення складних проблем**

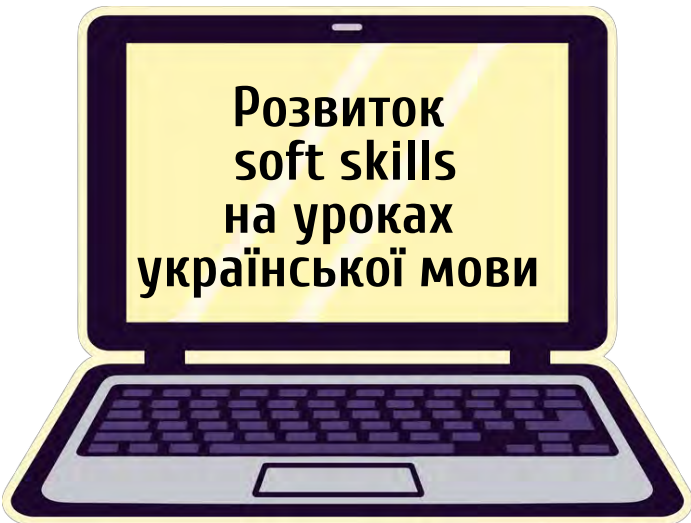
Характеристика	Hard Skills (Тверді навички)	Soft Skills (М'які навички)
Як здобуваються	Навчання, курси, сертифікати	Досвід, практика, саморефлексія
Вимірюваність	Легко перевірити іспитом	Складно виміряти кількісно
Сфера застосування	Специфічна для конкретної професії	Універсальна для будь-якої сфери
Приклади	Знання мови, водіння авто, Excel	Емпатія, таймменеджмент, лідерство

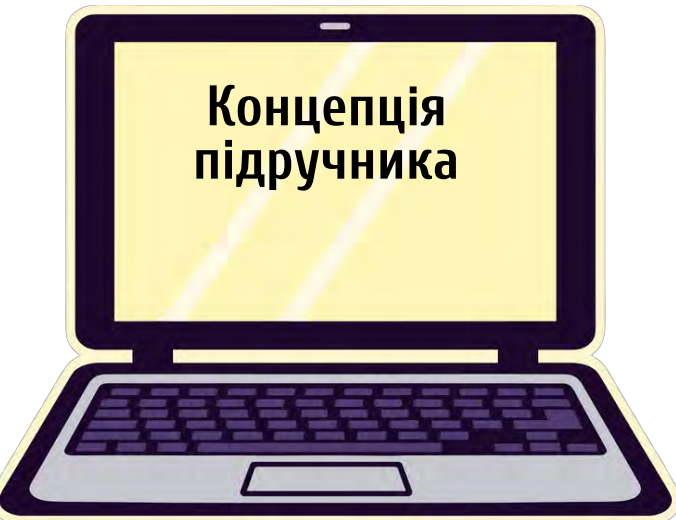
50.

Уяви, що ти працюєш у редакції популярного українського журналу. Шеф-редактор дав завдання – підготувати статтю про вітчизняних блогерів. Коротко **опиши** зміст майбутньої статті. **Оформи** цитати видатних блогерів як виноски до основного тексту (праворуч чи ліворуч). **Поміркуй**, чим відрізняється оформлення цитат у наукових текстах та ЗМІ. **Обґрунтуй** свою думку.

Інфографіку створено в сервісі «Canva»: <https://www.canva.com/>

Кожен урок – це практичний кейс про конкретну професію.

Продавець / продавчиня

Художник / художниця

Психолог / психологиня

Коваль / ковалька

Стиліст / стилістка

Відеомонтажер / відеомонтажерка

SMM-менеджер / SMM-менеджерка

Перукар / перукарка

Архітектор / архітекторка

Учитель / учителька

Рієлтор / рієлторка

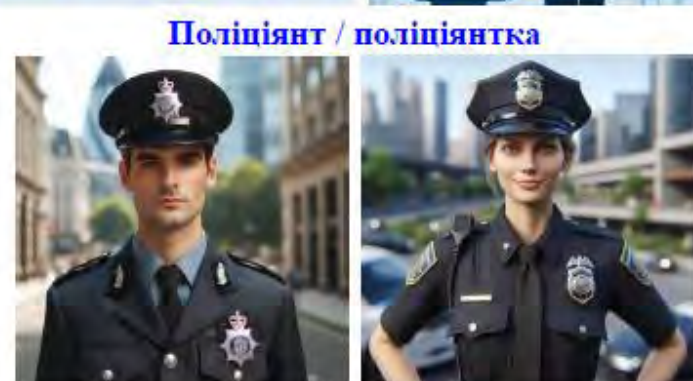
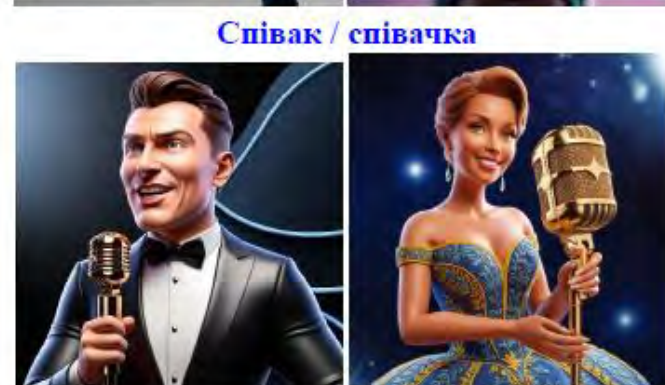
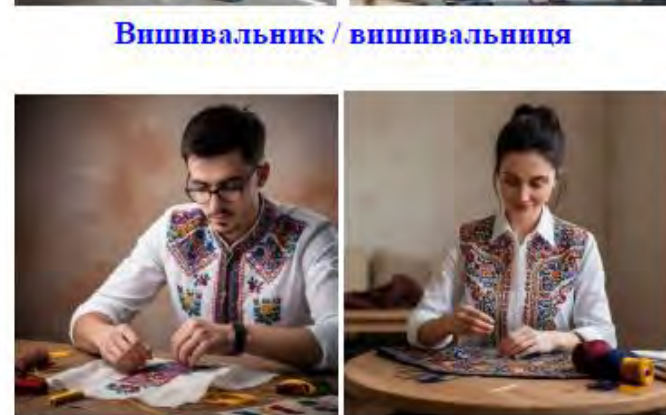
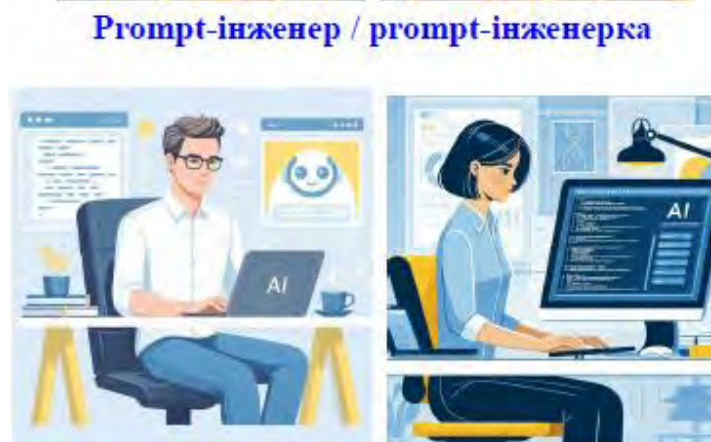
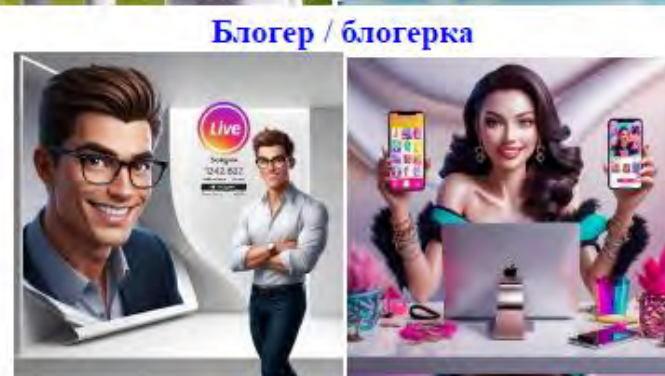
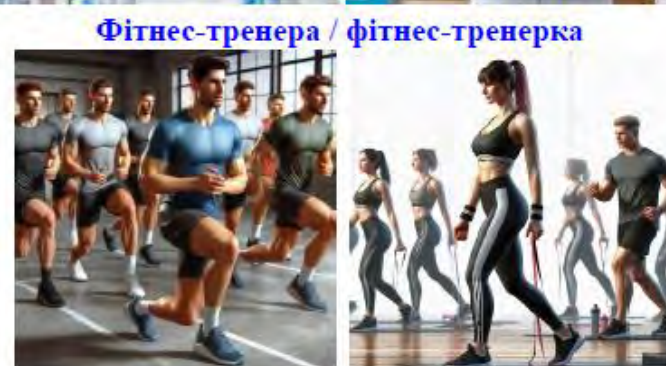
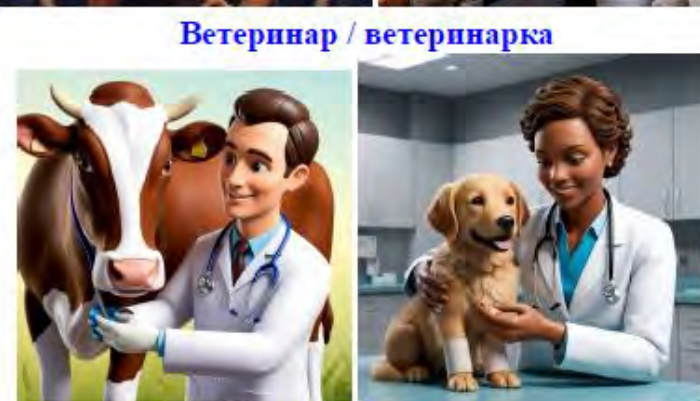
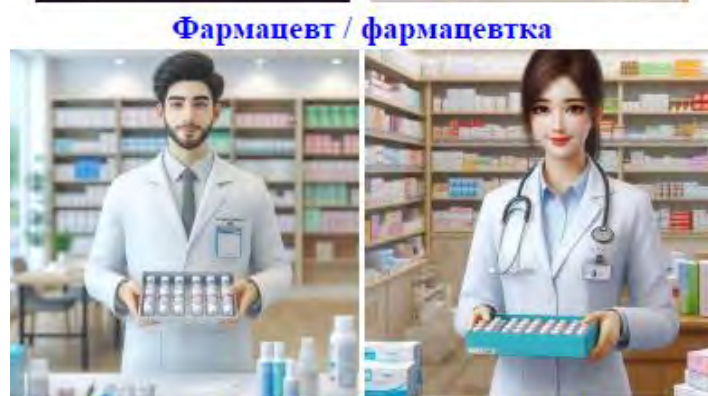
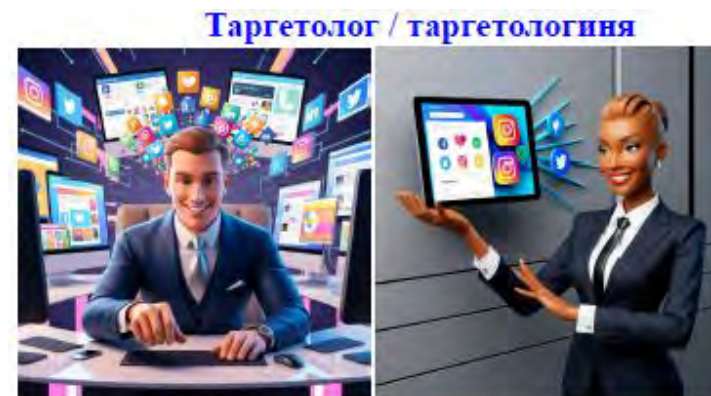
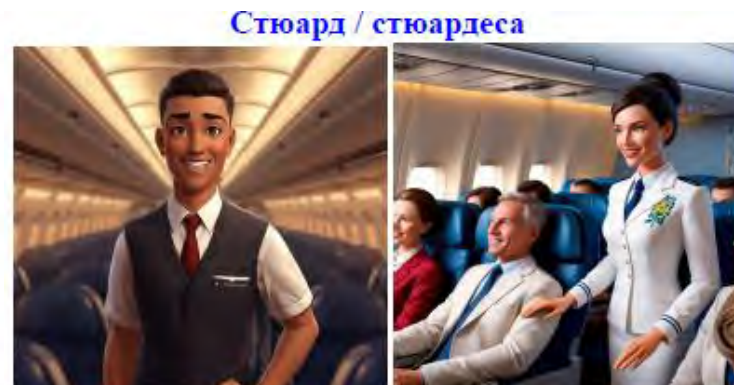

Бариста (кавар / каварка)

- *Унікальність підручника полягає в тому, що учні та учениці не лише засвоюють знання, формують практичні вміння й навички із синтаксису, пунктуації, а й дізнаються про найбільш популярні професії сучасності.*
- *В основі навчального контенту – особливості роботи представників 31 виду діяльності.*

Кожен урок – це практичний кейс про конкретну професію.

- У процесі виконання лінгвістичних завдань підлітки визначаються із вибором професії, конструюють психологічний портрет представника / представниці певної професії, окреслюють список скілів, які необхідно розвинути для досягнення успіху в певній професії.

Кожен урок – це практичний кейс про конкретну професію.

Фахівець / фахівчиня з інформаційної безпеки

Чоловік-хлібороб / жінка-хлібороб

Будівельник / будівельниця

PR-спеціаліст / PR-спеціалістка

Дієтолог / дієтологиня

Лікар-терапевт / лікарка-терапевтка

Журналіст / журналістка

УРОКИ
72–73

Сьогодні на
уроці

СКЛАДНОПІДРЯДНЕ РЕЧЕННЯ
З ПІДРЯДНОЮ ОБСТАВИННОЮ МІСЦЯ

Цікавинки професії ресторатора / рестораторки

Сьогодні на уроці ви ознайомитеся із особливостями складнопідрядного речення з підрядною обставинною частиною місця.

- Профорієнтація – наскрізна соціокультурна лінія всіх параграфів підручника.

Навчальний контент створено з урахуванням потреб, інтересів сучасного покоління: відомості про сучасні професії, нові досягнення в науці, техніці, культурі, історії успіху видатних постатей сьогодення тощо.

- 246.** Розглянь інфографіку. Проаналізуй інформацію. Розкажи про професію prompt-інженера на основі наведених даних. Використай складно-підрядне речення з підрядною обставинною наслідку.

- 211.** Підготуй інтерв'ю з улюбленим співаком чи улюбленою співачкою. Використай складнопідрядне речення з підрядною обставинною частиною умови.

- Діти з високим рівнем адаптивності досить швидко й без труднощів сприймають **цифрові інструменти й незвичайні завдання**.
- Особливий пізнавальний інтерес у сучасних підлітків викликає **Ш-візуалізація**: просто текст вони не сприймають і навіть не готові його читати (максимальна тривалість уваги – 30 секунд).
- Саме тому підручник наповнений яскравою **авторською інфографікою та зображеннями**, згенерованими за допомогою різних інструментів штучного інтелекту: **«Leonardo», «Bing», «GPT», «Gemini», «Canva»** та ін.

30. Створи допис для інстаграму / фейсбуку / телеграму. Тема – складання НМТ після 9 класу. **Запиши** в зошит.

лаконічно

зрозуміло

цікаво

структуровано

з наведенням
прикладів

249.

Створи кілька варіантів промпту для генерування зображення чоловіка та жінки, які працюють Prompt Engineer. **Презентуйте** в класі найкращий результат – дві ШІ-світлини.

- Усі зображення створено в **реалістичному стилі**, із дотриманням гендерного принципу (зображення – представник чоловічої статі, II – жіночої).
- ШІ-картинки **не містять AI-галюцинацій, спотворень**.
- Це результат тривалої роботи з інструментами штучного інтелекту, відбір найбільш вдалих **варіантів із-поміж 7-10 варіантів генерацій**.

Гра «Вибір професії» (формат «Світове кафе»)

УРОК 105

ПІДСУМКИ ЗА РІК

Сьогодні на уроці

Підсумки за рік

331. Пропонуємо повторити вивчений матеріал у формі групової роботи «Світове кафе» (орієнтовний час – 1,5 год).

БУДІВЕЛЬНИК / БУДІВЕЛЬНИЦЯ

УЧИТЕЛЬ / УЧИТЕЛЬКА

БЛОГЕР / БЛОГЕРКА

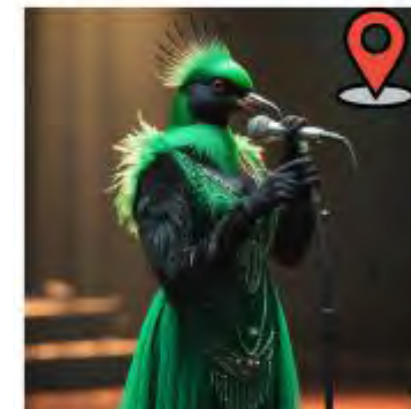
ДІЄТОЛОГ / ДІЄТОЛОГІНЯ

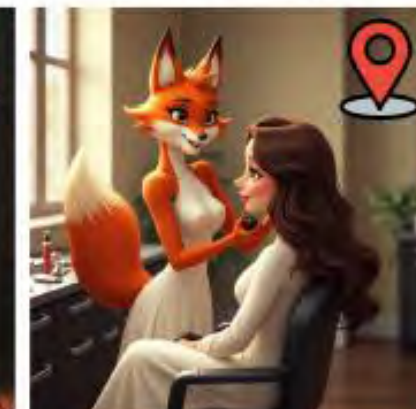
АРХІТЕКТОР / АРХІТЕКТОРКА

ЛІКАР / ЛІКАРКА

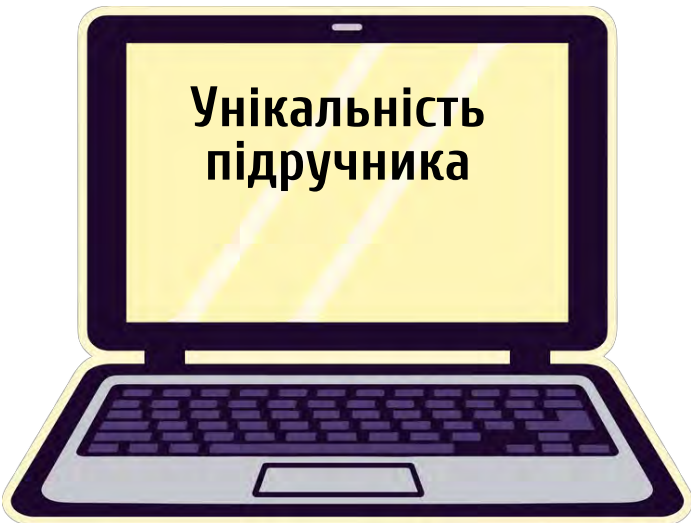

СПІВАК / СПІВАЧКА

ПЕРУКАР / ПЕРУКАРКА

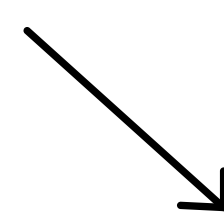
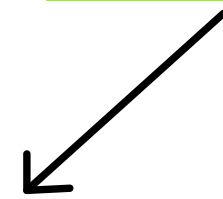
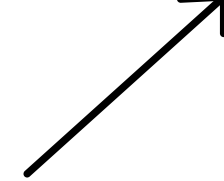
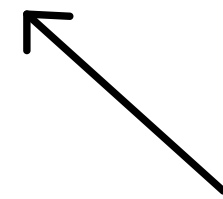

ІНТЕРАКТИВНИЙ
НАВІГАТОР У СВІТІ
КОМУНІКАЦІЇ

КОНТЕКСТ
РЕАЛЬНОГО
ЖИТТЯ

ЛЮДИНОЦЕНТРИЧ-
НІСТЬ ТА
ЕМОЦІЙНІСТЬ

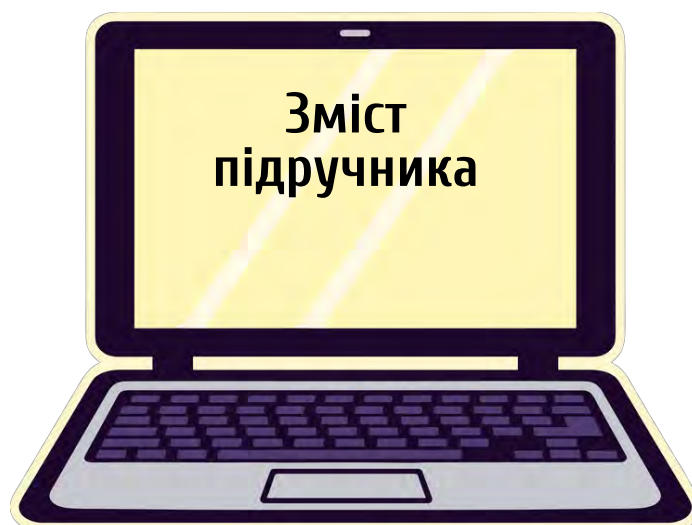
*Твоя самобутність – це твоя суперсила
(Мінтра Тінкасукул, дизайнерка).*

УНІКАЛЬНИЙ
ПІДРУЧНИК –
ЦЕ АРТОБ'ЄКТ

КОМПЕТЕН-
НІСНИЙ ПІДХІД

ЗМІСТОВА ЛІНІЯ

Зміст

РОЗДІЛ 1. ВСТУП. СИНТАКСИС. ПУНКТУАЦІЯ. ПРЯМА І НЕПРЯМА МОВА. ІНФОРМАЦІЯ. ТЕКСТ

Урок 1. Українська мова та виклики сьогодення	7
Урок 2. Повторення вивченого в 7–8 класах (PM)	13
Урок 3. Новизна та важливість інформації. Події та факти (PM)	17
Урок 4. Правдивість інформації. Фейки. Ознаки фейкової реклами (PM)	22
Урок 5. Особливості сучасної хроніки. Світлина як носій інформації. Ознаки фотошопу (PM)	25
Урок 6. Пряма й непряма мова (повторення вивченого в 5 класі)	30
Уроки 7–8. Заміна прямої мови непрямою	36
Урок 9. Цитата як спосіб передавання чужої мови	40
Урок 10. Діалог	45
Уроки 11–12. Розділові знаки при прямій мові й діалозі (повторення й поглиблення вивченого)	48
Урок 13. Повторення вивченого в 7–8 класах (PM)	53
Урок 14. Ознайомлювальне, вивчальне читання (PM)	57
Урок 15. Прийоми осмислення навчального тексту. Читання для задоволення (PM)	60
Уроки 16–17. Повторення та узагальнення вивченого з теми «Синтаксис. Пунктуація»	64
Урок 18. Тестові завдання Пряма мова. Діалог. Цитата	69

РОЗДІЛ 2. СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ. СКЛАДНОСУРЯДНЕ РЕЧЕННЯ. ТЕКСТ

Урок 19. Складне речення. (Повторення вивченого в 5 класі)	76
Урок 20. Складне речення із сполучниковим та безсполучниковим зв'язком	80
Уроки 21–22. Сміслові зв'язки між частинами складносурядного речення	85
Урок 23. Сурядні сполучники як засіб зв'язку частин складносурядного речення	89
Уроки 24–25. Розділові знаки між частинами складносурядного речення	93
Урок 26. Вторинні тексти. Анотація. Передмова (PM)	97
Урок 27. Творчий переказ. Відгук (PM)	101
Урок 28. Розповідь-спогад. Розповідь про свою ідею. Роздум у художньому тексті (PM)	108
Урок 29. Академічна доброчесність (PM)	111
Уроки 30–31. Повторення та узагальнення вивченого з теми «Складносурядне речення. Текст»	114
Урок 32. Тестові завдання. Складносурядні речення. Текст	117

РОЗДІЛ 3. СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ. СКЛАДНОПІРЯДНІ РЕЧЕННЯ З ПІРЯДНОЮ ОЗНАЧАЛЬНОЮ ЧАСТИНОЮ, З'ЯСУВАЛЬНОЮ ЧАСТИНОЮ. ЖАНРИ МОВЛЕННЯ

Уроки 33–34. Складнопірядне речення: ознаки, засоби зв'язку	124
Уроки 35–36. Пірядні сполучники та сполучні слова як засіб зв'язку частин складнопірядного речення	129
Уроки 37–38. Види складнопірядних речень	134
Уроки 39–41. Складнопірядне речення з пірядною означальною частиною	139
Уроки 42–44. Складнопірядне речення з пірядною з'ясувальною частиною	144
Урок 45. Повторення вивченого в 7–8 класах (PM)	149
Урок 46. Виступ. Самооцінка	153
Урок 47. Дезінформація. Плітки (PM)	161
Урок 48. Застереження. Зізнання. Осуд (PM)	166
Уроки 49–50. Повторення та узагальнення вивченого за розділом III.	172
Урок 51. Проектна робота	179
Урок 52. Тестові завдання. Складнопірядні речення з пірядною означальною та з'ясувальною частинами	183

**6 розділів;
105 уроків**

РОЗДІЛ 4. СКЛАДНОПІРЯДНЕ РЕЧЕННЯ З ПІРЯДНОЮ ОБСТАВИННОЮ СПОСОБУ ДІЇ, МІРИ ТА СТУПЕНЯ, ПРИЧИНИ, МЕТИ, УМОВИ, ЧАСУ. СПР З КІЛЬКОМА ПІРЯДНИМИ. СПІЛКУВАННЯ

Уроки 53–54. Складнопірядне речення з пірядною обставинною способу дії	190
Уроки 55–56. Складнопірядне речення з пірядною обставинною міри та ступеня	193
Уроки 57–58. Складнопірядне речення з пірядною обставинною причини	197
Уроки 59–60. Складнопірядне речення з пірядною обставинною мети	201
Уроки 61–62. Складнопірядне речення з пірядною обставинною умови	205
Уроки 63–64. Складнопірядне речення з пірядною обставинною часу	208
Урок 65. Комунікативні наміри. Уміння домовлятися (PM)	212
Урок 66. Культура спілкування. Українські традиції (PM)	215
Урок 67. Приватна бесіда. Говорити правду чи ні? (PM)	218
Урок 68. Уміння чути співрозмовника (PM)	222
Уроки 69–70. Повторення та узагальнення вивченого за розділом	225
Урок 71. Тестові завдання до розділу	227

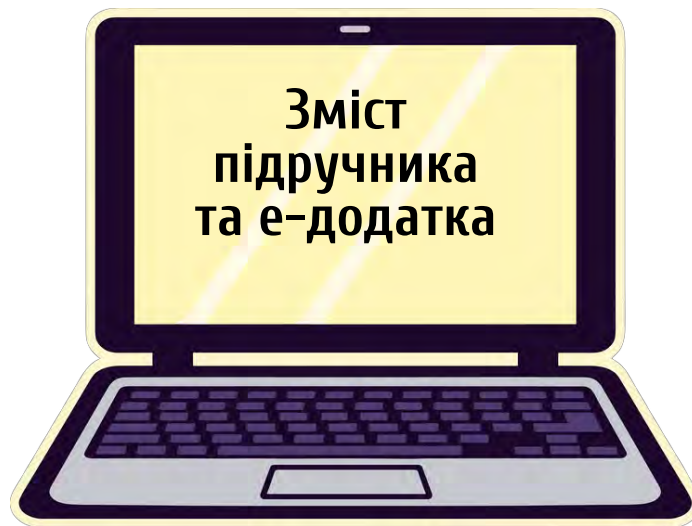
РОЗДІЛ 5. СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ. СКЛАДНОПІРЯДНЕ РЕЧЕННЯ З ПІРЯДНОЮ ОБСТАВИННОЮ МІСЦЯ, НАСЛІДКУ, ДОПУСТУ, ПОРІВНЯННЯ. СПІЛКУВАННЯ

Уроки 72–73. Складнопірядне речення з пірядною обставинною місця	234
Уроки 74–75. Складнопірядне речення з пірядною обставинною наслідку	238
Уроки 76–77. Складнопірядне речення з пірядною обставинною допусту	243
Уроки 78–79. Складнопірядне речення з пірядною обставинною порівняння	247
Уроки 80–81. Розділові знаки між частинами складнопірядного речення	255
Уроки 82–83. Складнопірядні речення з кількома пірядними частинами	260
Урок 84. Урахування ситуації спілкування. Контекст (PM)	266
Урок 85. Офіційне спілкування. Обговорення (PM)	270
Урок 86. Жести й міміка в спілкуванні (PM)	274
Уроки 87–88. Повторення та узагальнення вивченого	279
Урок 89. Тестові завдання «Складне речення. Складнопірядне речення з пірядною обставинною місця, наслідку, допусту, порівняння. Спілкування»	284

РОЗДІЛ 6. СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ. БЕЗСПОЛУЧНИКОВЕ СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ. СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ З РІЗНИМИ ВИДАМИ ЗВ'ЯЗКУ. СПІЛКУВАННЯ

Уроки 90–91. Безсполучникове складне речення. Складне речення з різними видами зв'язку. Спілкування	292
Уроки 92–93. Розділові знаки між частинами безсполучникового складного речення	300
Уроки 94–95. Складне речення з різними видами сполучникового та безсполучникового зв'язку	304
Уроки 96–97. Розділові знаки в складному реченні з різними видами зв'язку	309
Урок 98. Мовленнєві недоліки. Афоризми в мовленні (PM)	314
Урок 99. Емоції та голос. Форми презентації. Спілкування (PM)	324
Уроки 100–101. Повторення та узагальнення вивченого за розділом	328
Урок 102. Проектна робота	334
Урок 103. Тестові завдання «Складне речення. Безсполучникове складне речення. Складне речення з різними видами зв'язку. Спілкування»	336
Урок 104. Підсумки за II семестр	342
Урок 105. Підсумки за рік	346

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

- Опрацьовуємо теорію
- Працюємо з різними видами інформації
- Працюємо в групах
- Працюємо в парах
- Виконуємо домашнє завдання
- Долаємо освітні втрати, повторюємо вивчене
- Перевіряємо рівень навчальних досягнень
- Представники різних професій. Ключові поняття

ДОЛАЄМО ОСВІТНІ ВТРАТИ

Доведи, що це речення з прямою мовою.

«Обирати майбутню професію потрібно серцем і розумом», – сказав тато.

Розстав розділові знаки в реченні.

Учителька дала пораду учням та ученицям Вірте у свою мрію, ідіть за нею, незважаючи ні на що!

Перебудуй речення з прямою мовою на речення з непрямою мовою.

«Будьте відкриті до можливостей, – сказала психологиня. – Використовуйте різні інструменти, щоб наблизитися до своєї мети».

Побудуй схему речення.

«Чим глибші знання про професію, тим менша ймовірність помилки під час її вибору», – зазначила бабуся.

Визнач вид речень: просте / складне.

Професія — це не просто робота, а й про стиль життя, який ти обираєш.

Підлітковий вік — вдалий час для проб, помилок і переосмислень, що допомагають краще визначити своє покликання.

Обговорення професій із батьками, учителями чи наставниками допомагає побачити нові можливості.

Визнач вид простих речень: розповідне / питальне / спонукальне, окличне / неокличне, стверджувальне / заперечне, односкладне / двоскладне, повне / неповне, поширене / непоширене, ускладнене / неускладнене.

Вибір професії в підлітковому віці допомагає краще зрозуміти свої інтереси та сильні сторони.

Знання про різноманіття професій розширює світогляд і відкриває несподівані шляхи для самореалізації.

Підкресли члени речення.

Усвідомлений вибір професії формує мотивацію до навчання та саморозвитку.

Саме в підлітковому віці відбувається закладання фундаменту майбутньої кар'єри.

Усвідомлено зроблений вибір професії може стати стартом до щасливого й успішного майбутнього.

6 блоків завдань «Долаємо освітні втрати»

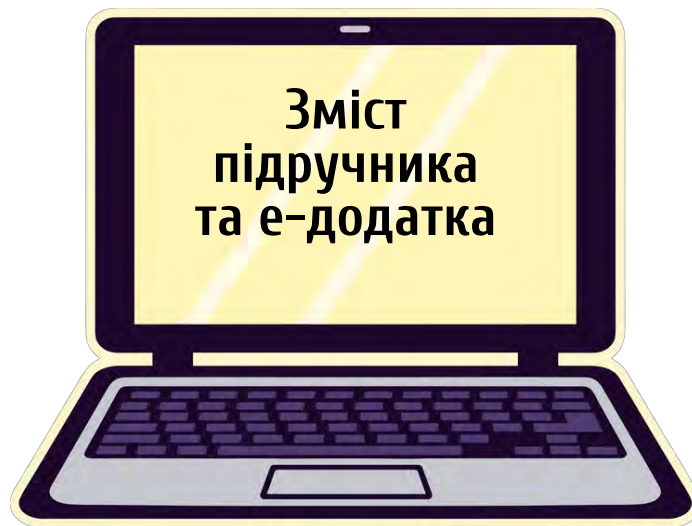
- ВСТУП. СИНТАКСИС. ПУНКТУАЦІЯ. ПРЯМА І НЕПРЯМА МОВА. **ІНФОРМАЦІЯ. ТЕКСТ**
- СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ. СКЛАДНОСУРЯДНЕ РЕЧЕННЯ. **ТЕКСТ**
- СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ. СКЛАДНОПІДРЯДНІ РЕЧЕННЯ З ПІДРЯДНОЮ ОЗНАЧАЛЬНОЮ ЧАСТИНОЮ, З'ЯСУВАЛЬНОЮ ЧАСТИНОЮ. **ЖАНРИ МОВЛЕННЯ**
- СКЛАДНОПІДРЯДНЕ РЕЧЕННЯ З ПІДРЯДНОЮ ОБСТАВИННОЮ СПОСОБУ ДІЇ, МІРИ ТА СТУПЕНЯ, ПРИЧИНИ, МЕТИ, УМОВИ, ЧАСУ. **СПІЛКУВАННЯ**
- СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ. СКЛАДНОПІДРЯДНЕ РЕЧЕННЯ З ПІДРЯДНОЮ ОБСТАВИННОЮ МІСЦЯ, НАСЛІДКУ, ДОПУСТУ, ПОРІВНЯННЯ. СПР З КІЛЬКОМА ПІДРЯДНИМИ. **СПІЛКУВАННЯ**
- СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ. БЕЗСПОЛУЧНИКОВЕ СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ. СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ З РІЗНИМИ ВИДАМИ ЗВ'ЯЗКУ. **СПІЛКУВАННЯ**

Тетяна Бутурлим, Антоніна Попова

«УКРАЇНСЬКА МОВА. ПІДРУЧНИК ДЛЯ 9 КЛАСУ закладів загальної середньої освіти»

6 блоків завдань «Повторюємо вивчене в 5-8 класах»

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

- Опрацьовуємо теорію
- Працюємо з різними видами інформації
- Працюємо в групах
- Працюємо в парах
- Виконуємо домашнє завдання
- Долаємо освітні втрати, повторюємо вивчене
- Перевіряємо рівень навчальних досягнень
- Представники різних професій. Ключові поняття

Пропонуємо повторити матеріал за освітньою програмою 5 класу

1. Запиши слова за допомогою фонетичної транскрипції: *весна, зозуля, милуватися.*
2. Запиши фрази, які допомогли тобі запам'ятати дзвінки, глухі, сонорні приголосні.
3. Поясни відмінність між м'якими та пом'якшеними приголосними. Наведи приклади.
4. Визнач, у яких словах *я, ю, є, ї* позначають два звуки: *під'їзд, земля, рельсф, яблуко, синє, мрія, стаття, людина.*
5. Порахуй кількість букв і звуків у словах: *молотьба, вокзал, пишається, милуєшся.*
6. Пригадай слова, які містять букву *ґ*.
7. Постав наголоси в словах: *решето, центнер, донька, щипці.*

Пропонуємо повторити матеріал за освітньою програмою 8 класу

- ВСТУП. СИНТАКСИС. ПУНКТУАЦІЯ. ПРЯМА І НЕПРЯМА МОВА. **ІНФОРМАЦІЯ. ТЕКСТ**
- СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ. СКЛАДНОСУРЯДНЕ РЕЧЕННЯ. **ТЕКСТ**
- СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ. СКЛАДНОПІДРЯДНІ РЕЧЕННЯ З ПІДРЯДНОЮ ОЗНАЧАЛЬНОЮ ЧАСТИНОЮ, З'ЯСУВАЛЬНОЮ ЧАСТИНОЮ. **ЖАНРИ МОВЛЕННЯ**
- СКЛАДНОПІДРЯДНЕ РЕЧЕННЯ З ПІДРЯДНОЮ ОБСТАВИННОЮ СПОСОБУ ДІЇ, МІРИ ТА СТУПЕНЯ, ПРИЧИНИ, МЕТИ, УМОВИ, ЧАСУ. **СПІЛКУВАННЯ**
- СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ. СКЛАДНОПІДРЯДНЕ РЕЧЕННЯ З ПІДРЯДНОЮ ОБСТАВИННОЮ МІСЦЯ, НАСЛІДКУ, ДОПУСТУ, ПОРІВНЯННЯ. СПР З КІЛЬКОМА ПІДРЯДНИМИ. **СПІЛКУВАННЯ**
- СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ. БЕЗСПОЛУЧНИКОВЕ СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ. СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ З РІЗНИМИ ВИДАМИ ЗВ'ЯЗКУ. **СПІЛКУВАННЯ**

Зміст

РОЗДІЛ 1. ВСТУП. СИНТАКСИС. ПУНКТУАЦІЯ. ПРЯМА І НЕПРЯМА МОВА. ІНФОРМАЦІЯ. ТЕКСТ

Урок 1. Українська мова та виклики сьогодення.....	7
Урок 2. Повторення вивченого в 7–8 класах (PM).....	13
Урок 3. Новизна та важливість інформації. Події та факти (PM).....	17
Урок 4. Правдивість інформації. Фейки. Ознаки фейкової реклами (PM).....	22
Урок 5. Особливості сучасної хроніки. Світлина як носій інформації. Ознаки фотошопу (PM).....	25
Урок 6. Пряма й непряма мова (повторення вивченого в 5 класі).....	30
Уроки 7–8. Заміна прямої мови непрямою.....	36
Урок 9. Цитата як спосіб передавання чужої мови.....	40
Урок 10. Діалог.....	45
Уроки 11–12. Розділові знаки при прямій мові й діалозі (повторення й поглиблення вивченого).....	48
Урок 13. Повторення вивченого в 7–8 класах (PM).....	53
Урок 14. Ознайомлювальне, вивчальне читання (PM).....	57
Урок 15. Прийоми осмислення навчального тексту. Читання для задоволення (PM).....	60
Уроки 16–17. Повторення та узагальнення вивченого з теми «Синтаксис. Пунктуація».....	64
Урок 18. Тестові завдання Пряма мова. Діалог. Цитата.....	69

РОЗДІЛ 2. СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ. СКЛАДНОСУРЯДНЕ РЕЧЕННЯ. ТЕКСТ

Урок 19. Складне речення. (Повторення вивченого в 5 класі).....	76
Урок 20. Складне речення із сполучниковим та безсполучниковим зв'язком.....	80
Уроки 21–22. Смислові зв'язки між частинами складносурядного речення.....	85
Урок 23. Сурядні сполучники як засіб зв'язку частин складносурядного речення.....	89
Уроки 24–25. Розділові знаки між частинами складносурядного речення.....	93
Урок 26. Вторинні тексти. Анотація. Передмова (PM).....	97
Урок 27. Творчий переказ. Відгук (PM).....	101
Урок 28. Розповідь-спогад. Розповідь про свою ідею. Роздум у художньому тексті (PM).....	108
Урок 29. Академічна доброчесність (PM).....	111
Уроки 30–31. Повторення та узагальнення вивченого з теми «Складносурядне речення. Текст».....	114
Урок 32. Тестові завдання. Складносурядні речення. Текст.....	117

РОЗДІЛ 3. СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ. СКЛАДНОПІРЯДНІ РЕЧЕННЯ З ПІРЯДНОЮ ОЗНАЧАЛЬНОЮ ЧАСТИНОЮ, З'ЯСУВАЛЬНОЮ ЧАСТИНОЮ. ЖАНРИ МОВЛЕННЯ

Уроки 33–34. Складнопірядне речення: ознаки, засоби зв'язку.....	124
Уроки 35–36. Пірядні сполучники та сполучні слова як засіб зв'язку частин складнопірядного речення.....	129
Уроки 37–38. Види складнопірядних речень.....	134
Уроки 39–41. Складнопірядне речення з пірядною означальною частиною.....	139
Уроки 42–44. Складнопірядне речення з пірядною з'ясувальною частиною.....	144
Урок 45. Повторення вивченого в 7–8 класах (PM).....	149
Урок 46. Виступ. Самооцінка.....	153
Урок 47. Дезінформація. Плітки (PM).....	161
Урок 48. Застереження. Зізнання. Осуд (PM).....	166
Уроки 49–50. Повторення та узагальнення вивченого за розділом III.....	172
Урок 51. Проектна робота.....	179
Урок 52. Тестові завдання. Складнопірядні речення з пірядною означальною та з'ясувальною частинами.....	183

6 параграфів на узагальнення вивченого матеріалу

РОЗДІЛ 4. СКЛАДНОПІРЯДНЕ РЕЧЕННЯ З ПІРЯДНОЮ ОБСТАВИННОЮ СПОСОБУ ДІЇ, МІРИ ТА СТУПЕНЯ, ПРИЧИНИ, МЕТИ, УМОВИ, ЧАСУ. СПР З КІЛЬКОМА ПІРЯДНИМИ. СПІЛКУВАННЯ

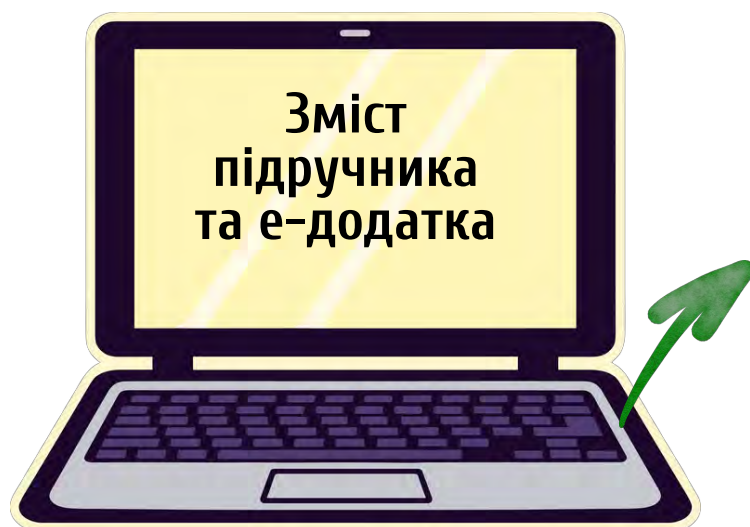
Уроки 53–54. Складнопірядне речення з пірядною обставинною способу дії ...	190
Уроки 55–56. Складнопірядне речення з пірядною обставинною міри та ступеня.....	193
Уроки 57–58. Складнопірядне речення з пірядною обставинною причини.....	197
Уроки 59–60. Складнопірядне речення з пірядною обставинною мети.....	201
Уроки 61–62. Складнопірядне речення з пірядною обставинною умови.....	205
Уроки 63–64. Складнопірядне речення з пірядною обставинною часу.....	208
Урок 65. Комунікативні наміри. Уміння домовлятися (PM).....	212
Урок 66. Культура спілкування. Українські традиції (PM).....	215
Урок 67. Приватна бесіда. Говорити правду чи ні? (PM).....	218
Урок 68. Уміння чути співрозмовника (PM).....	222
Уроки 69–70. Повторення та узагальнення вивченого за розділом.....	225
Урок 71. Тестові завдання до розділу.....	227

РОЗДІЛ 5. СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ. СКЛАДНОПІРЯДНЕ РЕЧЕННЯ З ПІРЯДНОЮ ОБСТАВИННОЮ МІСЦЯ, НАСЛІДКУ, ДОПУСТУ, ПОРІВНЯННЯ. СПІЛКУВАННЯ

Уроки 72–73. Складнопірядне речення з пірядною обставинною місця.....	234
Уроки 74–75. Складнопірядне речення з пірядною обставинною наслідку.....	238
Уроки 76–77. Складнопірядне речення з пірядною обставинною допусту.....	243
Уроки 78–79. Складнопірядне речення з пірядною обставинною порівняння.....	247
Уроки 80–81. Розділові знаки між частинами складнопірядного речення.....	255
Уроки 82–83. Складнопірядні речення з кількома пірядними частинами.....	260
Урок 84. Урахування ситуації спілкування. Контекст (PM).....	266
Урок 85. Офіційне спілкування. Обговорення (PM).....	270
Урок 86. Жести й міміка в спілкуванні (PM).....	274
Уроки 87–88. Повторення та узагальнення вивченого.....	279
Урок 89. Тестові завдання «Складне речення. Складнопірядне речення з пірядною обставинною місця, наслідку, допусту, порівняння. Спілкування».....	284

РОЗДІЛ 6. СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ. БЕЗСПОЛУЧНИКОВЕ СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ. СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ З РІЗНИМИ ВИДАМИ ЗВ'ЯЗКУ. СПІЛКУВАННЯ

Уроки 90–91. Безсполучникове складне речення. Складне речення з різними видами зв'язку. Спілкування.....	292
Уроки 92–93. Розділові знаки між частинами безсполучникового складного речення.....	300
Уроки 94–95. Складне речення з різними видами сполучникового та безсполучникового зв'язку.....	304
Уроки 96–97. Розділові знаки в складному реченні з різними видами зв'язку.....	309
Урок 98. Мовленнєві недоліки. Афоризми в мовленні (PM).....	314
Урок 99. Емоції та голос. Форми презентації. Спілкування (PM).....	324
Уроки 100–101. Повторення та узагальнення вивченого за розділом.....	328
Урок 102. Проектна робота.....	334
Урок 103. Тестові завдання «Складне речення. Безсполучникове складне речення. Складне речення з різними видами зв'язку. Спілкування».....	336
Урок 104. Підсумки за II семестр.....	342
Урок 105. Підсумки за рік.....	346

Тетяна Бутурлим, Антоніна Попова

«УКРАЇНСЬКА МОВА. ПІДРУЧНИК ДЛЯ 9 КЛАСУ закладів загальної середньої освіти»

УРОКИ 49–50

ПОВТОРЕННЯ ТА УЗАГАЛЬНЕННЯ ВИВЧЕНОГО ЗА РОЗДІЛОМ III

181. Повторіть вивчене: дайте відповіді на запитання.

1. Яке речення називаємо складним? **Наведи** приклад.
2. У чому відмінність складносурядного речення від складнопідрядного?
3. Яке речення називаємо складнопідрядним? **Наведи** приклад.
4. **Назви** засоби зв'язку складнопідрядного речення.
5. У чому відмінність сполучників та сполучних слів?
6. **Назви** сполучні слова, виражені займенниками.
7. **Назви** сполучні слова, виражені прислівниками.
8. **Назви** різновиди складнопідрядного речення.
9. Яке речення називається складнопідрядним із підрядною означальною частиною? **Наведи** приклад.
10. Які запитання можна поставити від головної частини до підрядної складнопідрядного речення з підрядною означальною частиною?
11. **Назви** сполучні засоби складнопідрядного речення з підрядною означальною частиною.
12. Яке речення називається складнопідрядним із підрядною з'ясувальною частиною? **Наведи** приклад.
13. Які запитання можна поставити від головної частини до підрядної складнопідрядного речення з підрядною з'ясувальною частиною?
14. **Назви** сполучні засоби складнопідрядного речення з підрядною з'ясувальною частиною.
15. Підрядна частина складнопідрядного речення з підрядною означальною та складнопідрядного речення з підрядною з'ясувальною частиною пояснює головну частину в цілому чи одне слово головної частини?
16. Які особливості публічного виступу?
17. **Назви** характеристики особистості з адекватною самооцінкою.
18. Яким чином можна виявити ознаки дезінформації?
19. **Назви** різновиди пліток. Яким чином їх можна запобігти?

182. Прочитайте текст. Виконайте завдання до нього.

ПИСЬМОВА РОБОТА

(робота з текстом за методикою PISA)

Завдання для групи № 1

(1) Першу криптовалюту, біткоїн, створив Сатоші Накамото 2008 року. Тоді її можна було отримати безкоштовно. Зараз за одну монету доведеться заплатити приблизно \$64 000.

(2) Криптовалюта – це цифрові гроші, засновані на технології блокчейн. (3) Немає центрального органу, який керує та підтримує вартість криптовалюти. Цим займаються користувачі кріпти через інтернет.

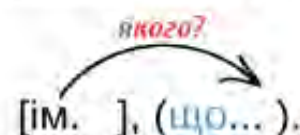
(4) За допомогою цифрових монет можна оплачувати товари й послуги, якщо їхній виробник приймає кріпту. (5) Але більшість людей інвестують у кріпту як в акції чи дорогоцінні метали.

Норвежець Крістофер Кох 2009 року купив 5 000 біткоїн за 27 доларів. Тобто тоді один біткоїн коштував менше 1 цента. Він згадав про свою покупку 2013 року. (6) К. Кох продав 1/5 своїх цифрових заощаджень і на зароблені гроші придбав квартиру в одному з найбагатших районів Осло (за матеріалами статті Миколи Ладуби).

Джерело: <https://mc.today/uk/kriptovalyuta/>

Завдання

1. Чи можна за допомогою криптовалюти розбагатіти? (0,5 б.)
а) так; б) ні.
2. Чи можна оплачувати товари й послуги за допомогою криптовалюти? (0,5 б.)
а) так; б) ні.
3. Скільки складнопідрядних речень є в уривку з тексту? (1 б.)
а) 1; б) 2; в) 3; г) 4.
4. Якому реченню відповідає схема? (1 б.)

- а) 2; б) 3; в) 4; г) 5; д) 6.
5. Яке речення є простим, ускладненим відокремленим означенням? (1 б.)
а) 1; б) 2; в) 4; г) 5; д) 6.
6. Поясніть, чому в реченні 6 перед сполучником і немає коми. (2 б.)
7. Напишіть вільне есе на тему «Чи варто вкладати свої заощадження в криптовалюту?» (6 б.)

Завдання для групи № 2

(1) Криптовалюти не мають фізичної форми, та зберігаються на електронних гаманцях користувачів. (2) Уся інформація про транзакції з ними зберігається в блокчейні (децентралізованій цифровій базі даних, що функціонує як ланцюжок блоків, де кожен блок містить інформацію). (3) Завдяки цьому кожен, хто використовує криптовалюту, має власну копію цієї «книги». (4) Програмне забезпечення реєструє всі транзакції, коли вони відбуваються. (5) Щоб запобігти шахрайству, кожна транзакція проходить перевірку за допомогою одного з двох основних методів: «Proof of work» або «Proof of stake».

Переваги криптовалюти: відсутність посередників; швидкі транзакції; полегшення переказу грошей через кордони.

Недоліки криптовалюти: держава може відстежити цифровий слід; її часто використовують для відмивання грошей і незаконних купівель.

Видобуток популярних криптовалют потребує багато енергії. (6) Наприклад, видобуток біткоїна протягом року потребує 91 тераватта енергії. (7) Це більше, ніж споживає Фінляндія, країна з 5,5 млн населення, за такий самий період (за матеріалами статті Миколи Ладуби).

Джерело: <https://mc.today/uk/kriptovalyuta/>

Завдання

1. Чи можна вважати криптовалюту шахрайським інструментом? (0,5 б.)
а) так; б) ні.
2. Видобуток криптовалют не потребує значних витрат? (0,5 б.)
а) так; б) ні.
3. Скільки складнопідрядних речень є в уривку з тексту? (1 б.)
а) 1; б) 2; в) 3; г) 4.
4. Яке речення є СПР з підрядною означальною частиною? (1 б.)
а) 2; б) 3; в) 4; г) 5; д) 6.
5. Скільки простих ускладнених речень є в уривку з тексту? (1 б.)
а) 1; б) 3; в) 4; г) 5; д) 6.
6. У першому абзаці знайдіть речення, що містить пунктуаційну помилку. Поясніть пунктограму. (2 б.)
7. Напишіть вільне есе на тему «Чи може система «Proof of work» або «Proof of stake» контролювати всі процеси, пов'язані з криптовалютою?» (6 б.)

Завдання для групи № 3

Ціна криптовалюти постійно коливається. (1) Наприклад, у листопаді 2021 р. біткоїн коштував \$67 000, у листопаді 2022 р. – приблизно \$16 000, у квітні 2024 р. – понад \$64 000.

(2) Є дві форми криптовалюти: монети й токени. (3) Монети створюють на власному блокчейні, її можна зберігати, обміняти на товари чи послуги. (4) Приклади монет: біткоїн, лайткоїн, ефіріум тощо. (5) Токени мають більше способів використання, ніж цифрові гроші. (6) Наприклад, NFT підтверджує володіння певним зображенням, відео тощо.

(7) Види криптовалют:

- децентралізовані (створення та розповсюдження біткоїнів контролює механізм «Proof of work»);
- псевдодецентралізовані (криптовалюту контролює замкнута група людей, що може блокувати рахунки користувачів);

- *стейблкоїни* (крипта, ціна якої прив'язана до фіатної валюти, наприклад, долара США, золота, нафти тощо) (за матеріалами статті Миколи Ладуби).

Джерело: <https://me.today/uk/kriptovalyuta/>

Завдання

1. Чи можна вважати криптовалюту стійкою? (0,5 б.)
а) так; б) ні.
2. Яке закінчення має слово «токен» у формі родового відмінка? (0,5 б.)
а) -а; б) -у.
3. Скільки складних речень є в уривку з тексту? (1 б.)
а) 1; б) 2; в) 3; г) 4.
4. Укажіть номери речень, що відповідають наведеним характеристикам (до кожного пункту може бути 1 чи 2 відповіді). (5 б.)

Таблицю можна переписати в зошит, комірки замалювати маркером чи кольоровим олівцем.

Вид речення	1	2	3	4	5	6	7
Просте речення, ускладнене однорідними членами							
Просте речення, ускладнене вставною конструкцією (вставним словом)							
Просте речення, ускладнене вставленими конструкціями (вставленими реченнями)							
Просте речення, ускладнене порівняльним зворотом							
Складне безсполучникове речення							

5. Перебудуйте речення № 3 на складнопідрядне з підрядною означальною частиною. Побудуйте схему. (2 б.)
6. Обґрунтуйте, чому в реченні № 7 наведені уривки НЕ є складнопідрядними реченнями з підрядними означальними (3 б.)
 - створення та розповсюдження біткоїнів контролює механізм «Proof of work»;
 - крипта, ціна якої прив'язана до фіатної валюти, наприклад, долара США, золота, нафти тощо.

Завдання для групи № 4

(1) Можна використовувати криптовалюту, щоб оплатити товари та послуги. (2) Наприклад, біткоїн приймають такі компанії: «Microsoft», «Shopify», «WordPress», «Xbox», «Expedia», «Burger King» та інші.

(3) В Україні можна витратити віртуальні активи на побутову техніку та електроніку в магазині «Фокстрот», на послуги проектно-будівельної компанії «Civilly», зробити внесок в офіційний криптовалютний фонд «Aid for Ukraine» (на підтримку України вже зібрали понад 60 млн доларів).

(4) Також у криптовалюту можна інвестувати кошти. (5) Є декілька способів це зробити:

- *Hodl* (купівля монет та очікування зростання ціни на них);
- *фармінг* (надання монет у позику та отримання за це відсотків або комісій із транзакцій);
- *трейдинг* (купівля та продаж монет, заробіток на різниці курсу) (за матеріалами статті Миколи Ладуби).

Джерело: <https://me.today/uk/kriptovalyuta/>

Завдання

1. Чи можна здійснювати інвестиції в криптовалюту? (0,5 б.)
а) так; б) ні.
2. Криптовалютний фонд «Aid for Ukraine» допомагає Україні в боротьбі з агресором? (0,5 б.)
а) так; б) ні.
3. Скільки складних речень є в уривку з тексту? (1 б.)
а) 1; б) 2; в) 3; г) 4.
4. Укажіть номери речень, що відповідають указаним характеристикам (до кожного пункту може бути 1 чи 2 відповіді) (5 б.)

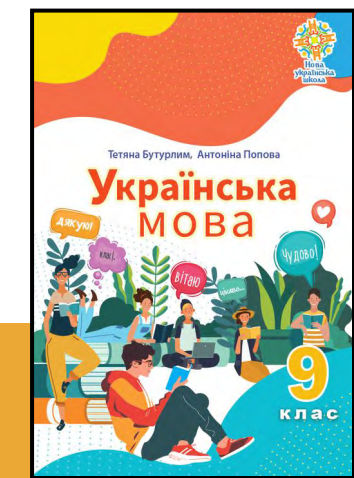
Таблицю можна переписати в зошит, комірки замалювати маркером чи кольоровим олівцем.

Вид речення	1	2	3	4	5	6	7
Просте речення, ускладнене однорідними членами							
Просте речення, ускладнене вставною конструкцією (вставним словом)							
Просте речення, ускладнене вставленими конструкціями (вставленими реченнями)							
Просте речення, ускладнене порівняльним зворотом							
Складне безсполучникове речення							

5. Складіть складнопідрядне речення з підрядною з'ясувальною частиною, використовуючи слово «трейдинг». Побудуйте схему. (2 б.)

Тетяна Бутурлим, Антоніна Попова

«УКРАЇНСЬКА МОВА. ПІДРУЧНИК ДЛЯ 9 КЛАСУ закладів загальної середньої освіти»

Зміст

РОЗДІЛ 1. ВСТУП. СИНТАКСИС. ПУНКТУАЦІЯ. ПРЯМА І НЕПРЯМА МОВА. ІНФОРМАЦІЯ. ТЕКСТ

Урок 1. Українська мова та виклики сьогодення 7

Урок 2. Повторення вивченого в 7–8 класах (PM) 13

Урок 3. Новизна та важливість інформації. Події та факти (PM) 17

Урок 4. Правдивість інформації. Фейки. Ознаки фейкової реклами (PM) 22

Урок 5. Особливості сучасної хроніки. Світлина як носій інформації. Ознаки фотошопу (PM) 25

Урок 6. Пряма й непряма мова (повторення вивченого в 5 класі) 30

Уроки 7–8. Заміна прямої мови непрямою 36

Урок 9. Цитата як спосіб передавання чужої мови 40

Урок 10. Діалог 45

Уроки 11–12. Розділові знаки при прямій мові й діалозі (повторення й поглиблення вивченого) 48

Урок 13. Повторення вивченого в 7–8 класах (PM) 53

Урок 14. Ознайомлювальне, вивчальне читання (PM) 57

Урок 15. Прийоми осмислення навчального тексту. Читання для задоволення (PM) 60

Уроки 16–17. Повторення та узагальнення вивченого з теми «Синтаксис. Пунктуація» 64

Урок 18. Тестові завдання Пряма мова. Діалог. Цитата 69

РОЗДІЛ 2. СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ. СКЛАДСУРЯДНЕ РЕЧЕННЯ. ТЕКСТ

Урок 19. Складне речення. (Повторення вивченого в 5 класі) 76

Урок 20. Складне речення із сполучниковим та безсполучниковим зв'язком 80

Уроки 21–22. Смислові зв'язки між частинами складносурядного речення 85

Урок 23. Сурядні сполучники як засіб зв'язку частин складносурядного речення 89

Уроки 24–25. Розділові знаки між частинами складносурядного речення 93

Урок 26. Вторинні тексти. Анотація. Передмова (PM) 97

Урок 27. Творчий переказ. Відгук (PM) 101

Урок 28. Розповідь-спогад. Розповідь про свою ідею. Роздум у художньому тексті (PM) 108

Урок 29. Академічна доброчесність (PM) 111

Уроки 30–31. Повторення та узагальнення вивченого з теми «Складносурядне речення. Текст» 114

Урок 32. Тестові завдання. Складносурядні речення. Текст 117

РОЗДІЛ 3. СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ. СКЛАДНОПІРЯДНІ РЕЧЕННЯ З ПІРЯДНОЮ ОЗНАЧАЛЬНОЮ ЧАСТИНОЮ, З'ЯСУВАЛЬНОЮ ЧАСТИНОЮ. ЖАНРИ МОВЛЕННЯ

Уроки 33–34. Складнопірядне речення: ознаки, засоби зв'язку 124

Уроки 35–36. Пірядні сполучники та сполучні слова як засіб зв'язку частин складнопірядного речення 129

Уроки 37–38. Види складнопірядних речень 134

Уроки 39–41. Складнопірядне речення з пірядною означальною частиною 139

Уроки 42–44. Складнопірядне речення з пірядною з'ясувальною частиною 144

Урок 45. Повторення вивченого в 7–8 класах (PM) 149

Урок 46. Виступ. Самооцінка 153

Урок 47. Дезінформація. Плітки (PM) 161

Урок 48. Застереження. Зізнання. Осуд (PM) 166

Уроки 49–50. Повторення та узагальнення вивченого за розділом III. 172

Урок 51. Проектна робота 179

Урок 52. Тестові завдання. Складнопірядні речення з пірядною означальною та з'ясувальною частинами 183

6 блоків тестових завдання до кожного розділу (2 варіанти, 4 рівні складності)

РОЗДІЛ 4. СКЛАДНОПІРЯДНЕ РЕЧЕННЯ З ПІРЯДНОЮ ОБСТАВИННОЮ СПОСОБУ ДІЇ, МІРИ ТА СТУПЕНЯ, ПРИЧИНИ, МЕТИ, УМОВИ, ЧАСУ. СПР З КІЛЬКОМА ПІРЯДНИМИ. СПІЛКУВАННЯ

Уроки 53–54. Складнопірядне речення з пірядною обставинною способу дії ... 190

Уроки 55–56. Складнопірядне речення з пірядною обставинною міри та ступеня 193

Уроки 57–58. Складнопірядне речення з пірядною обставинною причини 197

Уроки 59–60. Складнопірядне речення з пірядною обставинною мети 201

Уроки 61–62. Складнопірядне речення з пірядною обставинною умови 205

Уроки 63–64. Складнопірядне речення з пірядною обставинною часу 208

Урок 65. Комунікативні наміри. Уміння домовлятися (PM) 212

Урок 66. Культура спілкування. Українські традиції (PM) 215

Урок 67. Приватна бесіда. Говорити правду чи ні? (PM) 218

Урок 68. Уміння чути співрозмовника (PM) 222

Уроки 69–70. Повторення та узагальнення вивченого за розділом 225

Урок 71. Тестові завдання до розділу 227

РОЗДІЛ 5. СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ. СКЛАДНОПІРЯДНЕ РЕЧЕННЯ З ПІРЯДНОЮ ОБСТАВИННОЮ МІСЦЯ, НАСЛІДКУ, ДОПУСТУ, ПОРІВНЯННЯ. СПІЛКУВАННЯ

Уроки 72–73. Складнопірядне речення з пірядною обставинною місця 234

Уроки 74–75. Складнопірядне речення з пірядною обставинною наслідку 238

Уроки 76–77. Складнопірядне речення з пірядною обставинною допусту 243

Уроки 78–79. Складнопірядне речення з пірядною обставинною порівняння 247

Уроки 80–81. Розділові знаки між частинами складнопірядного речення 255

Уроки 82–83. Складнопірядні речення з кількома пірядними частинами 260

Урок 84. Урахування ситуації спілкування. Контекст (PM) 266

Урок 85. Офіційне спілкування. Обговорення (PM) 270

Урок 86. Жести й міміка в спілкуванні (PM) 274

Уроки 87–88. Повторення та узагальнення вивченого 279

Урок 89. Тестові завдання «Складне речення. Складнопірядне речення з пірядною обставинною місця, наслідку, допусту, порівняння. Спілкування» 284

РОЗДІЛ 6. СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ. БЕЗСПОЛУЧНИКОВЕ СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ. СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ З РІЗНИМИ ВИДАМИ ЗВ'ЯЗКУ. СПІЛКУВАННЯ

Уроки 90–91. Безсполучникове складне речення. Складне речення з різними видами зв'язку. Спілкування 292

Уроки 92–93. Розділові знаки між частинами безсполучникового складного речення 300

Уроки 94–95. Складне речення з різними видами сполучникового та безсполучникового зв'язку 304

Уроки 96–97. Розділові знаки в складному реченні з різними видами зв'язку 309

Урок 98. Мовленнєві недоліки. Афоризми в мовленні (PM) 314

Урок 99. Емоції та голос. Форми презентації. Спілкування (PM) 324

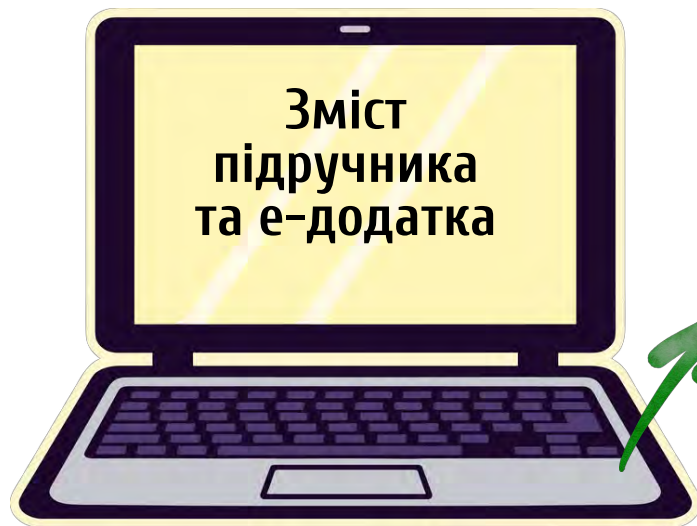
Уроки 100–101. Повторення та узагальнення вивченого за розділом 328

Урок 102. Проектна робота 334

Урок 103. Тестові завдання «Складне речення. Безсполучникове складне речення. Складне речення з різними видами зв'язку. Спілкування» 336

Урок 104. Підсумки за II семестр 342

Урок 105. Підсумки за рік 346

Тетяна Бутурлим, Антоніна Попова

«УКРАЇНСЬКА МОВА. ПІДРУЧНИК ДЛЯ 9 КЛАСУ закладів загальної середньої освіти»

УРОК 52

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

СКЛАДНОПІДРЯДНІ РЕЧЕННЯ З ПІДРЯДНОЮ ОЗНАЧАЛЬНОЮ ТА З'ЯСУВАЛЬНОЮ ЧАСТИНАМИ

184. Виконай тестові завдання.

Варіант 1

I рівень

Завдання 1–4 передбачають вибір правильної відповіді (кожна правильна відповідь – 1 б.)

- Обери правильну відповідь щодо твердження, що «складнопідрядне речення – це речення, частини якого поєднані підрядним зв'язком».
 - А Так
 - Б Ні
- Обери правильну відповідь щодо твердження, що «підрядна частина складнопідрядного речення пояснює всю головну частину в цілому».
 - А Так
 - Б Ні
- Правильно визначені види складнопідрядних речень у всіх варіантах, ОКРІМ
 - А з підрядною означальною частиною
 - Б з розділовими сполучниками
 - В з підрядною з'ясувальною частиною
 - Г з підрядною обставинною частиною
- Виділене слово є сполучним у складнопідрядному реченні
 - А Навіть у рідній Художній Академії серед диваків, якими вважає цей світ майже усіх художників, вона залишалася дивовижною, білою вороною (Дара Корній «Гонимарник»).
 - Б Правда, світові здавалося, ніби це Аліна його випробовує (Дара Корній «Гонимарник»).
 - В Траплялось, що його погляди на виховання доньки не збігалися з поглядами мами Ірини (Дара Корній «Гонимарник»).
 - Г Татко ж, навпаки, вважав, що це навіть корисно – спробувати пожити самостійно в дев'ятнадцять років (Дара Корній «Гонимарник»).

II рівень

Завдання 5–8 мають по п'ять варіантів відповіді, з яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Обери правильну відповідь (кожна правильна відповідь – 1 б.)

- Складнопідрядне речення можна утворити, якщо до частини Улітку ми з родиною поїхали в Карпати... додати
 - А щоб відпочити разом.
 - Б й зустріли там англійців.
 - В і щастю їхньому не було меж.
 - Г природа надихнула їх на нові ідеї.
 - Д відпочити й перезавантажитися.
- Складнопідрядним з підрядною з'ясувальною частиною є речення у варіанті
 - А Ірина, звісно, вирішила провчити нечемну доньку, яка не цінує зовсім батьківської опіки та материнського тепла (Дара Корній «Гонимарник»).
 - Б Була просто закохана в музику дощу, який весело дріботить дахівкою зовсім поруч, майже над вушком... (Дара Корній «Гонимарник»).
 - В Татко ж навпаки вважав, що це навіть корисно – спробувати пожити самостійно в дев'ятнадцять років (Дара Корній «Гонимарник»).
 - Г Та все це, звісно, дрібниці в порівнянні з жаданою свободою, яку Аліна відчувала навіть на смак (Дара Корній «Гонимарник»).
 - Д Травневий ранок, який так тоже розпочався, перетворювався на суцільне непорозуміння (Дара Корній «Гонимарник»).
- Схема відповідає реченню у варіанті
 - А Аліна відчуває, що світ перед очима починає гойдатися... (Дара Корній «Гонимарник»).
 - Б Колись (може, й у іншому житті) моя бабуся привчала мене до щоденника, мотивуючи це тим, що я повинна розвивати писемний стиль (О. Думанська «Школярка з передмістя»).
 - В Але від того виникло враження, що я вибірково переглядаю кадри з давнього фільму (О. Думанська «Школярка з передмістя»).
 - Г Я вже кілька років мешкаю на батьківщині самотнього принца, якого зрадили всі, навіть мати (О. Думанська «Школярка з передмістя»).
 - Д Найбільше дісталось моїй мамі, яка вже шостий рік сидить у Греції на заробітках (О. Думанська «Школярка з передмістя»).

якій?
[ім.], (яка...).

IV рівень

- Запиши речення, розставивши пропущені розділові знаки. Підкресли члени речення, надпиши над кожним словом частину мови, дай загальну характеристику всій конструкції, накресли схему речення (2 б.)
Подруга яка ніколи особливо не виявляла зацікавлення до науки раптом «узлялася за розум» і почала зубарити хімію (О. Думанська «Школярка з передмістя»).

- У реченні Бабуся зауважила, що оцінки учням – то справа вчителів від головної частини до підрядної потрібно поставити запитання
 - А чого?
 - Б хто?
 - В що?
 - Г чим?
 - Д чому?

III рівень

Завдання 9–10 передбачають установлення відповідності. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, добери відповідник, позначений БУКВОЮ (кожна правильна відповідь – 1 б.)

- Установи відповідність між складнопідрядними реченнями та їхніми характеристиками.

☐ 1 СПР з підрядною власне означальною частиною	☐ А Воно було таке миле й беззахисне, що мене не довелося переконувати: ротвейлер нічим не гірший за сенбернара (О. Думанська «Школярка з передмістя»).
☐ 2 СПР з підрядною займенниково-означальною частиною	☐ Б Мені здалося, що зашипіло сто гадюк, доки ми переступали через чужі ноги (О. Думанська «Школярка з передмістя»).
☐ 3 СПР з підрядною з'ясувальною частиною	☐ В Два мішки бульби, що привозив тато від своїх сільських родичів в листопаді, нам вистачало на всю зиму (О. Думанська «Школярка з передмістя»).
☐ 4 СПР з кількома підрядними частинами	☐ Г Жінка запевнила, що не виросте більшим за пікінеса (О. Думанська «Школярка з передмістя»).
	☐ Д Як радію за ту я людину, що загублену радість знайшла (В. Сосюра).
- Частини складнопідрядного речення поєднані підрядним сполучником у всіх реченнях, ОКРІМ (обери 2 правильні відповіді)
 - А Пригадала, як тулилася до тата й мами (О. Думанська «Школярка з передмістя»).
 - Б Уже під ранок мені наснилася мама, яка їхала в «двоповерховому» автобусі (О. Думанська «Школярка з передмістя»).
 - В Вона вважала, що я плачу в передчутті нашої розлуки (О. Думанська «Школярка з передмістя»).
 - Г Я не зміла їй зізнатися, що в мені ворухнулася совість (О. Думанська «Школярка з передмістя»).
 - Д Найбільше мене турбувало те, як сказати мамі про останні події (О. Думанська «Школярка з передмістя»).
 - Е Потім подумала, що в бабусиному проханні немає нічого особливого (О. Думанська «Школярка з передмістя»).
 - Є Знаю, що заздять (О. Думанська «Школярка з передмістя»).

Зміст підручника та е-додатка

Classtime

Тетяна Бутурлим, Антоніна Попова

«УКРАЇНСЬКА МОВА. ПІДРУЧНИК ДЛЯ 9 КЛАСУ закладів загальної середньої освіти»

Освітній захід «Модернізація уроку української мови: від нудних вправ до професійних кейсів»

УРОК 51 ПРОЄКТНА РОБОТА

Сьогодні на уроці Працюємо над проектом

183. Створіть проєкт для мешканців вашого населеного пункту «Говорімо українською!» **Скористайтесь** зразком оформлення проєктної діяльності «Пізнай мистецтво художнього слова!»

- Об'єднайтеся в 5 груп.
- Обговоріть актуальність проєкту, чітко сформулюйте ідею, визначте мету, тривалість проєкту, шляхи реалізації підвищення мовної культури жителів міста / села.
- Поділіться з іншими результатами обговорення.
- Знову об'єднайтеся в групи (але з іншими учасниками / учасницями).
- Обговоріть та запишіть у таблицю проаналізуйте ідею створення Клубу любителів художнього слова: I група — SWOT-аналіз, II — завдання проєкту, III — етапи реалізації проєкту, IV — розподіл обов'язків, V — очікувані результати проєкту.
- Представте результати групової діяльності.

Метод проєктів	Метод проєктів – це спільна діяльність учителя та учнів, спрямована на пошук шляхів вирішення проблеми та реалізації одержаних результатів у конкретному продукті. Проектна діяльність позитивно впливає на всебічний розвиток особистості: сприяє розвитку таймменеджменту, пізнавальних умінь і навичок, критичного мислення, креативності, формує вміння інтегрувати свої знання з різних галузей науки, уміння самостійно конструювати свої знання, уміння орієнтуватися в інформаційному просторі.
Swot-аналіз	– це аналітичний метод, який використовують для оцінювання сильних і слабких сторін, а також можливостей і загроз, пов'язаних із конкуренцією, що впливають на людину або бізнес.
S (Strengths)	сильні сторони
W (Weaknesses)	слабкі сторони
O (Opportunities)	можливості
T (Threats)	загрози

Зафіксуйте результати роботи в групах у таблицю (с. 182).

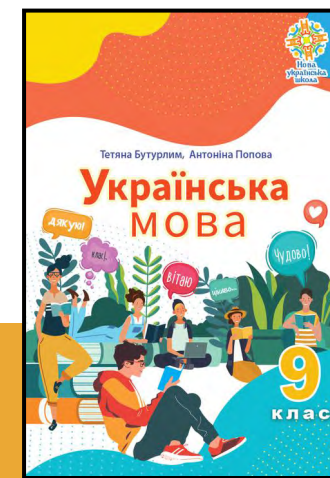
Зразок:

Тема проєкту	Пізнай мистецтво художнього слова!	
Актуальність проєкту	Сучасне покоління сприймає інформацію фрагментарно, що призводить до поверхового сприйняття тексту, появи труднощів у процесі його інтерпретації. Саме тому важливо сформувати культуру осмисленого читання, розвинути естетичний смак та вміння аналізувати підтекст художніх творів.	
Ідея	Створити сучасний інтерактивний <i>Клуб любителів художнього слова</i> , де учні та учениці 1-11 класів зможуть читати, обговорювати тексти, ділитися враженнями, брати участь у творчих активностях та розвивати культуру осмисленого читання.	
SWOT-аналіз	Сильні сторони	Слабкі сторони
	<ul style="list-style-type: none"> Високий інтерес учнів до творчих форматів роботи. Використання інтерактивних методів та цифрових інструментів. Можливість залучення батьків, представників бізнесу, видатних людей України, дотичних до книготворення, осмислення художнього слова, викладання української літератури. 	<ul style="list-style-type: none"> Брак фінансування. Відсутність окремого приміщення. Відсутність підтримки з боку громадськості. Нерівний рівень читачьких навичок у різних учнів.
	Можливості	Загрози
Мета проєкту	Сформувати в учнів та учениць 1-11 класів інтерес до художньої літератури, розвинути навички інтерпретації тексту, творчого самовираження через взаємодію із художнім словом.	
Завдання проєкту	<ul style="list-style-type: none"> Розвивати навички уважного та емоційно свідомого читання. Формувати естетичний смак та літературну компетентність. Ознайомити учнів та учениць із різними жанрами художньої літератури. Створити умови для творчої діяльності (написання власних текстів, створення ілюстрацій, підготовка ШІ-контенту, розробка презентацій, буктрейлерів тощо). Розвивати співпрацю між учнями й ученицями в проєктній діяльності. 	
Тривалість проєкту	1 рік	
Етапи проєкту	<ul style="list-style-type: none"> Стартовий імпульс «Залали іскру читання!» Інтерактивне опитування, створення дорожньої карти діяльності Клубу любителів художнього слова, визначення очікуваних результатів. Дослідницький етап «Полювання на смисли» 	

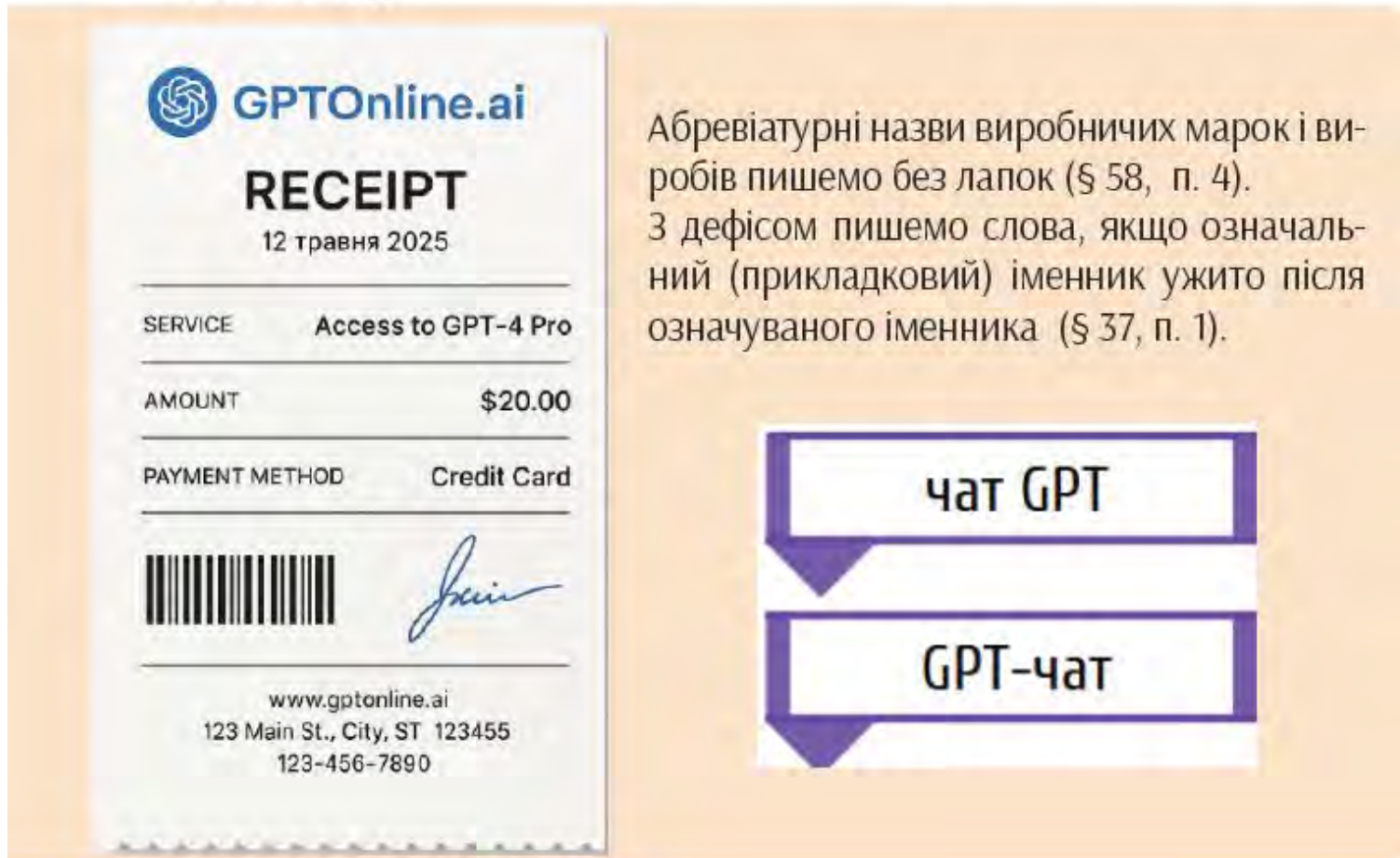
Етапи проєкту	<ul style="list-style-type: none"> Робота з художніми текстами в різних форматах: читання уривків з QR-кодів, обговорення підтексту прочитаного в мінігрупах, генерування ідей («мозковий штурм»), створення асоціативних малюнків, карт мислення, колажів цитат тощо. Творчий етап «Створи свій мистецький слід» Створення буктрейлерів, подкастів, диджитал-колажів, відеорецензій, підготовка дописів для читачького блогу клубу, використання сторителінгу. Комунікативний етап «Живі зустрічі» Інтерактивні читання з використанням цифрових ресурсів, організація літературних дискусій, дебатів, читачьких батлів, тематичних мініфестивалів, онлайн-зустрічей із письменниками, авторами підручників, учителями української літератури, видавцями, блогерами. Підсумковий етап «Читання — моя суперсила» Створення сайту «Пізнай мистецтво художнього слова!», конструювання цифрового портфоліо юного читача / юної читачки, презентація творчих продуктів (віртуальна галерея, відеопрем'єра, онлайн-виставка), рефлексія (онлайн-опитування).
Відповідальні	<ul style="list-style-type: none"> Керівник проєкту — учитель української мови та літератури (координація, планування етапів, контроль термінів, проведення основних зустрічей клубу). Заступники — старости 1-11 класів (реклама діяльності клубу, залучення нових учасників та учасниць, модерація мінігруп, ведення соціальних мереж клубу або блогу, надання допомоги щодо вибору книги, творчого осмислення тексту). Учитель інформатики: навчання щодо створення цифрових продуктів, технічна підтримка, організація опитувань, розробка сайту та блогу клубу, організація віртуальної виставки, техпідтримка під час відеопрем'єр. Учитель мистецтва: підтримка у створенні диджитал-колажів, художніх робіт, оформленні візуальної частини презентацій, проведення творчих майстерок, цифрове оформлення сторінок сайту, блогу, приміщення клубу. Бібліотекар: добір літератури, створення виставок, організація зустрічей із письменниками й письменницями, літературних інтерактивів, ведення читачького каталогу клубу, сторінки на сайті й блозі. Батьківська спільнота: допомога в організації заходів, залученні юних читачів і читачок, фінансова підтримка, забезпечення матеріалів, участь у заходах клубу.
Очікувані результати	<ul style="list-style-type: none"> Зростання читачького інтересу серед учнів / учениць. Покращення навичок інтерпретації художніх текстів. Створення творчих робіт різних форматів. Зміцнення партнерства між школою, бібліотекою, батьками, громадськістю. Формування позитивного ставлення до читання.

Тема проєкту	
Актуальність проєкту	
Ідея	
SWOT-аналіз	
Мета проєкту	
Завдання проєкту	
Тривалість проєкту	
Етапи проєкту	
Етапи проєкту	
Відповідальні	
Очікувані результати	

Обмінуйтеся роботами. **Додайте** свої коментарі та побажання. **Презентуйте** проєкт на загальних зборах закладу освіти. **Обговоріть** шляхи реалізації проєкту.

248. Проаналізуй чек оплати PRO-версії чату GPT (чек не справжній, згенерований ШІ). **Сформулюй** три речення про можливості чату GPT (одне з них має бути складнопідрядне речення з підрядною обставинною частиною наслідку).

GPTOnline.ai
RECEIPT
12 травня 2025

SERVICE	Access to GPT-4 Pro
AMOUNT	\$20.00
PAYMENT METHOD	Credit Card

www.gptonline.ai
123 Main St., City, ST 123455
123-456-7890

Абревіатурні назви виробничих марок і виробів пишемо без лапок (§ 58, п. 4).
З дефісом пишемо слова, якщо означальний (прикладковий) іменник ужито після означуваного іменника (§ 37, п. 1).

чат GPT
GPT-чат

Короткі пояснення окремих орфограм

<https://edodatok.com/el/7882/>

Увага!

У формі Р.в. одн. назви соціальних мереж мають закінчення -у: *інстаграму, тіктоку, фейсбуку, телеграму, ютубу* (Український правопис, § 82, с. 115).

Склади речення з одним із слів, запиши його.

31. **Згенеруй** світлину за допомогою нейронної мережі «Ideogram» (<https://edodatok.com/el/7883/>).

teenagers on a picnic

Generate

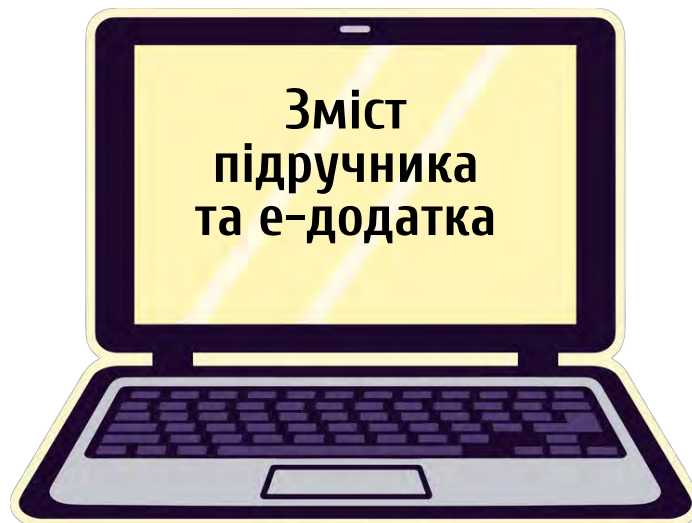
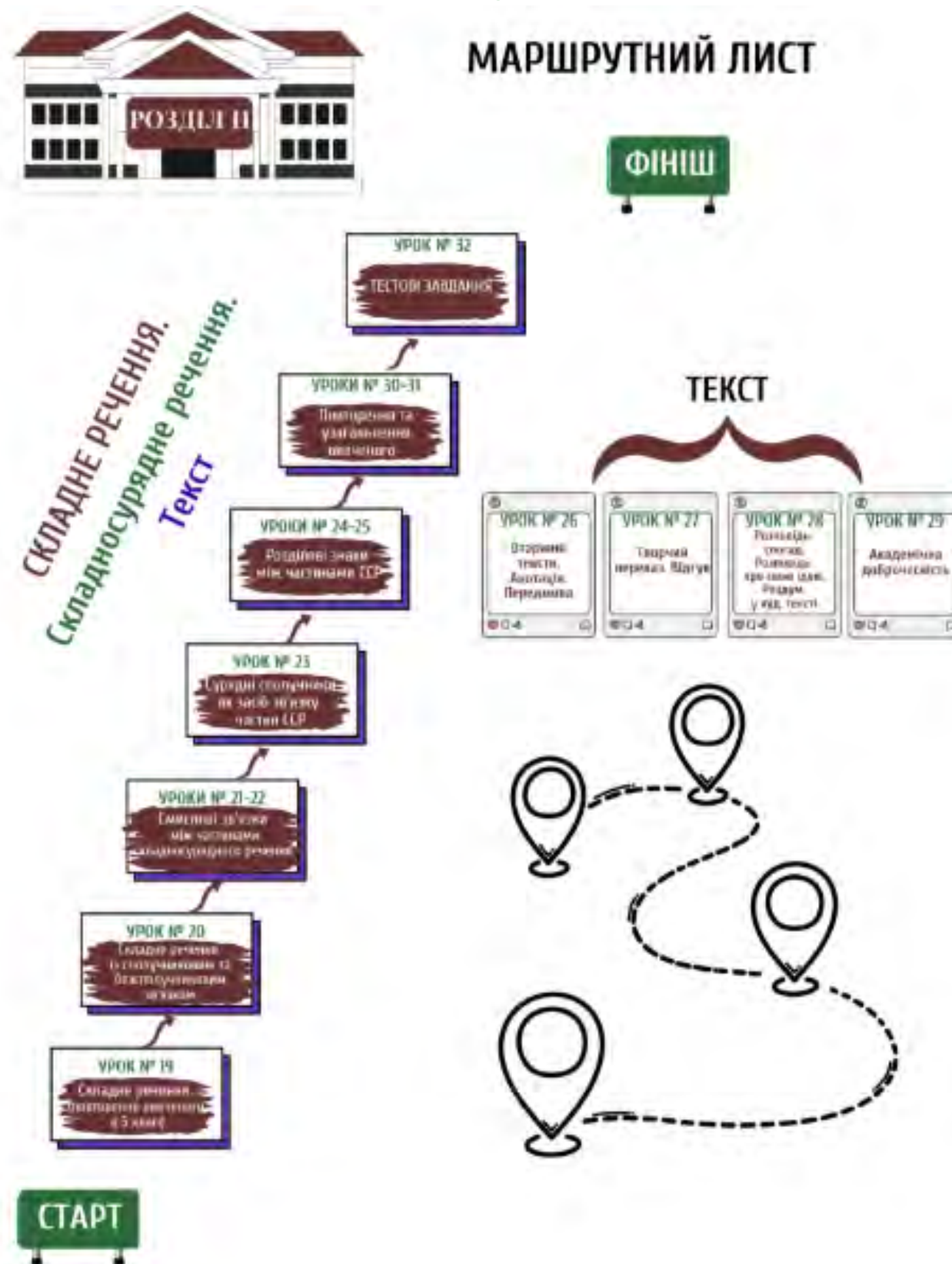

Оціни, наскільки ШІ вдалося створити фото відповідно до запиту.

6 маршрутних листів

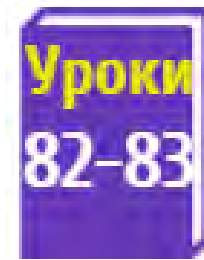

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

- Опрацьовуємо теорію
- Працюємо з різними видами інформації
- Працюємо в групах
- Працюємо в парах
- Виконуємо домашнє завдання
- Долаємо освітні втрати, повторюємо вивчене
- Перевіряємо рівень навчальних досягнень
- Представники різних професій. Ключові поняття

- 56 презентацій;
- 56 онлайн-тестів;
- 56 сортувальників;
- 32 навчальні тренажери;
- 100 карток «Вивчаймо український правопис разом!»;
- 6 відеопрактикумів «Говорімо правильно!»

Розділові знаки
в СПР з кількома
підрядними частинами

*І я не знаю, як новина розлетілася мережею
і як пресреліз уже став заголовком дня.*

НЕМАЄ
ПУНКТУАЦІЙНИХ
ПОМИЛОК

Є
ПУНКТУАЦІЙНА
ПОМИЛКА

Уроки
82-83

Розділові знаки
в СПР з кількома
підрядними частинами

*І я не знаю, як новина розлетілася мережею
і як пресреліз уже став заголовком дня.*

НЕМАЄ
ПУНКТУАЦІЙНИХ
ПОМИЛОК

Є
ПУНКТУАЦІЙНА
ПОМИЛКА

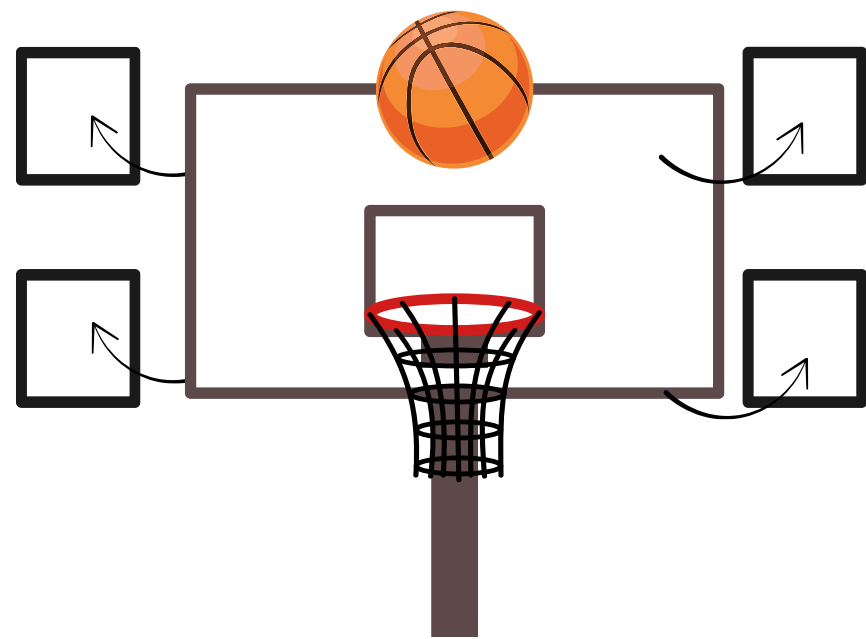
ВПРАВА «СОРТУВАЛЬНИКИ»

(упиши номери речень у відповідні комірки)

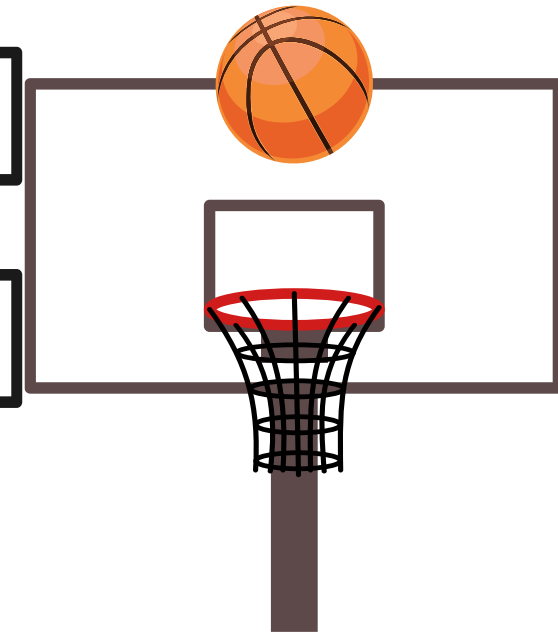

1. Терапевт спостерігав, як пацієнт поволі засинає: утома перемогла тривогу.
2. Сонце вже сідало, і в коридорі стало тихо: усі пацієнти пішли по домівках.
3. Коли пацієнт розгублено мовчав, вона підтримала його словом, і в її голосі бриніло співчуття.
4. Лікарка розуміла, що біль не лише в тілі, – іноді він у серці, у втомленій душі.
5. Терапевт розгорнув історію хвороби – перед ним відкрився довгий шлях лікування, і він почав планувати свою діяльність.
6. Лікарка не підвищила голосу, хоч пацієнт сперечався, і це подіяло краще, ніж будь-які аргументи, бо спокій переконує.

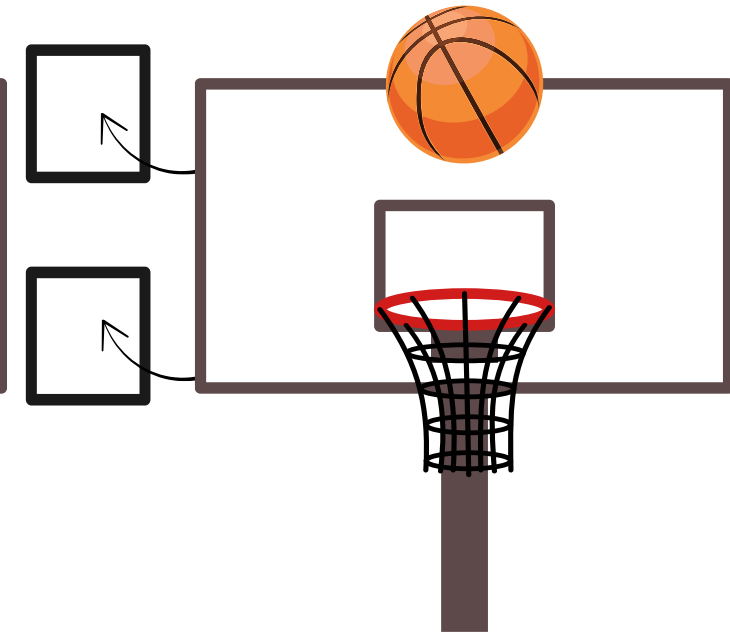
СР із сурядним і підрядним зв'язком

СР із сурядним і безсполучниковим зв'язком

СР із підрядним і безсполучниковим зв'язком

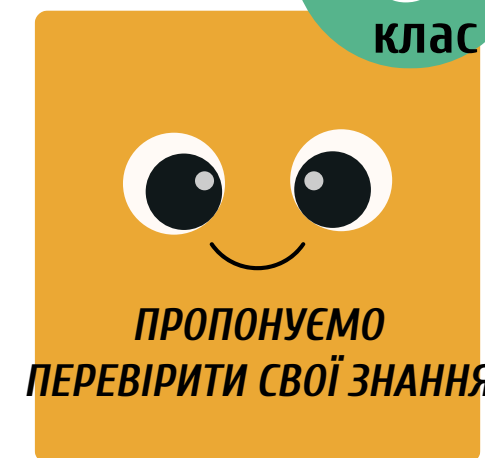

“ Як ти сформував / сформувала практичні вміння? ”

ВПРАВА «СОРТУВАЛЬНИКИ»

(упиши номери речень у відповідні комірки)

1

Терапевт спостерігав, як пацієнт поволі засинає: утома перемогла тривогу.

2

Сонце вже сідало, і в коридорі стало тихо: усі пацієнти пішли по домівках.

3

Коли пацієнт розгублено мовчав, вона підтримала його словом, і в її голосі бриніло співчуття.

4

Лікарка розуміла, що біль не лише в тілі, – іноді він у серці, у втомленій душі.

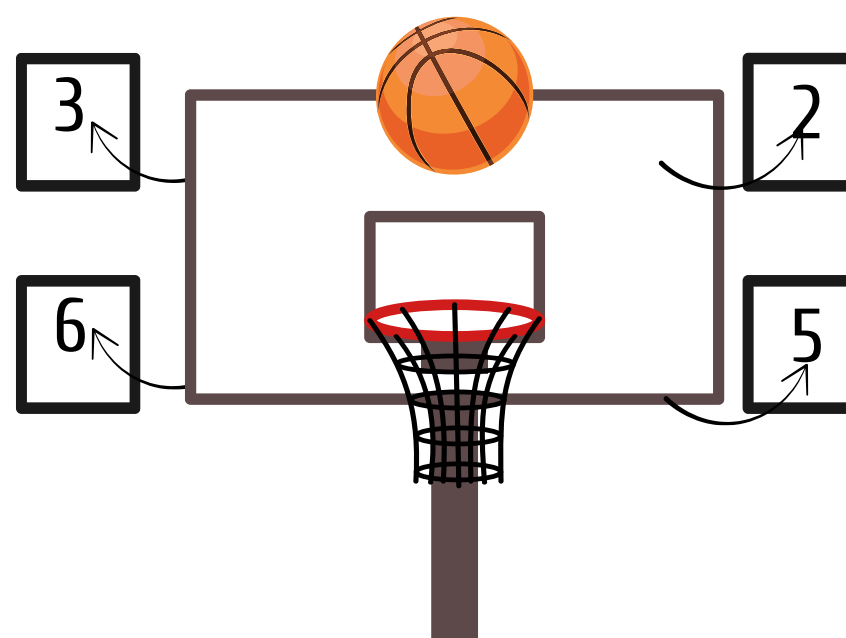
5

Терапевт розгорнув історію хвороби – перед ним відкрився довгий шлях лікування, і він почав планувати свою діяльність.

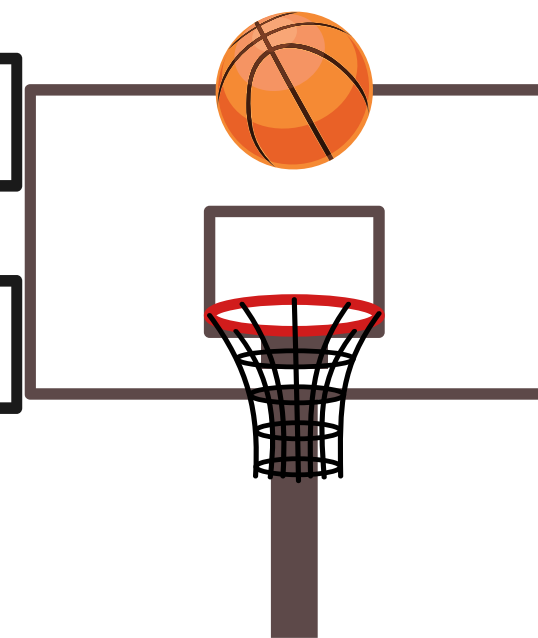
6

Лікарка не підвищила голосу, хоч пацієнт сперечався, і це подіяло краще, ніж будь-які аргументи, бо спокій переконує.

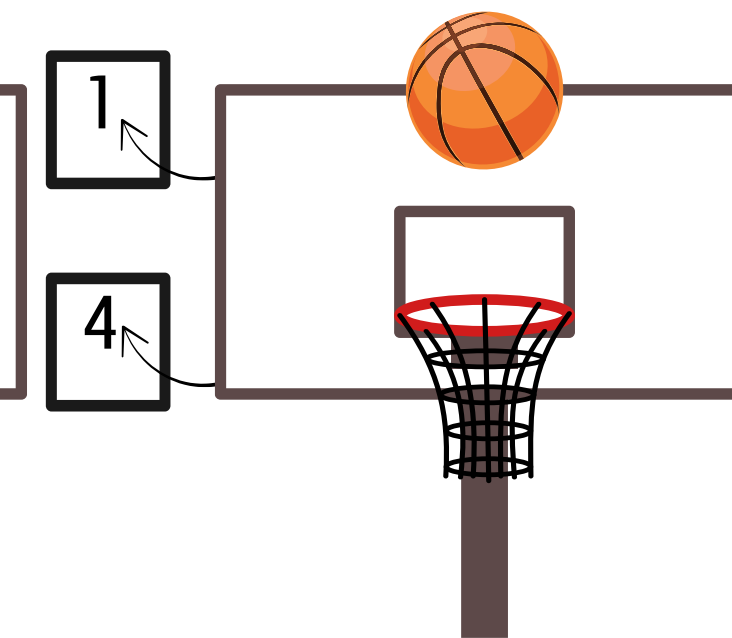
СР із сурядним і підрядним зв'язком

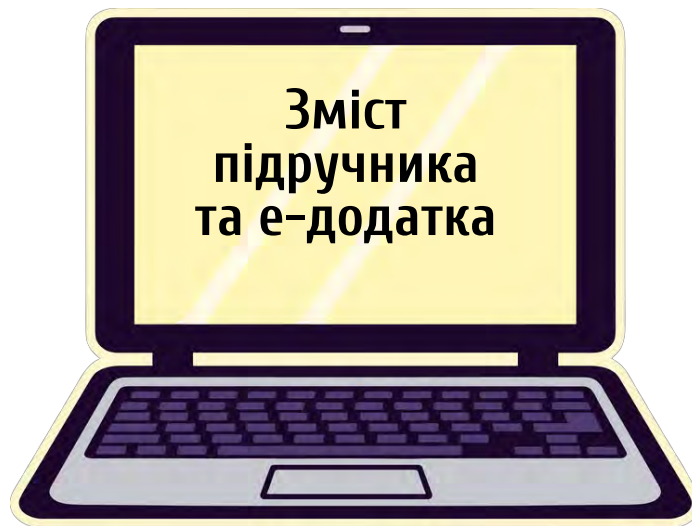
СР із сурядним і безсполучниковим зв'язком

СР із підрядним і безсполучниковим зв'язком

“ Як ти сформував / сформувала практичні вміння? ”

100 карток

Тетяна Бутурлим, Антоніна Попова
«УКРАЇНСЬКА МОВА. ПІДРУЧНИК ДЛЯ 9 КЛАСУ закладів загальної середньої освіти»

9 клас

Урок української мови № 62

5 ПРИКЛАДІВ

ТЕМА
«Велика літера у власних назвах»

✓ компанія «Microsoft»

✓ автомобіль «Вольво»

✓ «ніссан»

✓ «боїнг»

✓ Ан-225

Мрію працювати в компанії «Microsoft»

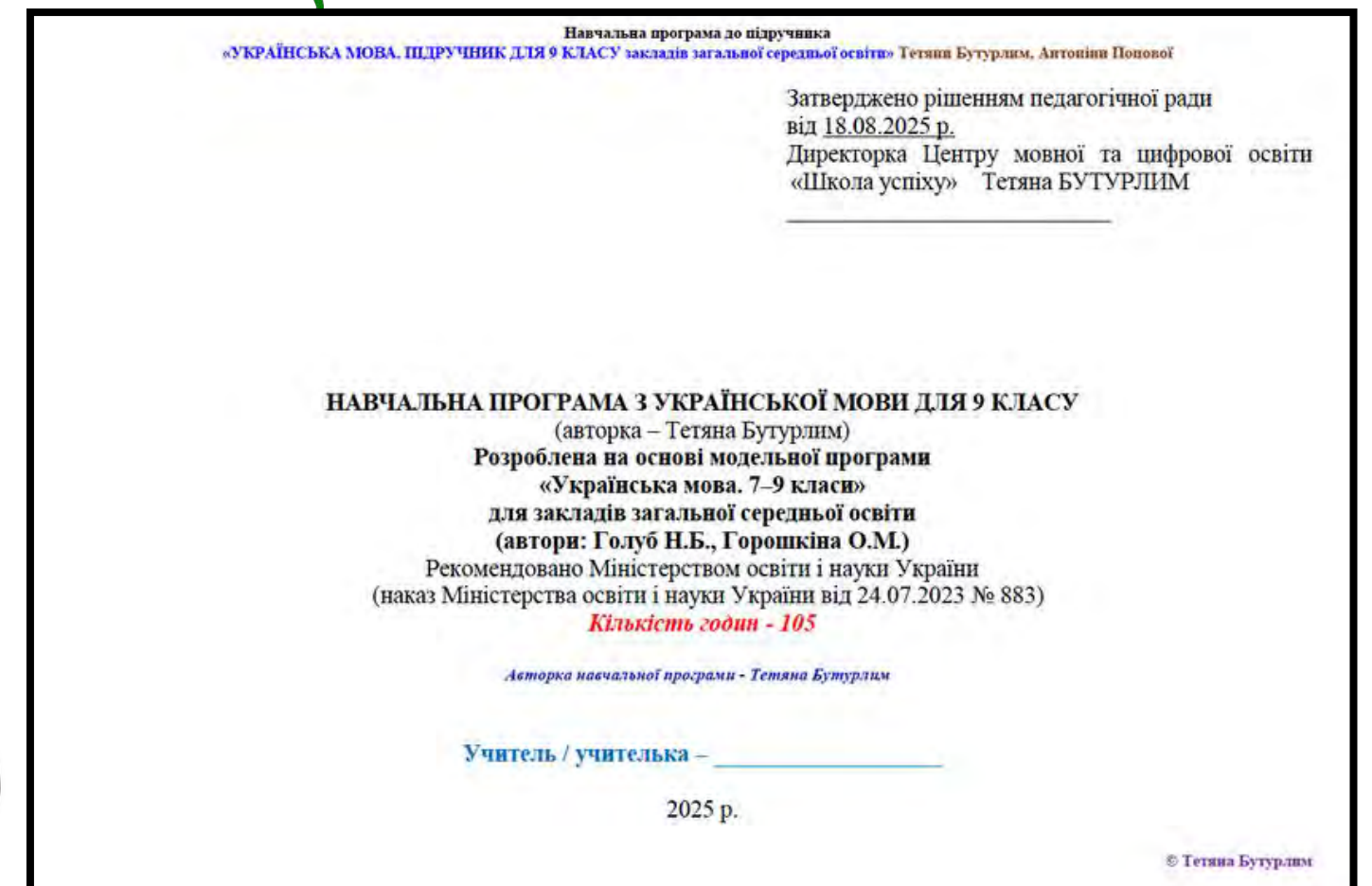
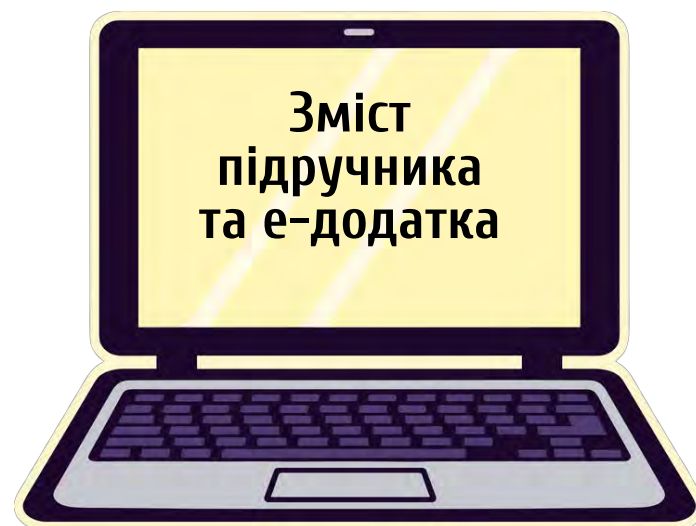
Я мою «ніссан».

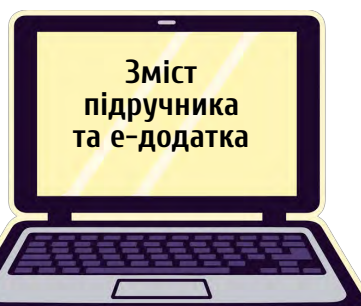
ВІВЧАЙМО НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПРАВОПИС РАЗОМ!

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

6 КПР та ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Комплексне підсумкове оцінювання № 4

Мовна змістова лінія – «Складнопідрядне речення (обставинне). СПР із підрядним обставинним способом дії, міри та ступеня, причини, мети, умови, часу».

Мовленнєва змістова лінія – «Спілкування».

Ключові компетентності: вільне володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математична компетентність; компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій; інноваційність; екологічна компетентність; інформаційно-комунікаційна компетентність; навчання впродовж життя; громадянські та соціальні компетентності; культурна компетентність; підприємливість і фінансова грамотність.

Наскрізні вміння: уміння читати з розумінням; висловлювати власну думку усно і письмово; критично та системно мислити; діяти творчо; виявляти ініціативність; здатність логічно обґрунтувати позицію; конструктивно керувати емоціями; оцінювати ризики; приймати рішення; розв'язувати проблеми.

Усно взаємодіє (ГР 1)

Рольова гра (урок № 67 «Складнопідрядне речення з підрядним обставинним умови»)

Обговоріть у парах відповіді на запитання:

1. Як ти зазвичай будеш розмову з іншими людьми? У чому твоя сильна сторона?
2. Які труднощі в спілкуванні відчуваєш найчастіше?
3. Наскільки добре ти вмієш слухати співрозмовника?
4. Що допомагає краще розуміти емоції та думки інших людей?
5. Як ти реагуєш, коли не погоджуєшся із думкою співрозмовника?
6. Як проявляєш підтримку та зацікавленість під час діалогу?
7. Що допомагає тобі зберігати спокій під час напруженого діалогу?
8. Що ти можеш зробити вже сьогодні, щоб покращити свої комунікативні навички?
9. Які три речі в спілкуванні ти б хотів (-ла) змінити або вдосконалити?
10. Як ти зрозумієш, що діалог із співрозмовником (-цею) був конструктивним?

Очікувані результати навчання:

Учень / учениця

- **визначає** ключові поняття «діалог», «співрозмовник», «СПР з підрядним обставинним умови»; **розпізнає** власні сильні та слабкі сторони в спілкуванні;
- **пояснює**, як будувати конструктивну розмову з іншими людьми; **описує** способи слухати та реагувати на думку співрозмовника;

- **тлумачить** роль підтримки та зацікавленості під час діалогу;
- **використовує** приклади з власного досвіду для аргументації відповідей у парній роботі; **добирає** приклади з використанням складнопідрядного речення з підрядним обставинним умови; **будує** логічні та зв'язні репліки під час рольової гри;
- **аналізує** власну поведінку в спілкуванні та порівнює її з поведінкою співрозмовника; **виділяє** труднощі та ефективні стратегії для покращення діалогу;
- **оцінює** вплив різних реакцій на конструктивність спілкування; **визначає**, які навички слід розвивати для покращення взаємодії; **аргументує** способи вдосконалення комунікативних навичок; **обґрунтовує** вибір стратегій для побудови ефективної комунікації;
- **створює** цілісний діалог у ролях; **інтегрує** складнопідрядні речення з підрядним обставинним умови у свої висловлювання; **формує** конструктивні, логічні та взаємопов'язані репліки під час рольової гри.

Працює з текстом (ГР 2)

Створення малюнку (коміксу)

(урок № 68 «Повторення та узагальнення вивченого»)

Проаналізуй комікс «Діалог у кафе». **Створи** власний малюнок про мистецтво слухати.

Очікувані результати навчання:

Учень / учениця

- **називає** ключові елементи коміксу «діалог у кафе»; **помічає**, як герої спілкуються та реагують один на одного; **фіксує** емоції, жести та вираз обличчя персонажів;
- **тлумачить** сюжет та сенс коміксу; **пояснює**, як деталі малюнка й тексту підкреслюють важливість слухання; **розкриває** приховані наміри та емоційні підказки героїв;
- **використовує** приклади з коміксу для власних висновків; **виділяє** ефективні стратегії слухання та комунікації; **створює** власні ідеї на основі побаченого;
- **досліджує** характер взаємин персонажів; **порівнює** різні способи спілкування;
- **оцінює**, як реакції героїв впливають на хід подій; **обґрунтовує**, чому уважне слухання змінює якість діалогу; **аналізує** власні навички слухання; **планує** способи покращення комунікації в майбутньому;
- **створює** власний малюнок про мистецтво слухати; **поєднує** сюжет, персонажів і візуальні деталі, щоб передати емоції та ідеї.

Письмово взаємодіє (ГР 3)

Створення сценарію для медіаконтенту

(урок № 64 «Повторення та узагальнення вивченого»)

Виконайте творче завдання – створіть сценарії для медіаконтенту: *I група* – сценарій допису у фейсбуці, *II* – рилзу в інстаграмі, *III група* – сториз в інстаграмі, *IV група* – коротке відео для ютубу. **Додайте** заклик до дії наприкінці сценарію.

Очікувані результати навчання:

Учень / учениця

- **виявляє** ключові елементи медіаконтенту; **визначає** особливості фейсбук-допису, рилзу, сториз в інстаграмі, відео для ютубу; **розпізнає** цільову аудиторію та формат контенту;
- **пояснює**, як адаптувати ідеї для різних медіа; **описує** структуру допису, рилзу, сториз та короткого відео; **тлумачить** роль заклику до дії в завершенні сценарію;
- **використовує** приклади існуючого контенту для натхнення; **добирає** цікаві сюжети та образи; **будує** логічну та послідовну концепцію для кожного формату;
- **аналізує** сильні та слабкі сторони різних медіаформатів; **порівнює** вплив коротких і довших відео на аудиторію; **оцінює**, які прийоми залучають більше уваги та взаємодії; **аргументує** креативні рішення в сценарії;
- **обґрунтовує** вибір теми, сюжету та способу подачі для кожного формату; **оцінює** ефективність інтерактивних елементів та заклику до дії;
- **створює** оригінальний сценарій для свого медіаконтенту; **інтегрує** сюжетні, візуальні та текстові елементи; **формує** захопливий та переконливий матеріал із чітким закликом до дії наприкінці.

Досліджує мовлення (ГР 4)

Тести (урок № 71 «Тестові завдання»)

Виконай тестові завдання.

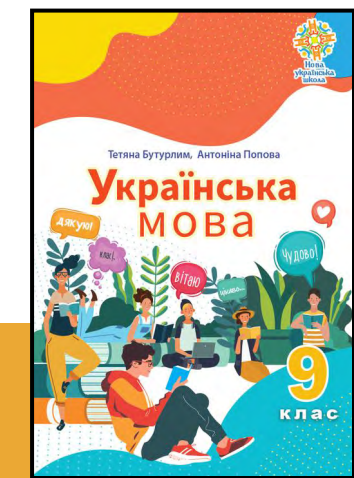
Очікувані результати навчання:

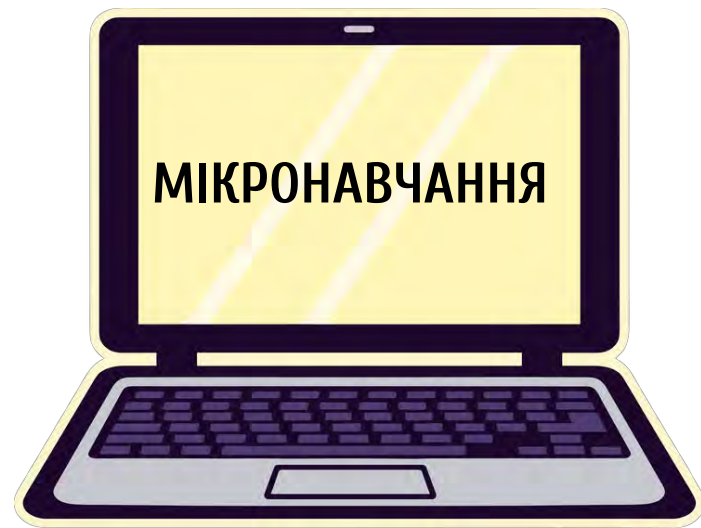
Учень / учениця

- **знає** особливості виконання тестових завдань; називає ознаки складнопідрядного речення; **називає** види складнопідрядних речень з підрядними обставинними способом дії, міри та ступеня, причини, мети, умови, часу; **відтворює** запитання й типові сполучники, сполучні слова СПР з підрядними обставинними;
- **розуміє** суть тестових завдань; **пояснює** різницю між сполучником та сполучним словом, відмінності видів СПР з підрядними обставинними способом дії, міри та ступеня, причини, мети, умови, часу;
- **виконує** роботу письмово – розв'язує тестові завдання; **знаходить** у тексті СПР та визначає різновид; правильно **вживає** розділові знаки в СПР з однією ПЧ; **добирає** до головної частини доречно підрядну для створення СПР;
- **аналізує** варіанти відповідей, обирає правильний, пояснює свій вибір; **визначає** засіб зв'язку (сполучник / сполучне слово) в СПР; **зиставляє** СПР з підрядними обставинними способом дії, міри та ступеня, причини, мети, умови, часу; **здійснює** синтаксичний розбір СПР;
- **оцінює** свій рівень навчальних досягнень; **аргументує**, чому обрана відповідь у тесті коректна; **оцінює**, чи відповідає схема обраному виду СПР; **моделює** власні СПР з підрядними обставинними способом дії, міри та ступеня, причини, мети, умови, часу; **створює** план самовдосконалення щодо подолання освітніх прогалин.

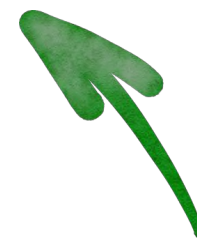
Тетяна Бутурлим, Антоніна Попова

«УКРАЇНСЬКА МОВА. ПІДРУЧНИК ДЛЯ 9 КЛАСУ закладів загальної середньої освіти»

*Тетяна
Бутурлим*

*Антоніна
Попова*

У складних реченнях із **сурядним і підрядним** зв'язком сполучники сурядності й підрядності можуть стояти поряд. Між цими сполучниками **кому** ставлять тоді, коли після підрядної частини немає другої частини складеного сполучника (**то, так**) або сполучника **але (а)**:

Журналісти щодня шукають нові факти, **і, якщо** вони виявляють інформацію, **що** може мати значний вплив на суспільство, редактори ретельно перевіряють її достовірність, **перш ніж** оприлюднити.

Журналісти ретельно готуються до кожного інтерв'ю, **і коли** розуміють важливість запису ключових питань, **то** в результаті отримують повноцінну розмову.

Види безсполучникового складного речення за характером смислових зв'язків:

- з **однотипними (однорідними) частинами** (співвідносні зі сполучниковими складносурядними реченнями, поєднані інтонацією переліку, зіставлення, протиставлення);
- з **різнотипними (неоднорідними) частинами** (співвідносні зі сполучниковими складнопідрядними реченнями; поєднані інтонацією пояснення, зумовленості).

- Замість довгих параграфів – невеликі смислові блоки
- Текст працює в парі з візуальними образами
- Сучасний підручник має виходити за межі паперу

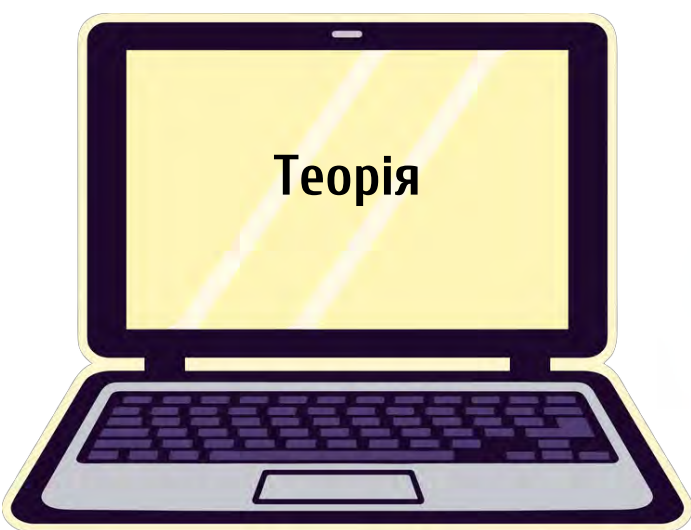
Сьогодні на уроці | Інформація, медіапродукт, інформаційна бульбашка

Інформація – це новини, факти, знання, здобуті в результаті пошуку, вивчення, спілкування тощо.

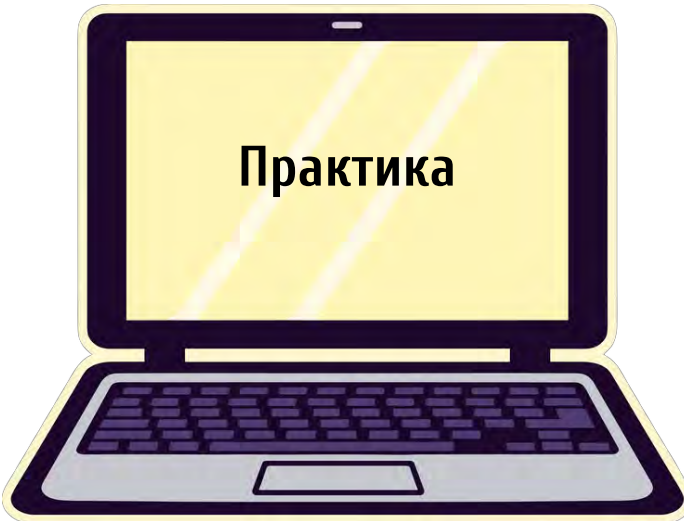
Інформаційна бульбашка – це стан, коли користувачі в інтернеті бачать лише інформацію, яка відповідає їхнім попереднім пошуковим уподобанням та переконанням відповідно до алгоритмів персоналізації.

Медіапродукт – це конкретний вид медіаповідомлення разом із його носієм (наприклад, книга, газета, журнал, радіо- й телепередача, кінофільм, анімаційний фільм, рекламний ролик).

Складнопідрядне речення з кількома підрядними частинами – це речення, що має дві та більше підрядних частин.

156. Прочитай речення. Знайди серед них складнопідрядні, частини яких поєднані сполучниками. Визнач, яке з них є складнопідрядне речення із підрядною з'ясувальною частиною. Обґрунтуй свою думку.

- ☑ Серед позитивних наслідків фізичної активності для дітей та підлітків виділяють поліпшення зору, зміцнення дисципліни, підтримку опорно-рухового апарату, нормалізацію психоемоційного стану, підвищення імунітету та тренування серцево-судинної системи.
- ☑ Поліпшення настрою під час занять спортом викликане впливом на гіпоталамус–гіпофіз–надниркову вісь, що зменшує фізіологічну реакцію на стресори.
- ☑ Також під час тренувань активізується кровообіг, що пришвидшує процес метаболізму, сприяє покращенню стану шкіри.
- ☑ Після тренування в людини збільшується рівень «гормонів щастя» – серотоніну та ендорфінів: підвищується задоволеність життям, формується внутрішня мотивація, розвивається відчуття впевненості в собі, покращується якість сну, зменшується ризик появи тривожних та депресивних розладів.
- ☑ Доведено, що кортизол залишається пригніченим протягом 24–48 годин після виснажливих фізичних вправ.
- ☑ У людей, у яких діагностовано захворювання, пов'язане із тривогою або стресом, покращуються когнітивні навички – пам'ять, словниковий запас і творче мислення.
- ☑ Заняття будь-яким видом спорту в підлітковому віці зменшує ризики майбутніх симптомів тривоги в ранньому дорослому віці.
- ☑ Відповідно до рекомендації Всесвітньої організації охорони здоров'я і Центрів контролю та профілактики захворювань США, дорослим людям бажано займатись аеробною активністю середньої інтенсивності не менше 150 хвилин на тиждень.
- ☑ У людей, які регулярно займаються спортом, суттєво поліпшується стан нервової системи.

210. Склади речення відповідно до схем.

за якої умови? за якої умови? за якої умови?

(якщо...), []. [], (якби...). [], (як...), [].

104. Прочитай текст. Знайди складносурядне речення. Постав у ньому розділовий знак, обґрунтуй його вживання.

З розвитком соціальних мереж та активного використання відеороликів для просування брендів у фейсбуці, інстаграмі, тіктоці, ютубі популярність професії редактора відео значно зростає. Робота відеомонтажера є кінцевою точкою підготовки відеопродукту до запуску і цей етап називається постпродакшн (поствиробництво).

Головне завдання фахівця – зробити відео цікавим та привабливим. Тому для такого фахівця / фахівчині важливо мати креативне мислення, здатність бачити незвичайне в повсякденному. Необхідними є навички роботи з відео, уміння працювати з програмами: «Premiere Pro», «After Effects», «Sony Vegas Pro», «Photoshop», «3D MAX», «Davinci Resolve», «Imovie Video» тощо.

Обов'язки відеомонтажера:

- ☑ аналіз створеного під час зйомки відеоматеріалу, відбір кращих фрагментів;
- ☑ монтаж відеороликів, інформаційних сюжетів;
- ☑ пошук матеріалів для відео (аудіо, зображення, тексту);

204. Проаналізуй речення. Поміркую, які речення відповідають схемі № 1, а які – схемі № 2. Запиши під схемами відповідні номери речень.

1 2

з якою метою? з якою метою?

[], (щоб...). [], (аби...).

1. Блогер щодня аналізує тренди, щоб створювати унікальний контент.
2. Вона публікує контент у форматі влогів, аби показати своїм підписникам справжнє життя.
3. Ми створюємо інтерактивні опитування, щоб краще розуміти інтереси нашої аудиторії.
4. Він публікує освітні дописи, аби допомогти новачкам розібратися в складних темах.
5. Вони співпрацюють з іншими інфлюенсерами (людьми, думка яких має значення для певної аудиторії), щоб розширити свою аудиторію.
6. Блогер / блогерка щиро ділиться своїм досвідом, аби люди не боялися докорінних змін.

332. ЗАВДАННЯ (за таксономією Бенджаміна Блума).

Знання

1. **Допоможи вчительці підготувати інтерактивний урок:** назви всі типи складних речень і добери по одному прикладу до кожного на тему «Вибір професії».

Наприклад:

- *Я мрію стати дієтологом, і мій кухар щодня надихає мене власним прикладом.* – складносурядне речення
- *Оберу професію, що мені до душі, і зможу працювати із задоволенням.* – складнопідрядне речення
- *Птах заспівав – я відчув поклик сцени.* – безсполучникове складне речення
- *Погортав каталог професій – зрозумів, ким хочу бути.* – складне речення з різними видами зв'язку

2. **Лікар ненароком випустив папку з рукописом мовного довідника.** Допоможи йому: класифікуй речення на прості та складні (складносурядні, складнопідрядні, безсполучникові):

- *Лікар уважно слухав пацієнта, і медсестра фіксувала результати обстеження.*
- *Якщо ти хочеш стати лікарем, тобі слід навчитися слухати.*
- *Руки тремтіли: хірург хвилювався.*
- *Лікар працює в державній клініці, але мріє відкрити власну практику.*

3. **Будівельник споруджує «Дім граматики».** Кожна кімната – це тип складного речення. Назви, які «частини» є в кожній кімнаті, які сполучники мешкають у цьому «домі»?

4. **Упорядкуй архів архітектора.** Запиши правила вживання кожного типу складного речення так, щоб їх легко було перетворити на поради для проектанта.

Розуміння

1. **Дієтолог розповідає в блозі про свою роботу.** Перефразуй його прості речення в складні:

- *Я допомагаю тваринам харчуватися правильно. Важливо мати життєву енергію взимку.*
- *Мій кабінет розташований у лісі. Тут пацієнти відчують спокій.*
- *До мене щодня приходять пацієнти. Вони мають проблеми з харчуванням.*
- *Тварини хочуть стати здоровими. Вони повинні дотримуватися моїх порад.*

320. **Створи** рекламу омріяної професії, використовуючи один афоризм.

Зразок рекламного оголошення

Програміст – той, хто приручає хаос

У кожному рядку коду – магія, у кожній дужці – новий світ.

Якщо ти вмієш говорити з машинами їхньою мовою, ти не просто працівник, ти архітектор цифрових реальностей.

Ти не боїшся помилок, а перетворюєш їх у досвід.

не просто натискаєш клавіші – запускаєш ідеї на орбіту.

«Комп'ютер – це велосипед для розуму», – говорив Стів Джобс.

Сідай і рушай у майбутнє! Професія програміста – це не просто робота, а місія пересічного українця.

321. **Згенеруй** нову професію майбутнього.

Перейди на сайт: <https://edodatok.com/el/9086/>

Натисни на зелену кнопку «Generate another job». **Генеруй** доти, доки не знайдеш цікаву професію (вигадану).

Практика

11. **Оціни** сурдопереклад на пісенному конкурсі «Євробачення-2024» (<https://edodatok.com/el/7863/>).

Визнач, наскільки вдалося Катерині Заботкіній передати емоційну основу пісень конкурсантів та конкурсанток.

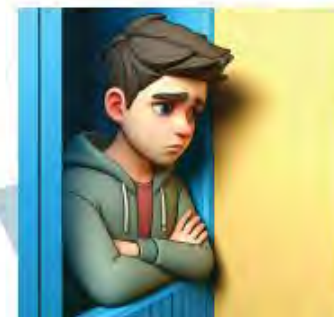
Критерії оцінювання: лінгвістична відповідність, жестова майстерність, експресивність, темпоритм, синхронність із музикою, доступність.

Джерело: <http://surl.li/lynxpu>

12. **Проаналізуй** невербальні реакції персонажів, зображених на ШІ-об'єктах.

Опиши емоційний стан дівчат і хлопців окремими реченнями. **Запиши** їх, **підкресли** в них усі члени речення.

85. **Проаналізуй** сторінку в інстаграмі Ніколаса Карми (<https://edodatok.com/el/7939/>)

816 дописів

Читачі: 465 тис.

Стежить: 54

Ніколас Карма

[@nicolas_karma_official](#)

Блогер

«Скільки коштує Look?»

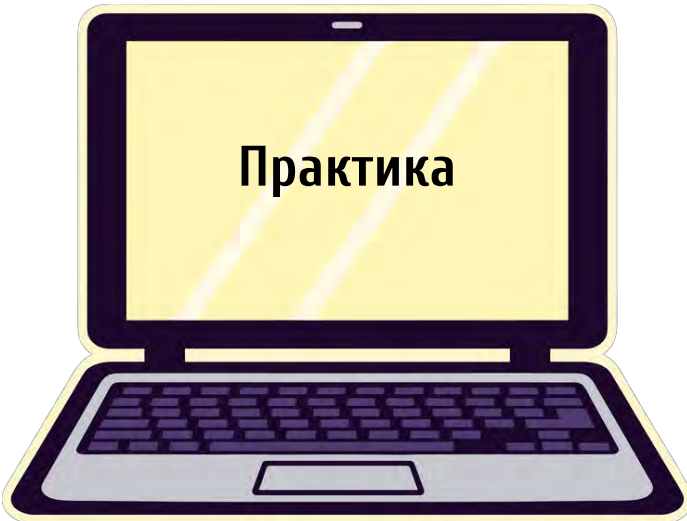
Співпраця [@i.am_n.karma_cooperation](#)

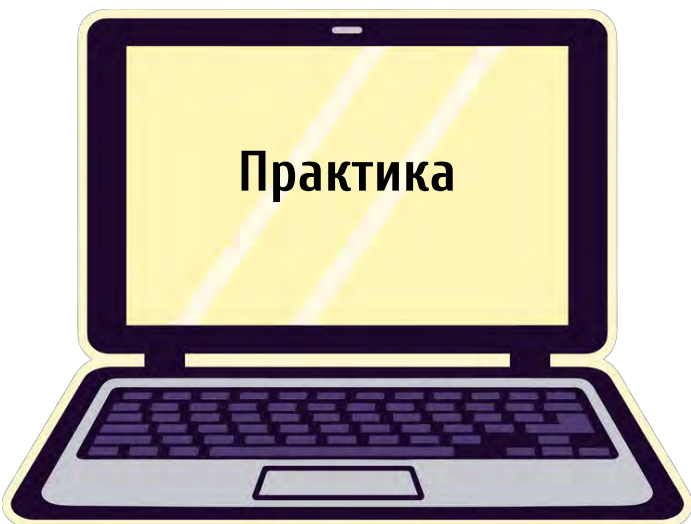
Прем'єра пісні «Тяжкий люкс» [📌](#)

https://www.youtube.com/watch?v=IXUaZTHSVrQ&list=RDIXUaZTHSVrQ&start_radio=1

1. Уяви, що він зустрів тебе на вулиці й запитав, які особливості твого стилю одягу.
2. Поміркуй, що б ти хотів / хотіла змінити у своєму образі.
3. Запиши відповідь за допомогою складного речення.
4. Накресли його схему.

91. Створи допис для інстаграму про надання послуг перукаря / перукарки. Одне з речень має бути складним сполучниковим.

[]: [].
[], і [].
яких?
[ім.], (що...).

100. Послухай пісню «Найкращі подруги» у виконанні Катерини Бужинської: <https://edodatok.com/el/7956/> (автор слів – Ірина Зінковська, композитор – Володимир Будейчук). **Перефразуй** підтекст одним реченням. **Поміркуй**, чому ця пісня є актуальною (на ютуб-каналі майже 28 000 переглядів). **Знайди** складносурядне речення, **визнач** його різновид.

Мій дім для тебе назавжди відкритий,
У щасті й тузі ти мені дзвони!
Як хочеться, щоби і наші діти
Дружити вміли так, як ми!
Ціную і люблю тебе такою!
Красива, вірна, добра і проста!
Хай щастя леться у твій дім рікою
І хай міцніє дружба у віках!

*Найкращі подруги – мов рідні сестри!
Найкращі подруги – як дві зорі!
Твій біль ножем в моєму серці,
Твій біль в моєму серці!..
Твій успіх окриляє мій політ!
Найкращі подруги – дві таємниці!
Тобі бажаю завжди так цвісти!
Хай все омріяне здійсниться!..
Жадане все здійсниться!..
Найкращі подруги – це я і ти!..*

104. Прочитай текст. **Знайди** складносурядне речення. **Постав** у ньому розділовий знак, **обґрунтуй** його вживання.

З розвитком соціальних мереж та активного використання відеороликів для просування брендів у фейсбуці, інстаграмі, тіктоці, ютубі популярність професії редактора відео значно зросла. Робота відеомонтажера є кінцевою точкою підготовки відеопродукту до запуску і цей етап називається постпродакшн (поствиробництво).

Головне завдання фахівця – зробити відео цікавим та привабливим. Тому для такого фахівця / фахівчині важливо мати креативне мислення, здатність бачити незвичайне в повсякденному. Необхідними є навички роботи з відео, уміння працювати з програмами: «Premiere Pro», «After Effects», «Sony Vegas Pro», «Photoshop», «3D MAX», «Davinci Resolve», «Imovie Video» тощо.

Обов'язки відеомонтажера:

- аналіз створеного під час зйомки відеоматеріалу, відбір кращих фрагментів;
- монтаж відеороликів, інформаційних сюжетів;
- пошук матеріалів для відео (аудіо, зображення, тексту);

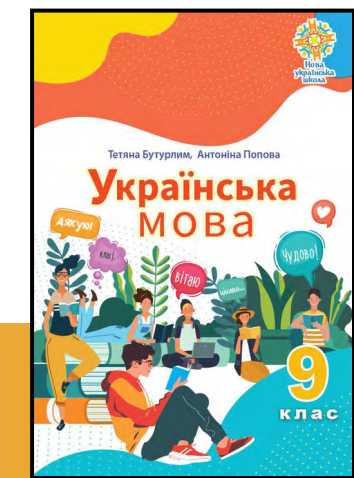
156. Прочитай речення. **Знайди** серед них складнопідрядні, частини яких поєднані сполучниками. **Визнач**, яке з них є складнопідрядне речення із підрядною з'ясувальною частиною. **Обґрунтуй** свою думку.

- Серед позитивних наслідків фізичної активності для дітей та підлітків виділяють поліпшення зору, зміцнення дисципліни, підтримку опорно-рухового апарату, нормалізацію психоемоційного стану, підвищення імунітету та тренування серцево-судинної системи.
- Поліпшення настрою під час занять спортом викликане впливом на гіпоталамус–гіпофіз–надниркову вісь, що зменшує фізіологічну реакцію на стресори.
- Також під час тренувань активізується кровообіг, що пришвидшує процес метаболізму, сприяє покращенню стану шкіри.
- Після тренування в людини збільшується рівень «гормонів щастя» – серотоніну та ендорфінів: підвищується задоволеність життям, формується внутрішня мотивація, розвивається відчуття впевненості в собі, покращується якість сну, зменшується ризик появи тривожних та депресивних розладів.
- Доведено, що кортизол залишається пригніченим протягом 24–48 годин після виснажливих фізичних вправ.
- У людей, у яких діагностовано захворювання, пов'язане із тривогою або стресом, покращуються когнітивні навички – пам'ять, словниковий запас і творче мислення.
- Заняття будь-яким видом спорту в підлітковому віці зменшує ризики майбутніх симптомів тривоги в ранньому дорослому віці.
- Відповідно до рекомендації Всесвітньої організації охорони здоров'я і Центрів контролю та профілактики захворювань США, дорослим людям бажано займатись аеробною активністю середньої інтенсивності не менше 150 хвилин на тиждень.
- У людей, які регулярно займаються спортом, суттєво поліпшується стан нервової системи.

Тетяна Бутурлим, Антоніна Попова

«УКРАЇНСЬКА МОВА. ПІДРУЧНИК ДЛЯ 9 КЛАСУ закладів загальної середньої освіти»

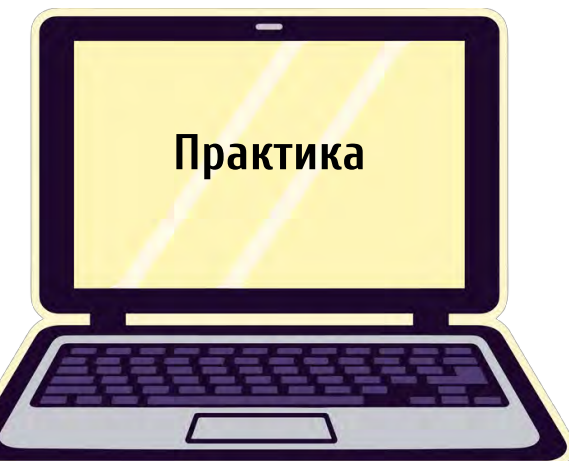
120. Розглянь можливі порушення академічної доброчесності. **Поєднай** приклади порушень (1–12) з характеристиками (А–І). **Поясни** піктограми.

1. плагіат	2. самоплагіат	3. контрастне виконання завдань	4. списування	5. фабрикація	6. фальсифікація
7. непрозоре оцінювання	8. саботаж	9. конфлікт інтересів	10. хабарництво	11. сприяння недоброчесності	12. ТИСК

165. Переглянь реп-батл «Чи впливає хобі на успішність у навчанні?» (автори – Святослав Перетятко, Денис Олексенко, переможці Міжнародного батлу «Як дітям війни досягнути успіху в майбутньому?»): <https://edodatok.com/el/8955/>.

Оціни виступ за такими критеріями:

- × формулювання аргументів та контраргументів;
- × наведення влучних і цікавих прикладів відповідно до аргументів та контраргументів;
- × дотримання структури батлу;
- × уміння досягати консенсусу під час словесного протистояння;
- × уміння критично мислити;
- × ораторські здібності;
- × артистизм;
- × здатність контролювати емоції під час батлу;
- × уміння ритмічно читати текст у стилі реп;
- × дотримання темпу музики під час читання репу;
- × відсутність страху публічного виступу.

Ознайомся з можливими ситуаціями порушення академічної доброчесності. **Дай** відповіді на запитання. **Обґрунтуй** свою думку.

СИТУАЦІЯ 1

Михайло не встигав виконати письмову роботу з української мови. Його брат, старший за нього на рік, уже виконував цю роботу минулого року, навіть зберіг її. Він дозволяв Михайлові використати її для написання твору.

Чи є це порушенням академічної доброчесності? Чому?

СИТУАЦІЯ 2

Під час перевірки творів-роздумів у двох здобувачок освіти виявляють плагіат. Одній, чій батьки працювали в школі, учителька дозволила внести зміни та подати твір на перевірку пізніше. Натомість іншій відмовила дописати.

Чи є це порушенням академічної доброчесності? Чому?

164. Проаналізуйте батл «Чи може штучний інтелект замінити вчителя?»

Аргумент 1

Штучний інтелект ніколи не замінить учителя, проте може бути його незамінним помічником. По-перше, ШІ досить швидко знаходить та обробляє інформацію, здатен генерувати тексти, зображення та інші види контенту. Якщо людині для цього потрібно кілька годин чи днів, то ШІ – кілька хвилин. ШІ звільняє робочий час учителю для ефективної підготовки до занять, створення творчих завдань. Наприклад, сервіси «Glif», «Ideogram», «Dream», «Bing», «Leonardo» допомагають створити яскраві зображення.

Аргумент 2

По-друге, штучний інтелект підказує вчителю цікаві ідеї для

Контраргумент 1

Проте штучний інтелект досить часто припускається помилок під час генерування онлайн-продуктів. Тому вчитель має перевірити ШІ-результати. Також є ризик використання такого контенту для створення фейкових новин, маніпуляцій, провокацій та дезінформації. Наприклад, неправильна анатомія (більше пальців на руках), невідповідність тіней і зображень, спотворення обличчя, неприродне волосся, нереалістичні предмети. Відеодипфейки мають такі ознаки: невідповідність рухів губ зі звуком, аномалії в міміці та жестах, неправильні зміни освітлення або тіней, неприродні інтонації.

Контраргумент 2

261. Підготуйте батл «Чи може фахівець з інформаційної безпеки позитивно вплинути на хід подій у країні?». **Скористайтеся** шаблоном, що демонструє структуру виступу:

Схема дебатов передбачає почергові виступи Учасника № 1 («ЗА») та Учасника № 2 («ПРОТИ»).

Структура: Вступ → Аргумент / Контраргумент → Приклад → Висновок.

Чи може фахівець з інформаційної безпеки позитивно вплинути на хід подій у країні?

ЗА	VS	ПРОТИ
Вступ Аргумент 1 По-перше, ... Приклад 1 Наприклад, ...	VS	Вступ Контраргумент 1 По-перше, ... Приклад 2 Наприклад, ...

УРОК 32

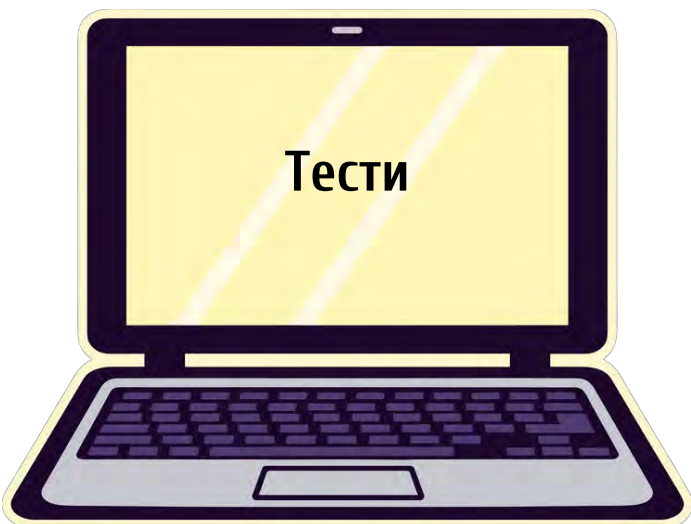
ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ СКЛАДНОСУРЯДНЕ РЕЧЕННЯ. ТЕКСТ

132. Виконай тестові завдання

Варіант 1

Підсумкова робота

"Безсполучникове складне речення. Складне речення з різними видами зв'язку"

Відсотки 0%

Бали 0

0/9 виконано 0/9 балів

Безсполучникові складні речення з різнотипними частинами співвідносні з СПР?

1. (неоднорідними) -/1

Питання 1

• немає відповіді

Безсполучникові складні речення з різнотипними (неоднорідними) частинами співвідносні з СПР?

так

ні

0:07

✓ 0

Визначте речення, у якому НЕПРАВИЛЬНО поставлено розділові знаки.

Коли журналістка знайшла ексклюзив її матеріал одразу потрапив на першу шпальту, вона відчувала професійне задоволення.

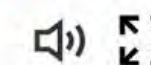
Редактор вимагав терміновості, і кореспондент розумів, що свіжа новина швидко втрачає свою актуальність.

Оператор налаштував камеру, як тільки з'явився спікер, світло в залі було ідеальним.

Журналіст ретельно готувався до інтерв'ю: він вивчив біографію гостя, а потім продумав усі можливі гострі запитання.

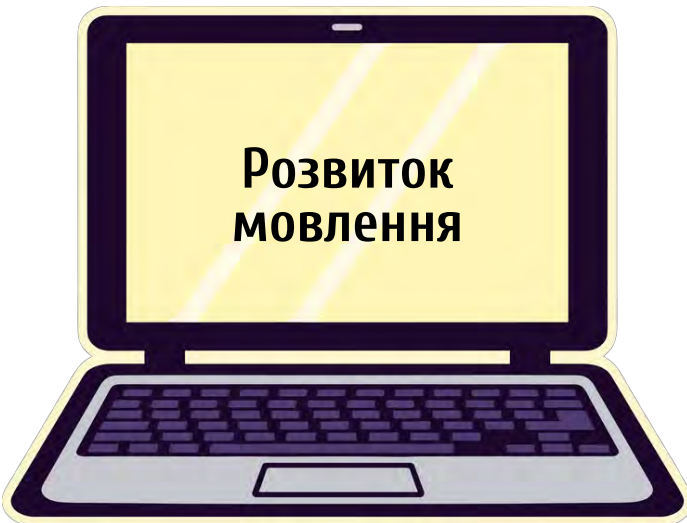
◀ 1 з 12 ▶

Тетяна Бутурлим, Антоніна Попова

«УКРАЇНСЬКА МОВА. ПІДРУЧНИК ДЛЯ 9 КЛАСУ закладів загальної середньої освіти»

26. Проаналізуй рекламу. **Визнач** фейкову та **спростуй** її за допомогою наведених вище схем. **Запиши** свої міркування.

PREPARAT VID USIX NEDUTQ

Замовляйте в нас на сайті без переплат.

Відомий телеведучий Антон Рудий випробував на собі!

АНАЛОГН

Зелена кава для схуднення

ВІДОМА АКТОРКА СЕРІАЛУ "МІСТО" ВТРАТИЛА 16 КІЛОГРАМІВ ЗА МІСЯЦЬ!

ЗАМОВИТИ

ЗЕЛЕНА КАВА

Відскануй QR-код і **прочитай** статтю про фейкову рекламу. **Визнач**, чим небезпечне поширення рекламних фейків. Використавши інформацію реклами, **утвори** й **запиши** два речення з прямою мовою. **Поясни** вживання в них розділових знаків.

325. **Поєднай** приклад голосу (1–5) з емоціями, які він виражає

☐ 1 Дрижачий, переривчастий голос	☐ А занепокоєння, страх
☐ 2 Бадьорий і жвавий голос	☐ Б нервовість, хвилювання
☐ 3 Тихий і повільний голос	☐ В сум, тугу
☐ 4 Різкий та гучний голос	☐ Г щастя, радість
☐ 5 Невпевнений голос	☐ Д сумнів, розгубленість

Відтвори за допомогою голосу кожен із варіантів, промовляючи одну із фраз: «Сьогодні чудовий день» або «За вікном ллє дощ».

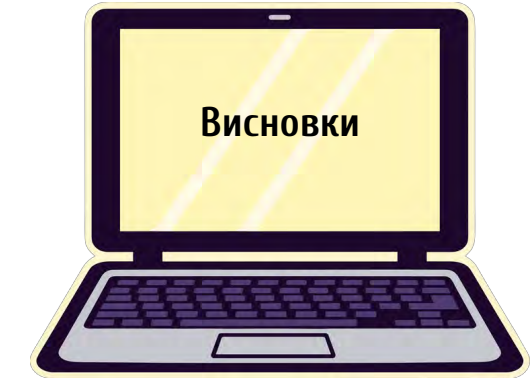
Зроби висновки, чи складно було керувати своїм голосом.

Обери 2-3 речення з художнього твору, який вивчаєте на уроці української літератури.

Підготуйся прочитати їх, передаючи різні емоції персонажів.

Запиши на диктофон і прослухай, чи вдалося передати емоції.

● Інтеграція з професіями

Навчальний контент охоплює особливості роботи представників 31 виду діяльності.

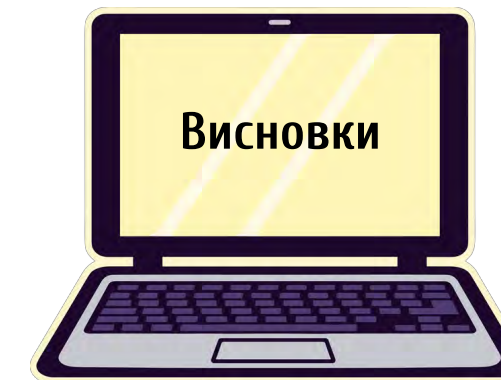
● Практичний контекст

Теоретичний матеріал подається через профорієнтаційні приклади, що допомагає учням й ученицям зрозуміти практичне застосування мовних знань у майбутній кар'єрі.

● Формування потреби в досягненні успіху

Занурення у світ професій допомагає учнівству усвідомити свій шлях до успіху.

● Різноманітний навчальний інструментарій

Маршрутні листи, структурована теорія, тренувальні вправи, практичні кейси, завдання для подолання освітніх втрат та повторення матеріалу за 5–8 класи, письмові роботи за методикою PISA, різноманітні тести для перевірки навчальних досягнень учнівства

● Подолання освітніх втрат

Структура посібника передбачає спеціальні маршрутні листи та вправи для надолуження пропущеного матеріалу, а також цикли завдань для повторення вивченого в 5–8 класах.

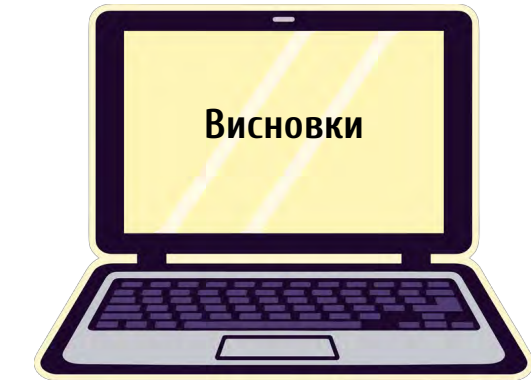

● Цифровізація та мультимедійність

Використання ШІ-зображень, коміксів, інфографіки та QR-кодів робить навчання візуально привабливим та відповідним інтересам сучасного покоління «альфа».

● Інформаційна безпека

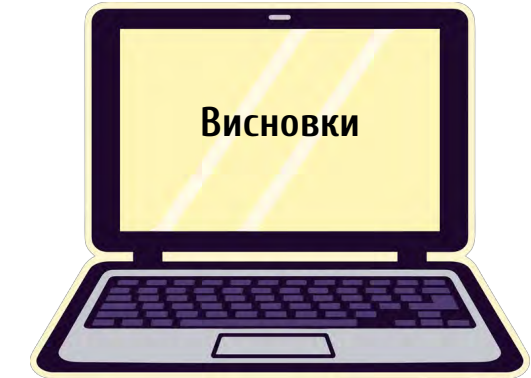
Учні й учениці вчать розпізнавати фейки, дезінформацію, ознаки фотошопу та розуміти явище «інформаційної бульбашки».

ЕЛЕКТРОННИЙ ДОДАТОК:

- 56 презентацій;
- 56 онлайн-тестів;
- 56 сортувальників;
- 32 навчальні тренажери;
- 100 карток «Вивчаймо український правопис разом!»;
- 6 відеопрактикумів «Говорімо правильно!»

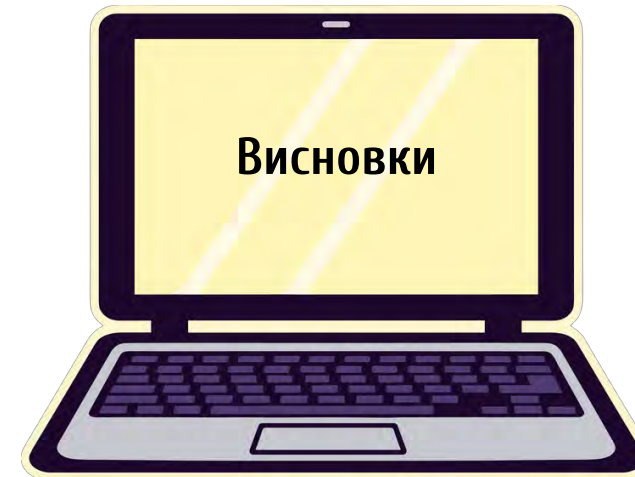

● Відповідність державному стандарту та концепції НУШ

Зміст підручника повністю відповідає ідеям концепції НУШ, Державному стандарту загальної середньої освіти, модельній навчальній програмі (авт. Н. Б. Голуб, О. М. Горошкіна).

● Формування компетенцій XXI століття (4К)

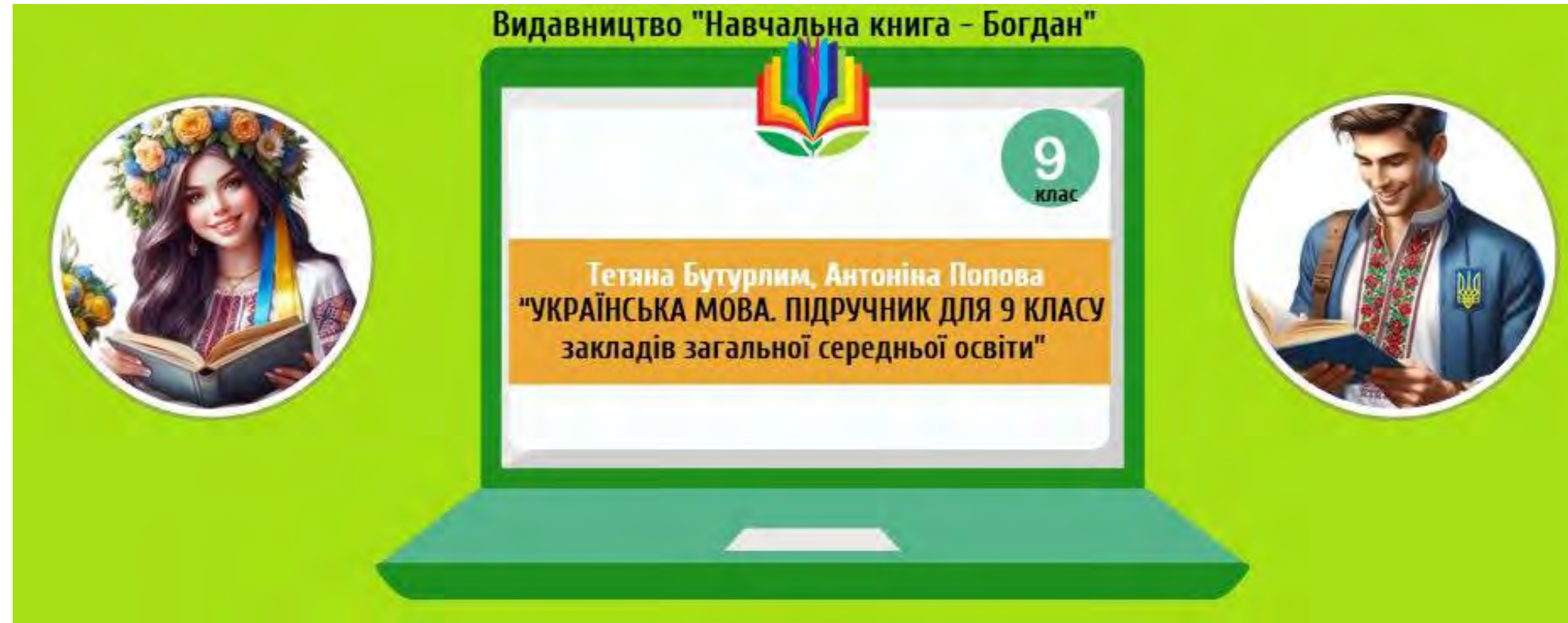
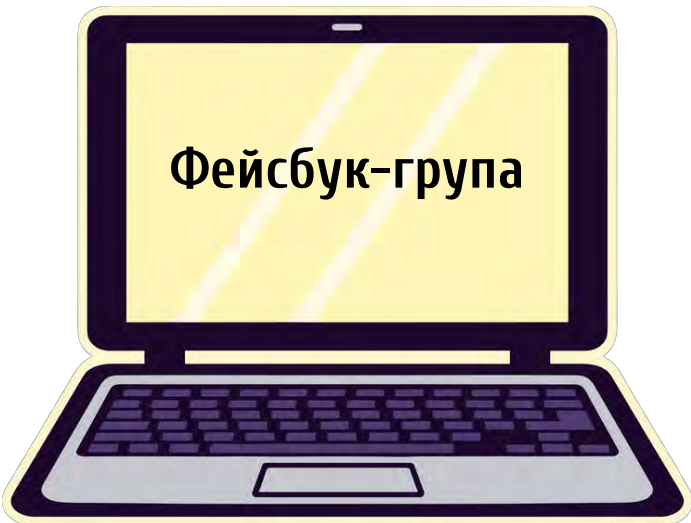

Отже, «УКРАЇНСЬКА МОВА.

Підручник для 9 класу закладів загальної середньої освіти» – це сучасний інструмент, що поєднує фундаментальне вивчення мови (синтаксис, пунктуація) з практичними навичками, необхідними для життя та майбутньої професійної діяльності в сучасному інформаційному суспільстві.

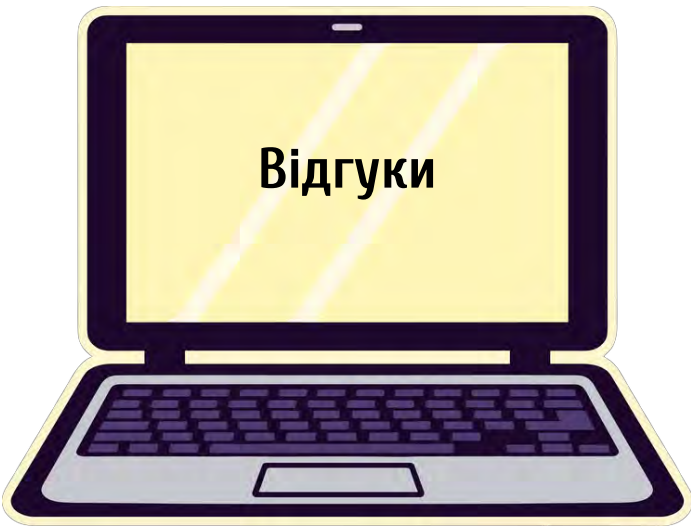
https://www.facebook.com/groups/4126248757662967?locale=uk_U

Тетяна Бутурлим, Антоніна Попова
«УКРАЇНСЬКА МОВА. ПІДРУЧНИК ДЛЯ 9 КЛАСУ закладів загальної середньої освіти»

Відгук Світлани Чернишової

[https://www.youtube.com/s
horts/KIPBKaC4un4](https://www.youtube.com/s
horts/KIPBKaC4un4)

Відгук Світлани Басистої

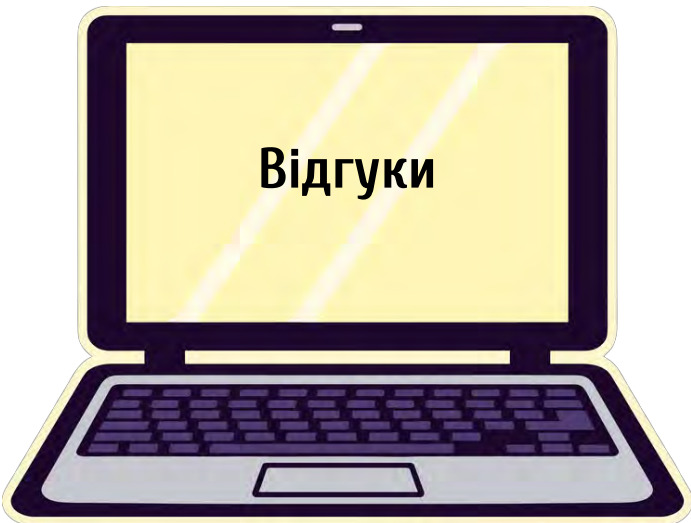

[https://www.youtube.com/
watch?v=P4eVovJLucA](https://www.youtube.com/
watch?v=P4eVovJLucA)

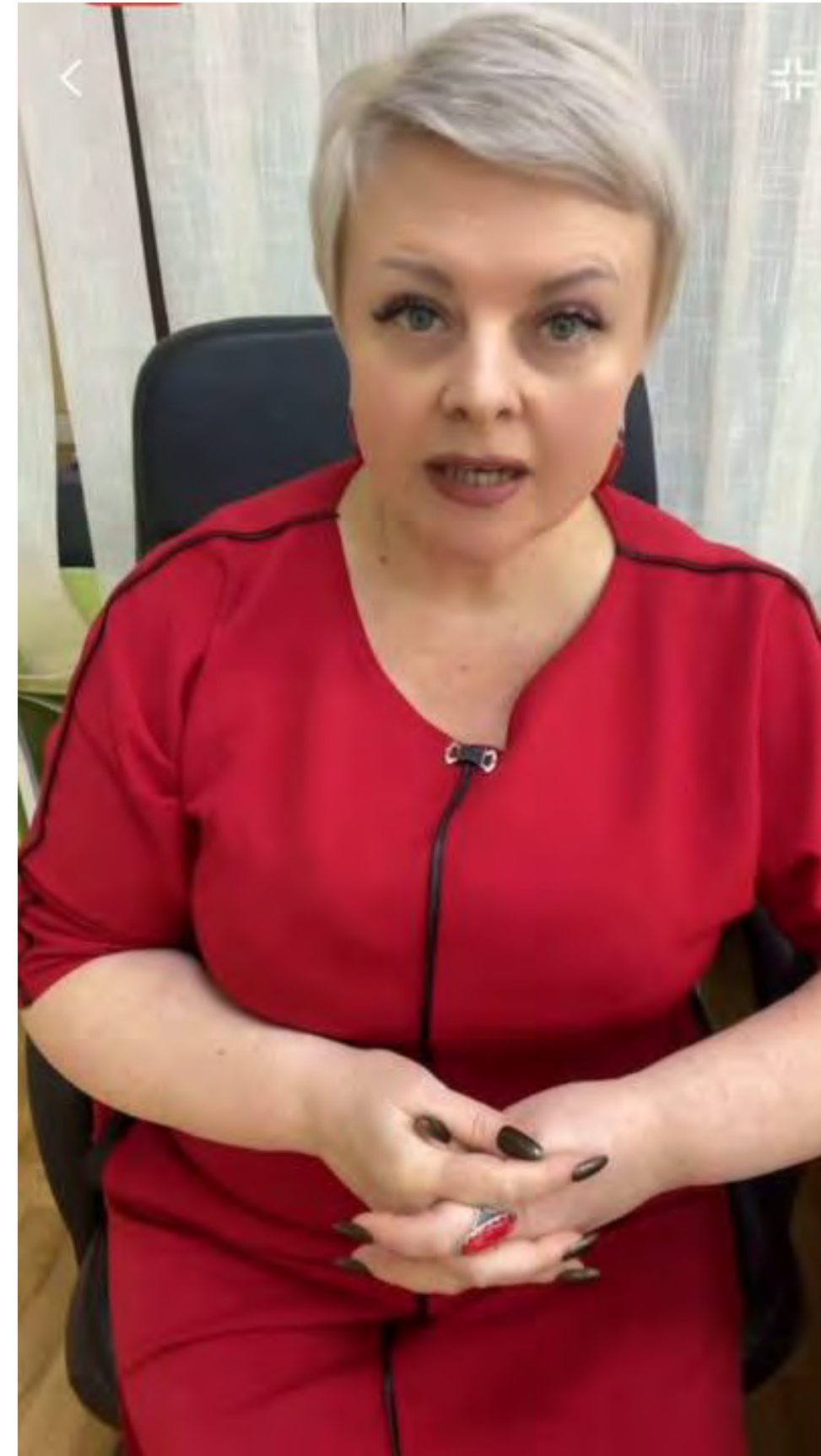

Відгук Світлани Чернишової

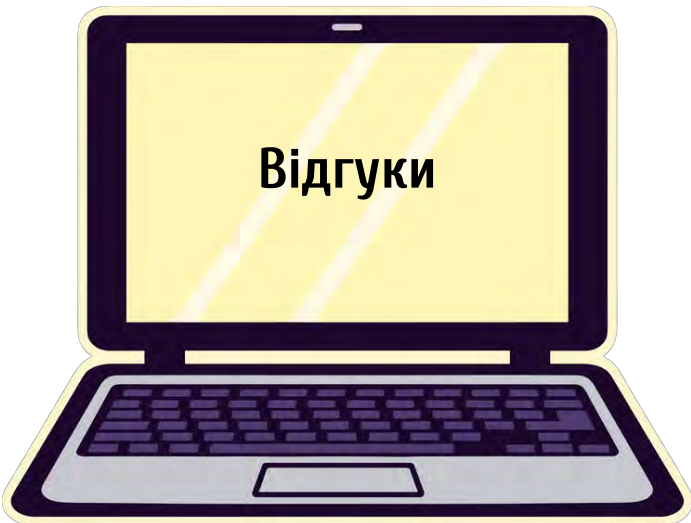

<https://www.youtube.com/sorts/KIPBKaC4un4>

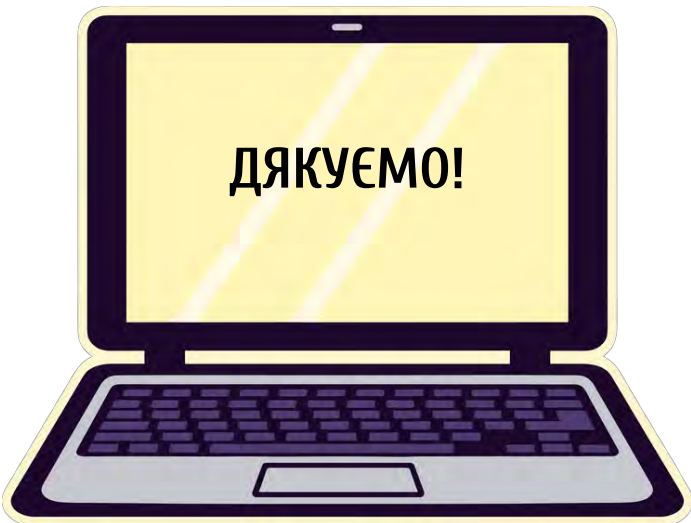

Відгук учнів та учениць 9 класу

<https://www.youtube.com/s/shorts/CJ88W8697gE>

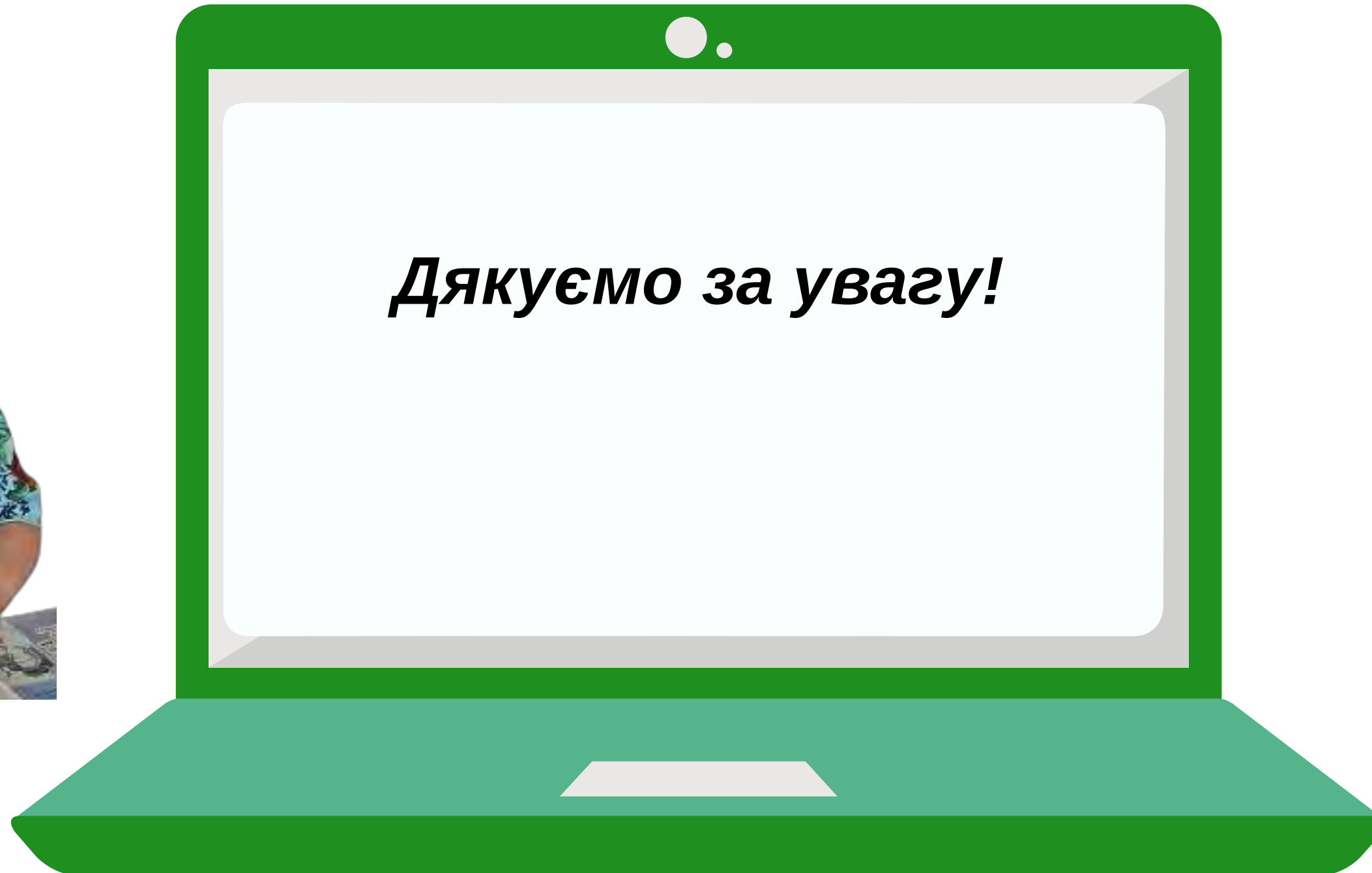
youtube.com/shorts/LjTMPux_fMY?feature=share

Тетяна Бутурлим, Антоніна Попова
«УКРАЇНСЬКА МОВА. ПІДРУЧНИК ДЛЯ 9 КЛАСУ закладів загальної середньої освіти»

***Тетяна
Бутурлим***

Антоніна Попова